

НОВА БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА

Хумор и сатира 2016

Хумористичен конкурс

ВЯТЪРНИЧАВИ
ИСТОРИИ

АЛМАНАХ

медия партньор

БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО РАДИО

Алманах „Нова българска литература“
Хумор и сатира 2016
Copyright © 2016 Фондация „Буквите“
© Издател Фондация „Буквите“
ISSN 2367-9069

ЗЛАТНИЯ КОС

Чуйте го. Дошло е пак
малкото-голямо чудо.
И с нахалство на хлапак
свирка за да ни събуди.

Хей, народе, отвори
най-подир очи сънливи.
Знаеш кой на сън върви,
знаеш и къде ще стигне.

Аз съм точно затова
свободолюбив размирник.
В дрямка щом сведеш глава,
яростно да те освирквам.

Спри да хленчиш. Кой е крив,
че си паднал на колене...
Пролет пукна. Ти си жив
Пак се хвана за зелено.

Теб смехът ще те спаси. .
Пееш ли, ще преживееш.
С други думи – свиркай си
и така ще оцелееш.

Пролет, пролет! Златен шанс
ти във пазвата си носиш.
Българския ренесанс,
закърня. Убиха коса.

СНЕЖАНКА

„Навярно грях съм сторил, Боже мили!“

Г. Драмбозов

Докато сме малки всички
Дядо Коледа зовем,
жадно вперили очички
във чувала му червен.

Щом прехвърлим пубертета
Вече сменяме редът.
Не признаваме джуджета,
нито стареца брадат.

Само гледаме Снежанка
с поглед лакомо нездрав,
как със своите камбанки
тества мъжкия ни нрав.

Остаряваме със нея
без докрай да разберем
християнската идея
чуждото да не...берем.

И от своето държане
ни е срам и ни е страх,
че Снежанка ще остане
нашия несбъднат грях.

ПАНТА РЕЙ...

Тръгнал смока към потока.
Много му се пило.
Жегата била жестока,
губел сваят и сила.
Най-накрая се довякъл -
жаден, морен, тръпен..
Бързо кожата си свлякъл,
за да се изкъпе....
Шмугнал се стремглаво вътре
Там от кеф изпъшкар
и потока текнал мътен,
след десанта мъжки.
Стреснат креснал му потока:
- Що ми се гевезиш?
Аз не съм дъждовна локва.
Утре друг ще влезе.

.....

- Зная, че не съм тук първи,
нито съм последен.
Щом като не ти отърва,
сам ще се оттегля.
Като си отида вече,
не съди ме строго.
Що изтече то отече.
Панта рей...
И сбогом!

ПРИКАЗКА ЗА ЖАБАТА

Не стигало. И тръгнал той за риба.
Замятал. Чакал. Упорито. Дълго.
И мъничко преди да си отиде,
да вземе нещо едро да му клъвне.

Страстта рибарска го преобразила.
Засякъл, дръпнал. Гледа – безобразно
на куката отпред със страшна сила
висял жабок. Висял и му приказвал:

- Аз жабата съм златна. Ти си тоя
нарочен от съдбата да избира.
Мъдрец. Борец. Пари. Живот охолен.
Едно си избери и ще го имаш.

- Измирам мъдростта...

- Готово, рекъл.

Сега си мъдър, но кажи открито
Как виждаш вътре в себе си човека?

- Като глупак! Защо не взех парите...

Това е то... Да имаш и да нямаш.
И ще горчи в устата даже хляба.
И все така ще ни се получава,
щом рибата заменяме със... жаба.

ХОРА И ХОРА

Хубаво нещо е човекът, стига да е човек.

Знаем за приказката на циганина, който казал: „Чорбаджи, твойта е лесна – ори, мели, яж. А мойта – проси го, носи го, мели го, меси го, печи го, чакай го да изстине и чак тогава го яж.“

То и на нашите деди хич не им е било лесно със сигурност, само с една брадва и търнокоп да направят от гори и пущинаци плодородни ниви.

Ама и на онези негри – робите, заточени на вулканичните островчета на запад от Африка, които са ги превърнали в райски кътчета. Гдето сега там богатшите от цял свят ходят на почивка и си пръскат парите за глезотии и кеф. И на тях хич, ама хич не им е било лесно, защото на всичкото отгоре с кораби са прекарвали пръст! Щото на вулканичен камънак нищо не расте. И тези хора от място невъзможно за живот, са направили рай!

А пък ние от нашта райска земя, направихме пущинаци. Ама сме курназ и се фъчкаме с „Мила Родино, ти си земен рай“! Рай, ама за някои, щото два милиона избягаха от него.

Малко се отплеснах. Та мисълта ми беше за трудната работа. И за хората.

Е, вярно, спор няма, наистина има хора и хора!

ЖИТЕЙСКИ НЕВОЛИ

Любовта е като гъбите. Човек разбира дали е добра или лоша, когато е вече късно.

Януари е, ама времето слънчево и топло - пролетно. Дядо Сашо е седнал на стъпалцето пред корабчето и замечтано си свири с акордеона. Какво си мисли и представя, той си знае. Мацето се настанила на рамото му и се кефи. Майка ѝ - Мекунчо, легнала до него, жуми и мърка. Лиска чинно застанала насреща и сякаш слуша в захлас. На зе-лената полянка до боровете, магаричката Мони клюмнала глава, се наслаждава на приятната музика и топлото слънце. Чопър до нея, си проточил магарешкото достойнство и премигва многозначително.

— Идвай да обядваме! – се провиква баба Райна.

— Не мога, изнасям концерт на електората си. - Отговаря дядо Сашо. Ама щом чуват познатия глас, животинките се втурват през глава - /знаят, че ще има кокалче и попарка/.

— По си долна от наште политици, дет си прикоткват електората с кебапчета и бира - възмущава се дядо Сашо.

— Стига си философствал, ами идвай.

— Аз само на „вкусен обяд“ идвам. – Таквиз са му изискванията от „началник прехраната“.

— Не знам колко е вкусна чорбата, дотегна ми от твоите глезотии и превземки.

— Не ми говори тъй грубо, че се ядосвам и ще взема да получа инфаркт и да умра!

— Айде де, откога се каниш! – пресмехулно не му остава длъжна баба Райна.

— Ще видиш ти като умра! Как ще се кефя отгоре, като те гледам как ще рефтуниш. - Где си, Сашко, да запоядаш на вкусен обяд, че с теб е зле, ама без теб хич не ми е добре?!

— От де знаеш, че ще си „горе“, може да си долу – в

пъклото. Сега си що годе праведник, ама много грехове имаш за плащане от младините – многозначително подмята баба Райна.

— Не се заяждай! Аз семейна глава ли съм или лу-кова?! Имай малко уважение, изнервящо ме стресираш, ще взема наистина да умра и горе ще ме лапне някоя мацка в бяла премяна...

— Мацка, как не! Някоя бабушкерска кукувейка с увиснали цици.

— А не! Там Господ им прави „лифтинг“ и оправя циците без силикон, той всичко може.

— Ама се съмнявам, че ще може да ти оправя оная работа...

— Ей че си гадна, на младини не ми говореше така неуважително. Тъй е то, като остарее вълкът, става за кашмер на тъпите овце – тъжно за-ключва дядо Сашо...

— Добре Вълчо, заповядай на „вкусен обяд“ – примиренчески се подмазва баба Райна, знаейки, че вълшебната думичка, придружена с желанието на „главата“, която винаги има право на „вето“, правят малките чудеса...

— И пак ще е на нейната, мамка ѝ македонска, – мърмори си дядо Сашо и спира с размислите за отвъдното. Покорно приема настоящето и нерадостната - несправедлива съдба, определена му незнайно от кого и защо, в тоз шибан свят и покорно тръгва „да отбие номера“ с „вкусния обяд“.

МОНОЛОГ НА ПРАСЕТО

(България – 80-те години на XX век)

В този дом – сред греди – опушен,
с лозунги между стиските сено,
живея си с колегите послушен
и наддавам: „грух, грух“, наднормено тегло.
Ах, какъв живот, какъв живот...

И докъдето ми просветва кръгозора,
повярвайте ми – все храна.
Ах, как са мили тези хора,
не знаят отдих за една свиня
и храна: „грух, грух“, храна.

И казват,
който на кантара счупи
с тегло световния рекорд,
телефон с пет лъчи ще получи
и кола без ред, и грамофон.

Ах, какъв живот, какъв живот...

Имам кочина ужасна –
метър тя – на два,
ала е с корито тясно, локва
и храна, храна...
И да кажеш, че си плащам?!
Боже, мой! Лъжа!
Издържат ме от фондове прекрасни,
за да съм добра свиня –
„грух, грух“,... свиня.

Само дето ми е мъчно
за зелената трева,
за сянката прохладна вкъщи – дивата гора,
за жълъдите чудно-сладки, с дъх на сладолед,
за свинката любима в нощи страстни,
с аромат на пчелен мед.

Но защо ли, щом помисля за волния живот,
проблясва острието чисто на кухненския нож
и мирис мигом се понася на пържен лук и в сос
пържа се в тиган натясно, грух....
какъв ти тук живот, какъв живот!

НЕОБЯСНИМА ЛЮБОВ

Стоиш си в ъгъла тихо –
същинска принцеса на изгрева,
във тая тъмна и мрачна маза
(като стъкло блещукат очите ти –
в очите на старата свещ)
и ухаеш на бор и смола.

Моя любов, необяснима любов,
моя жажда и копнеж за живот –
обладавам те в мислите си
и в сънищата си те целувам...

Смирена и кротка, на пръсти във ъгъла,
красавице моя, за теб света преоткрих –
за теб съм готов до смърт да се боря,
— необяснима моя любов, необяснима любов,
моя трийсетгодишна дамаджанка с ракия.

ЛЮБИ ЛЕВЧЕ

Люби левче и ще имаш
свят чудесен, свят просторен
и слуги безброй ще тичат
след джоба ти благоотворен

Люби левче и бори се
за имот и слава,
кой след левче днес не тича
и душата не продава.

И коли, и сто палата,
титли бол комплект със Вяра,
та нали пред левче коленичи,
ляга, мигом, цялата държава.

Люби левче и не питай
как ли, откъде ли,
щом във джоба паяжина сплита
левче до стотинки бели.

ГОРСКИ ХРОНИКИ -1

(България – 80-те години на XX век)

Новина, новина, новина:
На лъва, научен сътрудник станал сина.
При гласуването станало чудо:
във възторг изпаднала лисицата лудо,
вълкът пирувал и ял на корем,
глиганът получил своя харем.
Три поря, доста почтени, с титли и чест,
влезли в затвора и така... без вест.
Пет ярки, дето крещяли, но не във възторг,
почиват във мир и във сос.
Цяла дузина горски студенти
останали в университета без ангажменти.
(В нова зооградина
се преселили, казват, най-малко двамина).
Новина, новина, новина:
Нов сътрудник в тази гора.

ГОРСКИ ХРОНИКИ-2

(България – 80-те години на XX век)

В брой един на „Горско дяло“
четох черно на бяло:
Искала мир козата,
за да си поска сладко тревата.
Искало кокал псето,
за да може да лае напето.
Искал книжка слона,
за да изучи пред царя поклона.
Но защо ли в „Горско дяло“
не прочетох черно на бяло:
че заклали привечер козата,
задето навлязла на шефа в тревата,
пребили от бой псето,
задето взело и лало напето,
Че на слона дали книжка,
ала му сменили името с „Мишка“.

ВМЕТНАТИ ИЗРЕЧЕНИЯ

Свободата дойде.
Вече не ни липсва.

Историята е книга
за колективно четене
и индивидуално смятане.

Приказката свършва,
щом глупакът стане цар.

Ако вечеряш със спомени,
ще закусваш с отчаяние.

Най-силно ръкопляскат ръцете,
току-що освободени от веригите.

Додето новото отричаше старото,
остаря.

Общата черга се къса,
защото я дърпаме в една и съща посока –
към себе си.

Ако се основе партия на лидерите,
тя ще бъде от най-многобройните.

Прав ти път –
рекла кривдата на правдата.

Нереволюционна ситуация:
Дърдоренето горе заглушава
мърморенето долу.

Ако всички керемиди са здрави,
а само една счупена,
покривът пак ще протече.

Преходът ни се провали,
защото си купихме идеал втора употреба.

Преходът на България:
сънуваме чужди сънища.

Колкото и да е голяма кочината,
свинята пак ще я оцапа.

За да изчистиш добре обора,
трябва да изкараш говедата от него.

Модата на голия цар не отминава.

Ако някой гвоздей стърчи над другите,
трябва да се набие.

Овациите могат за заглушат
ропота на недоволството,
но не и къркоренето на червата.

Партийна опера:
Солистът не може да пее,
а хорът му приглася.

Щом ти свалят нашийника,
значи вече не можеш да избягаш.

Ако поп и политик проронят сълза,
тя ще е орташка.

Че лятото е било хубаво,
разбрахме през зимата.

Когато е под чужда шапка,
главата сякаш не е твоя.

Учи се да смята като брои чуждите,
а не своите овце.

Смелостта е подла:
напуска те, когато ти е най-необходима.

По това на кои коне залагаш,
се познава какво магаре си.

Когато оглеждащият се
загърби огледалото,
мисли, че оня от огледалото още го гледа.

Поне да лазим по нервите на онези,
които ни тъпчат.

Докато извоюваме свобода на действие,
не ни останаха сили за действие.

Маската, която се усмихваше,
се състари.

Толкова е некадърен,
че работи под възможностите си.

По някой път, когато преглъщаш,
като че ли плюеш в себе си.

Не си забележителен,
ако не забелязват, че те няма.

Всички се смятаме за изключителни.
По това си приличаме.

Човек обезобразява природата
по свой образ и подобие.

Защо от дървото,
от което не става дръжка за мотика,
правим тояга?

Камъните критикуват валяка отдолу.

Мълча не защото съм онемял,
а защото сте оглушали.

Пред свободата на действие
предпочитаме бездействието.

Свали си маската.
Остана с предишната.

Гонят първия вкупом,
за да го настигнат по-бързо.

Сенчестата ни страна не обича слънцето.

Търсим братя по разум в космоса.
А братя по сърце и на земята няма.

Мисли, че е единствен.
Впрочем, както много други.

Изпитвам срам от хора,
които го нямат.

Колкото по-дефицитна става честността,
толкова по-намалява търсенето ѝ.

Досега няма успешен опит
парите да са направили от маймуната човек.

Не виждам нищо.
— А мене? – рекла мъглата.

Когато на жената целият свят ѝ е крив,
в твое лице тя вижда негов представител.

Който трупа знания, трупа тъга.
Който не трупа знания, трупа злоба.

Най-много пречат на движението тези,
които не се движат.

Войната с жената започва
след нейната капитулация.

Когато имаш любовен роман,
захвърляш всички четива.

Колкото по-обедняваме,
толкова трапезата на илюзиите
става по-богата.

Защитниците на крепостта сънуват кошмари.
Онези отвън – розови сънища.

Плашилото мечтае да го откраднат.

Най-хубавите ми спомени са от времето,
когато мечтаех.

Последният вагон на влака
не мечтае да бъде пръв.
Само се страхува да не го откачат.

Вече вдигаме поглед към небето
само когато има празнични фойерверки.

„АЛАНГЛЕ“ СОНЕТ

(по шекспиромански)

Усмихваш ли се?... Вече се облизваш!
Читателю, приготвям ти сонет.
Духовния ти глад, за да обгрижа –
подбрах чудесен азбучен котлет.

Бульон езиков кипнах със подправки.
В накълцаната буквена кайма –
венеца си нароних за добавка!
И листа свих – сарма, подир сарма.

В главата си – дано получа стих –
оставих всичко тихо да бълбука.
Замислен – с удивление открих,
че клапанът изпусна облак скука...

Май загорих го... Секна ти смеха!
Но има гладни – ровят из сметта.

РАДОЙ И НЕГОВИЯ ГЕРОЙ

Прости, Боже, дядо Тошо!
В новия перфектен строй
не остана нищо лошо,
след като... умря Радой.

Игото бе отменено...
и баташкото клане.
Но главите разпилени
няма кой да събере.

Неолиберален стана
гражданският ни модел,
след табути и забрани –
границите нямат тел!

Левът ни не го вълнуват
бели, дунавски вълни.
Безрадецки дрейфуващ –
абордажно се крепи.

Хлъзгани по мед и масло
(даже вносен маргарин) –
икономика, отрасли...
сринаха се до комин.

Управляват ни честито
най-бездушните злодеи,
хвърляйки ни прах в очите...
пак от „оня“ мавзолей.

Сбърчили чела сурово –
трудим се, а вместо хляб
леят ни свинец оловен –
ботевският лек за глад.

Чезнем със летална стъпка,
имитирайки хоро...
Няма кой да ни натърка
с „чушки“ третото око.

Прости, Боже, дядо Тошо!
То, при днешните „герои“ –
как би надживял кодоша
с цял Народ?!... дори Радой.

СЛЕДОТЪРСАЧЪТ

(цървулено-мокасинен кънтри-кючек
с наченки на уестърн)

Пей, банджо, пей! Разваляйки ни кефа –
кънтри-кючек неистово звучи.
Не седем часа – цели десет века
история културна ни дели!

Екип на ДАНС (надявам се) подслушва
с некачествен, китайски микрофон,
а после в Скайп докладва за послушност
към „белия“ баща във Вашингтон.

Да подменим читанки и буквари –
изсякохме Балкана до скали.
Накуцвайки, без сопи и кавали,
фолклора ни на заник все върви.

Не седем-осми! Тихо!... Стъпка в стъпка –
не съм ви гид, а ваш следотърсач.
Приятели, живота си потъпкан
преследваме във мракобесен здрач.

Уелкъм в резервата „Кюта-пата“!
Не вярвате? – тук бивш червенокож,
без дух, без скалп, с торнадо във главата,
избрали си апашите за вожд.

Прекланял се пред дивната му слава
сам Чичо Сам със свойто ЦеРеУ!
Каквото пипнел, всичко поразявал –
бил кръвен брат с романа „Винету“.

От този ден към клетата родина
прилитат лешояди да кълват.
Повехнали... чак детските градини!
А прерийните гербери – цъфтят.

Мастити скарабеи и калинки
потуляли зад нули милион,
сказания за злато и стотинки –
потънали във Ъндърграунд каньон.

Прес-триото от влѣхви и китара –
възпявало гурбетните мечти,
обран народът пълнел терминала –
повярвал на шаманските лъжи.

Ех, банджо, пей! Дори да скъсаш струна –
не ще мълчим, това не е беда.
От вечните полета Инчу Чуна...
приплаква ни – духовния баща.

Заветните цървули с мокасини
елитът надментално подменил.
Играе ни – „червени“ срещу „сини“ –
отчайващ мирогледен водевил.

Маниту луднал – в перуш кукувича –
ни смачка панагюрските яйца.
И снася ген за мургави дечица,
натъртен на граничната бразда,

С редиците на „дългите ножове“
той мерел си лакейския език.
Предателски езици, мили Боже,
защо ли ми напомнят за шишлик.

Железните орли на падишаха
ще отбраняват седмото небе –
спокойно да се молим на Аллах.
А на Христос? – отново му се мре.

Пред Кънтри-клуба, срещу коневръза,
гробарят Брюкси в поза „киокушин“,
щом зърнел странник, му сковавал бързо
ковчег по (свой си) „разноглед“ аршин.

Живеем тъй (до смърт) във „Кюта пата“ –
телата и примрелите души
погребваме без почести в земята
с огърлици от стиснати зъби.

Щом времето натегне тетивата,
народът възлописа прочете
и вълците прегризвайки луната,
откъснат изтънялото въже...

бездомно племе с драните си кожи
вигвами ще опъне на снега.
Очаква мъст стадата от бизони!...
след бума на говеда във властта.

Ех, банджо, пей! Не, молим те, недей!
Сърцата ни подхващат ръченик.
Их, седем-осми – искаме трофей!
Позорен стълб... и вожда – мъченик.

Не зная кой е следвал песента ми,
но ще умра усмихнат, ако знай
светът, че разиграва още драми
с виновници Колумб и Карл Май.

КОНКУР ИПИК¹

С дисагите от бreme
и сбруя на носа
препуска бясно време
през плаца на света.

Заседнало душите
под потното чергило,
тиктака със копита,
ушите си присвило –

пръхти и не мирясва.
Жокейският отбор
Цар Авгий коронясва
пред гнусния обор.

Подковите са тежки,
а летвата висока.
С проклети букагии¹
отмерили са скока.

Летете ескадрони!
Кой смее да възпре
паркура милионен
с въпроса: Накъде?

Жестоко се препъва
финалната ми строфа.
И мрачната поанта
вещае катастрофа.

В сюжетната развръзка –
два щриха от камшик
задраскват всичко дръзко.
Уви!... – конкур ипик.

1 Окови;

МИМИКРИЯ

Пълзи хамелеонът на властта
в мимикрия година след година.
И цял народ безглав, като муха,
се плаши от „червени“ и от „сини“.

НАДНИКНЕТЕ В БЪДЕЩЕТО

„Надникнете в бъдещето!“. Надписът привлече баба като магнит и докато се усетя, тя изчезна. Нямахме как, последвах я. Вътре ни посрещнаха трима души. Две млади жени, облечени в делови костюми и една по-възрастна, леко мургавка. Стаята беше обзаведена пестеливо, но много стилно. Очевидно парите не са липсвали при избора на мебели. Стените бяха обсипани с дипломи и сертификати в скъпи рамки.

— Здравейте! Радваме се, че проявихте интерес към бъдещето си! – лъчезарно се усмихна едната дама. – Аз съм Гала. Това е Кора – другата дама ни кимна с глава – и Дала, наша сътрудничка отскоро.

Дала беше мургавата жена, която беше силно заинтригувана от баба.

— Леле, како, много си хубава, ма!

— Дала, какво си повтаряме? Не „како“, а „госпожо“ – намеси се Гала. – Но е права, госпожо, изглеждате великолепно. Вие сте истинска лъвица. Да, тези царствени черти няма как да лъжат. Истинска лъвица – елегантна, огнена и властна.

— Нали? – баба, горда представителка на зодия Лъв, беше спечелена от раз. – Кажи ми сега, аз ще стана ли президент или няма?

Щеше ми се земята да се отвори и да потъна в нея заедно с откачената си баба, но Гала прие въпроса много спокойно. Сякаш няма нищо по-нормално от това баба да стане президент.

— Честно казано шансът Ви е 50:50...

— Толкова голям процент! – възкликна баба.

— Я дай една банкнота, по нея ще ти гадая – намеси се Дала.

— Че защо банкнота? – учуди се баба.

— Защото, за да станеш президент трябва финанси, пари, мъни... Ей, ма ка.., госпожо, хич са не сещаш!

Баба извади една 10-левка. Дала я взе, опипа я, огледа я и каза:

— Бюрократи ще спънат амбициите ти... Ще те разочарова отговор, който очакваш.

— Ами, позна, разочарова ме. Дай си ми парите – рече баба и посегна към банкнотата. Но Дала беше побърза и я скри из гънките на дрехата си.

— Тя май е повече Взела, отколкото Дала – констатира баба.

— Не ѝ се сърдете. Още свиква. Дала, върни парите на милата дама.

— Ами ако догодина се върне за рекламация. Как ще се защитим. Банкнотата е доказателство, че не сме някакви си шарлатани – не се предаваше Дала.

— Дала, какво пише на клетката на лъва в зоопарка?

— „Не дразни лъва!“

— Хайде – парите.

Дала неохотно върна банкнотата на баба. А Гала имаше видение за още по-бляскаво бъдеще на баба.

— Госпожо, Вие сте истинска лъвица. Това съчетано с първата буква на името Ви... Между другото „В“, нали?

— Верно, Велика съм – баба беше зашеметена. Аз не по-малко. Добре че нямаше мухи в стаята, иначе спокойно можеха да влезнат в зиналите ни от учудване усти.

— Надарена сте със стремеж към възвишени чувства. Защо не промените целите си. Не се похабявайте с политическите си амбиции. Толкова красота витае около Вас.

— А какво ще кажете, ще има ли световен мир? – въпросът на баба ми беше крайно изненадващ.

— Как да кажа, много ми се иска да има... – Гала отново не прояви никакво учудване.

— Бабо, какво ти става?

— Дамата иска да участва в конкурс за красота, нали?

— Че как позна? А да, нали това ти е работата.

— Дълга Ви извинение, госпожо. Всъщност вие участ-

вахте в научно изследване. Ако сте съгласни да използваме данните от Вашето участие, при пълна конфиденциалност разбира се, моля да подпишете тези документи. Аз съм дипломирана психоложка, докторска степен в известен западен университет. Кора е специалист по компютърните технологии – докато говореше Гала сочеше дипломите и сертификатите по стените. – Студиото е по проект на западна фирма за прогнозиране на действията на индивида.

— А Дала?

— С Дала работим по един европейски проект за приобщаване на малцинствените групи. Тя е талант, въпреки че още учи.

— Но вие много познахте – зодията, буквата...

— Сканирахме чертите на лицето и базирайки се на огромна база данни извлякохме информация. Имате колие с буква „В“. Дала, върни колието на госпожата... Така, благодаря, нали Ви казах, приобщаването не е приключило... Освен това всички от конкурсите за красота се борят за световен мир... Какво да ви кажа, 2 и 2 прави 4, нали?

— А процентите? Че вие ми дадохте 50:50 шанс да стана президент – баба все още не вярваше в научното обяснение.

— Така е, госпожо. Едно нещо или се случва, или не. 50 на 50...

— Чух, че имало и програма за приобщаване на възрастни хора. Не искате ли да разширите дейността си и приходите си? Аз съм готова да съдействам. И не съм лоша от Дала, нали видяхте...

Очевидно, наистина ги беше харесала. Иначе за нищо не света не би признала, че е възрастна.

ВИРУСЪТ

На гости ми беше дошла Надето. Беше довела и Огняна, малката ми кръщелница. Ама Огняна като името си, огън дете. Щъка напред-назад из къщи и се чуди какво да закачи. Баба уж взе приказки да ѝ разправя, та с Надето да се видим на спокойствие. Предния ден бяха излезнали от болницата, та разговорът се въртеше около вируси и настинки.

— Пълно! Пълно с болни деца ти казвам! Няма място. И големи деца. Ей, например, от училището на Ахил – много.

Страхил, или на галено Ахил, е моето гардже. Тинейджър, който сякаш е залепен за компютъра. Излъгах, редува го със смартфона си.

— Ами! – пригласям ѝ аз. – То време като време ли е? Сутрин и вечер много студено, на обяд – лято. А, бе, що не вземе Бойко да забрани тези резки промени?

В това време от другата стая се чува гласа на Ахил, моето слънце ненагледно:

— Не знам къде ходите с баба, ама май пак сте ми лепнали вирус.

Само като чух „вирус“ и скокнах:

— Какво те боли, мамо? Гърлото?

— Що трябва да ме боли нещо? На, викаше ми Доктора – „Внимавай! Знаеш ли колко от даскалото са поразени“. Ама аз – не.

Споменаването на медицинско лице подежда като катализатор на тревогата ми.

— Да няма температура? – предположи Надя, а аз сложих ръка на челото му.

— И я стани от тоя компютър! Болен, а на компютъра виси! – взех да се ядосвам аз. – Не стига, че баба ти кисне на него, докато те няма.

— Знаеш си, че е тя! – възкликна Ахил. – Тя е домъкнала вируса. Кой знай къде е обигравала?

— Стига, баба ти си е съвсем здрава.

— Здрава е тя, ама на компютъра такъв червей ми е качила.

Най-после разбрах, че машинката нещо не е в ред.
Засиях:

— Стига, стига. Откъде въщи червей?

— Сега всичко трябва да преинсталирам – продължи да нарежда на мама генийчето.

А нищо неподозиращата баба кротко си дремеше на фотьойла.

— Лельо Любо, има ей такъв голям червей у вас! – изпищя Огняна.

Малката Огняна сочеше саксиите с фикуса и трилистника, до които, оставена без надзор, си правеше кофички от пръстта им.

БАЙ УЙЧО

— Бай Уйчо, какво си надул червена гуша като мисир? Кой те ядоса рано-рано? – пита Тек Мустак стария си приятел от детски години. Приятелството им пък стана съвсем неразбиваемо след като Кака Фани, бивша споделена любов на двамата стари ергени, напусна селото и се ожени за някакъв възрастен грък – богат казват бил. Като останаха сиротни без ласките ѝ, двамата се разбираха като близнаци и сутрин се причакваха, за да се подразнят един-друг и да разберат къде, що ново е станало или има да става из някоя от четирите махали, опрени на завет в дълго като вретено бърдо.

— Наборе, ей!... Чуй какво ти казвам! Аз искам цар да има! – отвърща без да обръща внимание на задявката байчото.

— Е, що така, бе? Нали царят дойде, видя и ни победи? Какво ти стана сега?

— Ти нищо не отбиращ! Ни-що! Ако е един, ще знам кого да трепя, като знам кой е виновен! А сега много са, мамка им! Кой по-напред?!

Главата му е кръгла и тежка като топуз, морава, когато е възбудена или ядосана, което при Бай Уйчо почти винаги е едно и също. Мокрите ѝ джуки пръскат до метър слюнки наоколо, докато спори или ругае опонентите си. Когато е спокойна, главата му е само червена като ряпа, обръсната до блясък, за да не се обърка случайно цвета ѝ с някоя друга най-обикновена или проста тиква. По дебелия врат се извиват същи пиявици, набъбнали до възли сини вени. Космат като мечок, със здрав ствол на стогодишен дъб, той носи прякора си с достойнството на потомствен планинец. Дали е заради диалекта в този край или е заради самодоволството на шегаджиите, които така му дали ранг на местен символ, никой вече не помни.

Както се е засилил към Тек мустак, Бай Уйчо съглежда

една засукана жена, тръгнала към автобусната спирка, поглежда часовника си, свива рязко към нея и я осведомява:

— Седем без петнайсет! Време е за любов!

Жената е скорошна, вероятно някоя заблудена ябанджийка тук, не му познава номерата и хуква подплашена надолу. Двамата я проследяват със светнали погледи и Бай Уйчо отсъжда:

— Наборе! Тази побягна като кошута към елен. Спокойно, ма булка! Твоят сигурно чак довечера ще те чака! Аз съм към гората, нямам време сега.

— Хранилките ли? Дивеча ли ще потачиш? – пита приятелят му, макар да знае, че един е маршрутът на Бай Уйчо всяка сутрин.

— Абе, дивеч, Тек Мустак!... И аз, и ти сме дивеч! Животинките горе са като нас. От мен да го знаеш: всички сме затворени в един егрек и каквато сол ни подхвърлят, такава лижем! – Бай Уйчо е разпределил по равно настроение то си и с едри, тежки стъпки закрачва към гората.

Идват да ловуват из гъстите гори богати чужденци често и важни началници от столицата. Бай Уйчо се грижи за тяхното удобство във вилата на ловното стопанство, води ги по стръмните пътеки към чакалата, където да стрелят по глухари, елени или глигани. Но днес е различно и това го притеснява – дошли са за мечката. Чули отнякъде, че за златен медал ставал трофеят ѝ и – ей ги, довтасали.

Дълго ще е днес катеренето, мечката напоследък не слиза до вилата, по високото се върти. Хитър звяр е, може да е усетила, че големци са дошли, опасността да е надушила. А че точно големците са страшните, Бай Уйчо много добре знае. За тях не е проблем да докажат, че тази мечка е „проблемна“, че е стръвница и е заплаха за добитък и хора...

Вървят още по равното, гостите говорят, Бай Уйчо е най-отпред, води групата и мълчи. Като е с тях, какво да им говори? – слуша ги и мисли. Те за политиката се захващат, а той от политиката бяга. Не като да не я разбира съвсем, но не иска да избира между заплата и любов.

Пред планината една жалка едnodневка е политиката. Там мечката е цар, а царство без истински цар – отпиши го. А в политиката ти лъв чакаш, то мишка накрай излезе. „Вятър работа е тя – мисли си – мени се като кожа на змия, а зъбите ѝ отпред все си стоят, само ловците се сменят. Лани други водих да стрелят мечката, сега тези... Всички кожа от мечка искат. Преди месец избори имаше, пак не ходих да гласувам... Мечката е цар, когато е в гората, не одрана кожа пред камина за ахкащи и охкащи глезли...”

Отличително качество на Бай Уйчо е, че е убеден в правотата си като равин. Сигурен е, че е избран от Бога за аристократичен герб на селото и няма сила, която да го подкупи или уплаши. Хорските задявки само подхранват гордостта му – наужким или наистина, че не е съвсем с ума си.

„Луд ли е, вятърничав ли е, но ще си ритне хляба заради мечката“ – предвиждат селяните из кръчмите и щом дойдат джиповете за лов, чакат до ден – два Бай Уйчо да седне при тях като освободен от длъжност и грижи и да почерпи.

— Не може така едностранно да се вземат решенията! – казва отзад, докато вървят, единият от ловците. – Ще загубим коалиционните партньори и ще падне правителството.

— А как да ги търпим, като все ще искат да ни извиват ръцете?

— Така. Ще обсъждаме всеки въпрос заедно с тях, ще ги питаме какво предлагат. Ще ги убеждаваме за нашето, пак то трябва да става, но меко, с памук душа се вади. Политика. Даваме им две-три министерства, ресорът с вицето си е наш, ще ги напътстваш, ще контролираш... Нахрани го и пийни с човека, гъделичкай му самочувствието, пост му дай – лесно е. Как беше онова, а? – „Министър! Над него – небе!”

Всички спират, гледат върха, гледат небето. Въздъхват замечтано. А горе е толкова синьо, както е само далеч от хората, над планината.

— Вятър работа е политиката – не усеща, че вече говори на глас мислите си Байчото – мени се като времето. Всичко е за кожата на една мечка...

Разговорът затихва отзад.

— Нещо за нас ли каза, Бай Уйчо? – пита този, който май е най-главният.

— А-а, не е за вас... Аз за политиката, такова... Като гората е... Клати се от вятъра. Накъдето духа – натам клати. Ей, на – сега вятърът като е отзад, ни подпира да вървим нагоре, като се връщаме – срещу нас ще е, да ни спира... Ама, господа, що не останете тук малко на поляната да си починете, да си поговорите спокойно... Аз ще ида на баира да видя как е работата при чакалото, има ли храна... Мечката до час-два трябва да мине от там.

— Хубава идея! Браво! А как ще разберем отдалече какво да правим? Да идваме ли при теб, тук ли да стоим?

— А-а... Нищо работа, вятър работа – все това е... Едно и също. Ако става нещо с мечката, ще махам с пушката отгоре и вие като ме видите, идвайте!

— Дадено, Бай Уйчо! Умен си! Вземи и тези раници, че много тежат, пък ние не можем като теб по стръмно да вървим.

— Без него закъде сме? Бай Уйчо ни е като коалиционен партньор! – засмива се Главният.

Всички се ухилват, а на нашия човек му става криво, ядосва се, усеща някаква подигравка и неуважение – и към него, и към мечката, и към планината.

Тръгва по пътеката и си говори сам, морав и ядосан е, слюнки хвърчат наоколо.

— Коалиционен партньор, а?! Аз да храня мечката, вие да ѝ вземете кожата... А и да ми се смеете отгоре! Чак и раниците ви да нося! Търне, моме, Търне, пак ще се обърне...

Бай Уйчо се катери по стръмната пътека и умората го успокоява. В своята гора си е, тук само пришълците го ядосват. Помни мечката от бебе, обича я като дете. Отърва я веднъж от браконieri, когато се въртеше гладна и объркана край трупа на майка си. Хранеше мечето в собствения си обор две години, после го заведе в гората, където му е мястото. Сега е голяма мечка, горе до хранил-

ката го чака – да го види, да знае, че е жив и здрав, че е дошъл при нея, че светът продължава да е същият, познат и доверчив. После ще поеме към дупката, където са двете ѝ малки.

— С чужденците беше лесно досега, разрешение няма да им дадат скоро, но нашите големци... Те направо с министерствата действат, нали са си техни...

Главата му пак става морава, а огромните ели и борове кимат над Бай Уйчо с клоните си като да се съгласяват с гнева му.

След час големците го виждат да маха от върха с пушка, дава знаци да идват. Когато до смърт изтощени, издраскани от шипки, драки и игли по клоните, стигат най-после на върха, заварват Бай Уйчо да пийва от ракийката и да замезва с пушена сланина.

— Я?!? Бай Уйчо! Ама ти... от нашите ли раници употребяваш?!

— Как казахте долу, бе господин старши? – Бай Уйчо показва завидна паметливост – „Нахрани го и пийни с човека, гъделичкай му самочувствието, пост му дай...“ Аз пост, например, не ща! – скромничи той. – И министър няма да ставам... Ама за ракийката и сланината – една похвала от мен имате. Браво!

Той затова си обича ракийката – тя е щерка на виното, а някакви умни хора открили, че във виното е истината. В ракията сигурно тя е в чист, даже дестилиран вид, с двойна преварка. Без вредности, от които глава после да боли...

— Добре, добре... Какво стана с мечката? Къде тя сега? Видя ли я? – гласът на Главния го сепва от току-що направеното прозрение за истината в ракията.

— А, не... няма я. Мина един от нашите и каза, че не е идвала тук от седмица. Сигурно към Гърция е забила... Има си един гръцки любовник тя там... Мечок да видите, над триста килограма ще има.

— Ами защо ни махаше като луд, та се изтрепахме по баира да бързаме?!

— Господа, вие казахте, че сме коалиционни парт-

нъори. Викнах ви да обсъдим най-отговорно заедно: да вървим ли нататък към Гърция, или да правим кръгом и да се връщаме?

— Пууу, да му се не види! Толкова мъки, толкова ходене нагоре-надолу за този, дето духа!

— Е, нали и аз това казвах... Мени се времето! Ей на, задуха планинецът, на голям дъжд е – облаците откъм Меча дупка идат. На вятъра това му е работата – нагоре подпира, надолу спира, духа отстрани, от път отбива. Ама вие сте големите, кажете какво да правим, аз съм съгласен! Бай Уйчо не е луд коалиция да разваля за една никаква мечка и за този, дето духа!

ЛОШ ЧОВЕК

— Ангьо, тъй като ме гледаш, как ме виждаш?

Гласът ме сепва, за пръв път от години чувам нещо близко до кръщелното ми име, значи работата е много сериозна. Иначе в паспорта ми пише, че съм Ангел, но ангели не виреят в нашето село. Тук е животинско царство. Глиганът за нещо ми е ядосан, а от нервния глиган по-добре бягай и гледай да се качиш на първото дърво. Оглеждам се, дърво наблизко никакво няма, сам съм на маса пред кафенето, а и Кума Лиса, вместо да си гледа сервитьорската работа, е отишла отсреща при Ламята на раздумка в този мъртъв неделен следобед. „Ако не го успокоя и аз може да не съм между живите, мисля си, като му знам характера...”

— Що, бе, Глиги? – минавам на умалително, та дано събудя човешкото у него – Чудесно изглеждаш... с тоз хубав балтон...

Жежко лято е, но ей тази моя страст да отбелязвам налудничавото, ще ми изяде главата някой път, особено когато съм в компанията на Глигана.

— Що не седнеш да прием по една бира? Аз ще почерпя!

— Щом ще черпиш... – почти сговорчиво кима Глиганът и душата ми се отпуска за малко – не е дошъл да ме трепе веднага. Но каква ли щуротия го люлее сега? Той е с жълта книжка и само понякога го пускат за домашна почивка от психоболницата, но днес точно аз съм с късмета да го срещна пръв.

— Докторите... Да им..... – Глиганът пуска една от лютите си закани, придружена, както си върви за гарнитура, с псувня, оставя дълъг нож в кания пред себе си и продължава. – Искам ти да ми напишеш едно нещо за умирачка!

— Какво!? Някой умрял ли е, или... тепърва ще умира?

Надеждата ми е, че още съм жив и дано умирането не е за мен.

— Чакай да донеса бирите, че Кума Лиса я няма – давам малко отсрочка на съдбата си с надеждата в това време да мине някой от махалата.

А махалата ни е зоологическа градина. В първата къща живее Маймуната, но той сега прави тухли на Комаревица, далече е. След него е Вълка – има пушка, отишъл е на Зайче блато. После е къщата на Сомата, след него – Пора, те са баджанасти и са или за риба по язовира, или за кокошки по дворовете. Герикината е тукашната дума за ястреб, но той сигурно е по могилиците, отцепление и преден пост е на иманярите. От Двете мечки помощ не чакай – те хъркат сутрин, следобед, зиме и лете, за да не ядат... От какво трупат тези килограми е неразгадаемо.

Връщам се с бирите от хладилника, който ми е оставен на самообслужване и сядам срещу Глигана.

— Наздраве, Глиги!

— Айде, гълтай бърже, да не се разминеш със здравето! – изгрухтява моят събеседник и започва да си бръсне с ножа космите по лявата ръка, откъдето се появява татуировка на Смърт, готова да реже глави с крива коса.

Глиганът излочва бирата на екс, оригва се и нарежда с накървени очи:

— Ставай! Тръгваме у нас!

Оглеждам се, никой не се задава отникъде, ножът лъска пред гърлото ми:

— Няма да те бавя. Идваш и ако кажеш, каквото искам да чуя, няма да те мъча много. Само да не си и ти като попа, че... – не се доизказва и мушва ножа звучно в канията. Сещам се, че не съм виждал от два дни отчето, а сутрин все го мярках да си пият кафето с кмета, явно неправилно съм преценил, че е заминал по църковни дела в града. Глигана никак не е религиозен, може и да го е довършил...

Тръгвам без сила, оглеждам се отчаяно и се сещам, че Кума Лиса ще завари кафенето отворено, мен няма да ме има, сметката няма да съм оправил... Дано се сети да провери в чекмеджето с парите и да разбере, че нещо

ужасно се е случило. Оставих там бележка: „В беда съм. Глигана нещо лошо е намислил. С нож е. Обади се на някой да идва!!!“

Влача крака към къщата на Глигана, подминаваме моята и вече предчувствам края си. Съседи сме, но у тях никой не живее, даже и крадец не влиза, откакто го прибраха в психиатрията. Опитвам да разбера за какво ще ме убива:

— Абе, Глиги, кажи, нещо обидил ли съм те, лошо ли съм ти направил? – от малки не се обичаме с него, колко пъти „ми е обещавал“ да ме заколи...

— Стъпвай, стъпвай! Ще разбереш, щом идем у дома.

„Не, с тоя думите не вършат работа. Като влезем у тях, ще трябва да го изпреваря, иначе... Дано има някакво дърво там... Ако ли не – прозорец ще счупя, стъкло ще му забия в ръката... Трябваше още в кафенето да го прасна с бутилката, ама... късен ум пари не струва“.

Стигаме, влизаме вътре, оглеждам се. Високо, сковано дървено легло с гол дюшек на него, маса с остатъци от напълно плесенясал хляб, мръсна чиния с парафин по нея, една горяла свещ и дървена табуретка... С нея ще го халосам, само да се залиса малко.

— Сядай на табуретката! – изскърцва гласът на Глигана като ръждаясала панта.

Изпълнявам. Опипвам ръбовете ѝ. Повдигам я, уж да си я наместя удобно – масивна е, главата му няма да е по-здрава. Той се пресяга и измъква изпод леглото един сандък, господи, не! – това е ковчег. Без капак, от летви и шперплат – евтин. Значи тук ще ме положи... Не! Аз него! Хващам табуретката здраво и преди да я стоваря на главата му, Глиганът ме изненадва, ляга по гръб в ковчег, скръства ръце на гърди и затваря очи – същи мъртвец!

— Ангьо, запали онази свещ и ми я дай в ръцете! – проговаря „мъртвецът“, но и гласът му такъв, гъргори, като от оня свят да иде.

Напълно ми е удобен сега, легнал е, ножът е затиснат под задника му, аз съм с табуретката. Но нещо бавно про-

никва в главата ми – той няма да ме трепе... Не затова съм тук... Той, той иска да умре!

Оставям табуретката, въздъхвам – да си събера милите, паля свещта и я слагам в ръцете му.

— Казвай! – нарежда „умрелият“.

— Какво да казвам?!

— Ама ти щурав ли си, бе? Какво да казвал! Казвай онова, дето ще казваш, когато умра!

— Кога ще умираш?

— Това да не ти е на теб кахър. Когато искам, тогаз! Ти сега казвай как ме виждаш като умрял. Хубав човек ли бях или лош?

— Ами... Хубав си, бе Глиги! От най-хубавите...

— Не за сега, бе! Хубав съм, че съм умрял! За преди. Няма да лъжеш! Лош бях! Почвай!

— Ама защо аз? Нали попът ще ти чете?

— Попът, та попът! Опитах с него, не става! Той лъже и мен, и Господ, и хората... Като захвана онзи ден: „Напусна ни един скъп на сърцата ни раб божи"... Аз го допълвам: „Дето открадна луканките"... Той: „Неговата липса оставя тук скърбящи роднини, близки и приятели"... Аз: „... че няма вече кой да изплаща греховете им". Той: „Господи, прости му греховете, дето е сторил волно или неволно и вземи го в своето царство небесно! " Аз: „По-добре в Ада, ако лицемери и крадци от тук отивате в рая...". Изгоних го. Лъже, бе, Ангьо, лъже! На кой съм скъп, а?! На попа ли, дето му взех половината луканки от тавана? Ама те и половината даже не бяха негови. Даваха му ги по-заможните уж за „Бог да прости!" и да раздаде на бедните, а той не даваше... На жената ли съм скъп, дето избяга с любовник, щото съм много хубав и спя по затвори и лудници? На майка ми ли? Тя умря, щото срам я беше, че е родила хайдутин и побойник... На докторите ли, те луд ме изкараха и ми бият инжекции с успокоителни да спя, а пък те – скъпи, скъпи... Онзи ден избягах – да спрат разноските по мен в тази криза... На полицаите ли съм скъп?... Те си нямат друга работа сега, мен да търсят... Ще

довтасат да ме хващат след шест месеца... На теб ли, бе, Ангьо? Нали помниш как те боцках с ножа, когато каза, че съм бил бандитът на селото? Айде, казвай истината, инак не отговарям!

Нямам избор, почвам да разказвам житие-битието на Глигана „докато беше жив“. Много хора е разплаквал, много ще благодарят на Бог, че го е прибрал при себе си.

Глигана кима от време на време и продумва: „Тъй си беше. Много, много съм грешен...“ Изредих много негови золуми, но изведнъж ми стана нещо, което промени церемонията и разказвах случките, които не бях забравил, а други не бяха даже и забелязали...

— Господи, помогни на твоя раб и мой брат да намери себе си, той е добър, добър е! Помниш ли, Господи, когато се запали от светкавица храмът ти? Кой отиде пръв да спасява иконите? – Глигана, дето всички казваха, че е диво прасе, но само той влезе в огъня, заради теб, Господи, и заради хората!...

„Мъртвецът“ отвори очи и ме загледа продължително. Една сълза се търкулна по лицето му и засрамена се скри под брадичката.

— Господи, лоши работи правеше твоето творение и мой брат, но и много добро имаше в него. Когато видеше несправедливост, не мълчеше, а помагаше – да има възмездие на земята, по-малко работа да има за теб горе на небето, Господи!

Помниш ли, Господи, когато той открадна луканките от Поповата къща, но ги раздаде на бедните из махалата, които си нямаха прасе. Тези, които имаха, ги бяха дали в черквата за благословия и подаръци на Коледа, а попът ги скри на тавана си, сам да си ги яде. За кражба вкараха брат ми в затвора, а попа – Бог да го съдел... Като пратиш в нашата животинска махала ангел за душата на брат ми, в Ада ли ще я пратиш, Господи, а попвата душа при теб ли ще вземеш?

А помниш ли, Господи, когато цялата махала искаше да пребие баща ни, защото той пиян осакати майка ни и

преби мен като малък, а Глигана ги спря на вратата, за да не лежат те по затворите, сам раздаде правосъдие, а после влезе заради него в затвора?

Втора сълза пролъкатуши по лицето на „мъртвеца“ и отиде при първата.

— Помниш ли, Господи, когато сестра ни беше отвлечена и изнасилена в гората от седем души и нагледците лъжеха, въпреки раните по нея, че тя доброволно е отишла с тях и ги обвинявала после, за да спечели пари. Глигана тогава скочи в залата и развъртя нож, затова и отиде в психиатрията. Прав ли беше той да скочи тогава, Господи? Ако ли не е бил прав, вземи му още сега душата, да не трупам тук повече грехове и да го съдят хората!

Глигана се изправи в ковчега, хвана ме за ръката и каза с тих глас, оня глас, който помня от преди да стане луд:

— Ангьо, това дете го каза, мислиш ли го наистина?

— Мисля го всеки ден, брат ми, гори ме!

— Казах ти да говориш, когато умра... Бях умрял, ти защо ме разплака сега, защо ме съживи?... Да те трепя ли, щото съм луд и лош? Да се връщам ли сам в психиатрията? Да плача ли, че брат ми ме разбира и в лошотията ми?

— Да поплачем заедно, братко! – легнах до него в ковчега и се прегърнахме.

Третата сълза се спря в долепените ни бузи и ги опари.

ВДЪХНОВЕ...

Ти си мое вдъхнове...
в трубадурските ми сти...
С най-сериозни намере...
аз ще бъда твоят ри...

При любовната ексцес...
ме тушира с ловка хват...
и докара ми депрес...
със стотак за кратка схват...

Но ударя ли джакпо...,
ще добия нови си...
и ще чуеш след танго...
как тромбата на Вили сви...

Ти си моя Клеопат...,
моят извор, моя грац ...
Личният ми психиат...
ме прослави в дисертац...

ЗАКЛЮЧЕНА ВРАТА

По пътеката от есенни листа вървя
и достигам до една заключена врата,
а около мен е пълен мрак и тишина.

Кой ли живее зад тази врата?
Може би една къща със деца заиграни,
родители уморени и две игуани.

Кой ли живее зад тази врата?
Може би едни студенти, леко замечтани,
хем за сесия четат, хем за купон се гласят.

Кой ли живее зад тази врата?
Може би една вдовица или стара мома,
чийто котарак си подремва на дивана пак.

Кой ли живее зад онази врата?
Може би, повече никой там да няма сега,
един часовник несверен – един забравен ден.

МЕРЕНА РЕЧ

В поезията има правила
и не всяка дума с друга се римува,
но бива ли душата на стиха
на математиката вечно да робува?

След всеки ред се пише
точка, тире или запетая,
и макар че има някакъв смисъл в това,
трябва ли да е така, от началото до края?

Изведнъж тоз водопад от най-нежни слова
се превръща в буйна и бистра река,
в която са сбрани всички чувства на света,
излезли, изпод перото на поета, на свобода!

ЧАСОВНИК НА ЛЮБОВТА

Двамата с тебе сме като две стрелки
на часовник, които все се гонят:
голямата съм аз, а малката си ти –
ето така се редят нашите дни.

Времето у нас минава сякаш бързо
и станало е вече почти обяд,
ала ние още сме си във леглото,
което е нашият бял циферблат.

Часовник на любовта аз ще ти купя,
сложи го на ръката или врата.
Единствено на тебе ще го подаря
и ще бъдем най-щастливи на света!

РИМИТЕ

Как ви търся, рими,
в пролетни градини, в летни морета
и в зимни картини.

Как ви търся, рими,
тъй незаменими сте за поета –
мили и любими!

Намирам ви, рими,
тъй както и преди, а по листа бял
оставяте следи.

Намирам ви, рими,
под наем думи заети и пак цял
стихът ми се роди!

ВЛЮБЕН-ЗАГУБЕН

„Кажи бре, защо се влюби в нея,
седнал в парка на оная пейка,
с приказки ли те омая
тази плоска, куха лейка?

Как така ти изведнаж забрави
роднини и приятели сега,
но пък правиш серенади
по цял ден, на една овца?”

„Ох, ами то аз, много съжалявам
и на всички ви се извинявам,
че чавка ми изпи ума,
но уви, така е в любовта!”

В ОЧАКВАНЕ

Вече от години стана
и двамата все така избират,
но щом с някого се запознаят
разни там кусури вечно намират.

Тя си търси приказен принц,
а той пък чака една принцеса,
но след завладяващ, среднощен танц
осъмна в леглото със стюардеса.

Времето бързо минава,
но те сякаш нищо не усещат,
то – огледалото не прощава,
а двамата отново философстват:

„Е, ний не сме престарели –
ще ни излезе скоро късмета
и дори с коси побелели,
ще видим Халеевата комета!“

ДЕМОГРАФСКА

Тъй както нещата вървят,
няма да е далеч денят,
когато вместо в редици гъсти
българите ще се броят на пръсти.

ИЛЮЗОРНА

В нашата парламентарна
законопекарна
никакви депутати —
фурнаджийски лопати!

ГЪСКА

Пристигнаха във село катунари.
Опънаха катуните си стари,
запушиха огньове и лули,
защъкаха кокошки и петли...
Дори и гъска имаше при тях.
(като я гледаш – да умреш от смях).
Тя бе омърляна, проскубана отзад,
нацапана с бои, с оголен врат –
навярно децата с нея си играят
и ето на какво замязала накрая.

Наблизо селски гъски – цял рояк –
пристъпваха от крак на крак
и щипеха си пролетна тревица.
Една от тях – безспорна хубавица –
съгледа гостенката и отиде
към нея, по-отблизо да я види.
Видя я, па изпадна във захлас
и своите чувства изрази на глас:
„Каква прическа – истинска стихия!
Виж деколте!... Разголен крак!...И шия!
А тая многоцветна перушина? –
Безспорно гъската е от чужбина.
Това се казва мода – шик!
Аз няма да забравя този миг,
във който тая гъска съм видяла!
Не искам вече да съм бяла,
а като нея искам да се видя!”

Тъй рече гъската и тъй направи:
другарките си на поляната остави,
а тя отиде в буренака,
оскуба си врата и двата крака
високо над самите колене.
И мислите, че свърши с туй? О, не!
От там към бояджийната замина
и тъй нацапа своята перушина,
че заприлича на незнам какво си...
И ето я – към къщи тя се носи
пред ятото самичка – да личи
и отдалеч да бие на очи.
Но Шаро, верният пазач на двора,
като съгледа тази кикимора,
настръхна цял,
върз нея върхлетя
и многоцветната ѝ перушина
се разхвърча из цялата градина!...

СПЕЦИАЛНО ЛЕЧЕНИЕ

Монката от няколко месеца беше доктор в южното село, че и на селата наоколо. Даже всички улични кучета, като минаваше, въртяха опашки приятелски. Подмазваха се един вид, че в тоя край нямаше и не бе имало ветеринар, та и на тях, както и на всички човеци из селото, той беше майка и баща, като закъсат.

Тази сутрин дори петелът не изкукурига под прозореца като продран лъв, ами показва уважение, че идваше седми април и можеше да целуне тенджерата в чест на докторския празник. Монката грабна чантата и запрескача стълбите надолу по две. На последната го чакаше хазайката с чиния палачинки, които можеха да сринат от завист дори Хималаите.

— Мерси много – опита се с пирует да мине покрай нея младият доктор – ама не съм гладен.

— Ма как не си гладен, бе чедо, цяло село, че и навлеци от съседните са ти на главата. Сила трябва да имаш, силааа – като „Алилуя“ провлачи тя, хвана го за ръката и го тръшна на стола в кухнята сякаш сумист недоял съперник.

След половин час докторът, по-тежък поне с два килограма, се добра до кабинета, пъшкайки. Тази сутрешна борба в кухнята всеки ден го изтощаваше.

В това време вратата се отвори и леля Станка натика в кабинета като агне на заколение снаха си. Младата жена беше бяла като току-що снесено яйце и готова аха-аха да ревне от страх и от срам.

— Ей, я на, никаквицата – започна своята прокурорска пледоария свекървата – от месеци една и съща песен: „Глава ме боли, не мога да ям, корем ме боли, не мога да спя“.

Монката познаваше добре характера на въпросната Станка. От нея и питбул би избягал през глава с двойно салто още щом я подуши и не би се върнал за нищо на

света обратно. Докторът стисна слушалката, та чак мозъкът му се изпоти. „Мечка страх, мен не страх“, повтаряше си той. „Мечка страх, мен не страх“.

Стана, отдели двете жени много бавно една от друга и каза авторитетно с глас на генерал, с което учуди дори себе си:

— Ти сега ще излезеш за малко от кабинета, – и погледвайки свирепо свекървата, допълни, – а ние ще си поговорим с Данка. После ще я прегледам и ще те викна обратно.

— Слушай сега, Монка – жената прескочи титлата доктор, – аз може и да изляза, ама като вляза, да си измислил как да ѝ излекуваш всички болести наведнъж, и то бързо, иначе теб ще те хване болест – и напусна кабинета с физиономия, дето довършваше изречението поясно от всички думи, които Монката знаеше и не знаеше.

„Те сега да те видим, Монка“, каза си младият доктор и пак стисна слушалката. Спомни един от съветите на стария доктор Георгиев, по-ценен и от Лондонското евангелие: „Една жена, ако все я боли глава, петела трябва да се смени, петелаа“.

Снахата на воля хлипаше и между сълзите и сополите младият доктор успя най-накрая да разбере, че нещата в леглото с новоизлюпения съпруг не вървят, че вече стават шест месеца от сватбата, а пък няма бебе на път, че свекървата всеки месец ѝ проверява цикъла, а всяка сутрин – чаршафите.

Младият доктор започна да се смее. Идеята, която го връхлетя, беше почти безумна. Снахата го гледаше с още мокри очи изумена.

— Ще излекуваме всичко само за месец – не спирайки да се смее, ѝ заяви младият лекар. – Само трябва да идеш на едни специални бани, на които аз ще те пратя.

— Ама докторе, кой ще ме пусне? – отчаяно изплака младата жена.

— Знаеш ли коя кръвна група сте ти и мъжът ти? – попита я Монката сериозен.

— Нулева положителна – като ученик с научен урок изрецитира тя.

Докторът отвори вратата и покани свекървата. Изнесе първо лекция за мигрената, неврозата при жените и накрая завърши като дубровнишки дипломат:

— Всичко може да се оправи със специално лечение. Ако аз изпратя снаха ти сама чрез здравната каса, ще бъде безплатно – натърти той, знаейки колко спестовна е свекървата. – Мога да пратя и теб по същото време, само че на друго място, че имам само по една позволена бройка за санаториумите.

Свекървата сви очи изпитателно, огледа Монката от глава до пети, чудейки се да го убие ли, да го разцелува ли или да го остави жив. Но понеже беше хуманистка по душа, накрая отсече:

— Добре – повличайки снахата към къщи да стягат багажите.

Монката седна изтощен на стола. Още двама-трима такива пациенти за деня и щеше да играе карти с ангелите, вместо в селската кръчма. До обяд завъртя няколко телефона на верни приятели и уреди всичко, следвайки неписаната библия за специални лечения на стария доктор Георгиев.

След месец и половина срещна на улицата свекървата, ухилена до уши:

— Господ да те поживи, докторе, за специалното лечение – нямаш равен оттук до Луната – изчетка го тя. – Нищо ѝ няма вече на мойта снахичка, ма и бебенце чакаме. Ни глава я боли, ни корем – от сутрин до вечер се смее. Ще дойдем при теб с нея близките дни, да ти донесем пуловерчета за зимата – плетохме ги за теб на почивката.

Монката се замисли дълбоко. И колкото повече мислеше, толкова повече го напушваше смях. И едната, и другата пациентка бяха съвсем здрави още преди да ги прати на баните. Просто като един хуманист и кавалер по душа, бе помолил проверени другари да правят компания на двете жени, докато си почиват.

Сега се чудеше как ще остане сериозен, когато дойдат при него след няколко дни да му благодарят.

На всичко отгоре мразеше да носи пуловери.

ШАМПАНСКОТО

Зимата на Горбачовата перестройка в Москва бе повече от страшна – кучешки студ, гарниран с абсурдна заповед да не се продава алкохол повече от бутилка. Бях студент последна година в Техническия институт и сесията беше към края си – една от най-тежките в моето следване. В общежитието цареше хаос и глад. Третият съквартирант, руснак от далечен Сибир, замина да доведе своята годеница. След два дни трябваше да се женят.

С Васко се връщахме от поредния изпит. На ъгъла се виеше тройна опашка като змия. Продаваха алкохол и ние се наредихме. Студът ни пронизваше до кости. След два дни имахме изпит при професор Медведев и ни чакаха безсънни нощи чертане. Трябваше да заредим батериите с малко гориво. Минаха два часа и бяхме близо до заветната течност, когато продавачката обяви, че шампанското е свършило. Побеснях. Бяхме загубили два часа, недоволно ръмжахме и псувахме. Ала нямаше какво да направим. Жената разпери красноречиво ръце и се обърна да събира кашоните. Приличаше на кукла неваляшка в многото дрехи и шалове и аз се запитах какво ли има под тях.

Прибрахме се гневни и гладни в и аз предложих да си направим чай.

— Чай! – с отвращение възкликна Васко. – Ще ми се смеят и гаргите в България! Да не съм болен!

Нямахме избор. Седнахме примирено един срещу друг. Пиехме горещия чай, но чертаенето не вървеше. Два пъти изпусках туша. На третия хвърлих рапидографа ядосано и той падна зад леглото.

— Един път да взема този изпит и хващам самолета за у дома! Поне ракийка има колкото искаш в мазето на дядо – не се сдържах аз.

— Ако не я е сложил под ключ като моя за сватбата ми – охлади ме скептично моят приятел.

— Чакай, чакай! – Виската скочи ухилен. – Сибиреца

може да е скатал нещо за сватбата.

Започнахме да тършуваме по шкафа и куфарите на третия в стаята. Нищо.

— Под леглото виж, там, зад чантата с мръсните дрехи.

Васко легна по корем и започна да измъква кутийки и кашончета. С последното изтегли и моя рапидограф.

— Запечатано е, да видим какво крие, прилича на бутилки.

Почервенели от възбуда, разрязахме картоната и извихахме екзалтирано:

— Шампанско!

— Виж ти Сибиреца какви запаси имал – смигнахме си двамата.

Решихме да отворим само една бутилка, колкото да се стоплим и да ни дойде вдъхновение за чертане. Наляхме пенливата течност направо в чашите с чай. Пихме шампанско с черен хляб и бяхме щастливи. До сутринта всичко бе начертано, но и бутилките светеха празни.

Събудихме се към обяд. Погледнахме в кашона и изтръпнахме. Сибиреца си идваше в деня на изпита, утре. Трябваше да намерим начин да възстановим изпитото.

— Какво ще правим сега, брато?– почеса се Васко.

— Ще измислим нещо – потърках челото си философски.

— А изпитът?– продължаваше нервно да се върти моят приятел.

— Чертежите са перфектни. Медведев ще онемее – успокоих го аз.

— Ако не намерим 6 бутилки до утре, ние ще онемеем като си дойде Сибиреца – посочи празния кашон той.

Имахме само един изход, да се наредим пак на някоя двойно-тройна опашка за алкохол. А дали щяхме да улучим шампанско, не се знаеше.

Излязохме опаковани като бели мечоци. Застанахме на опашката и почнахме да се изпитваме, да минава времето. Докато преговорим два пъти конспекта, минаха два часа и нашият ред дойде.

— По бутилка на човек – отреза ни като резачка неваляшката.

— Аман-заман, трябват ни шест – опитахме се да преговаряме ние. – Приятелят ни се жени утре.

— Който се жени, идва с бележка от гражданското – отсече тя. – Следващият.

Изпратих Васко с бутилките в общежитието и останах да се редя отново. Краката си не усещах, ставаше следобед и притъмняваше.

— Ти взе днес – срязва ме тя – запомних те.

— Трябват ни шест бутилки, спешно е, моля ви! – удах го на молба.

Продавачката ме погледна насмешливо и отсече:

— Махай се, ако не искаш да извикам брат ми.

Загледах се в нея. Не можеше да се разбере на колко години е, хубава ли е или грозна. Беше омотана като копиринена буба в многото шалове.

Минах встрани. Стоях и мислех. Дядо ми казваше: „Жената си иска мъж“.

Минах до първия, който купуваше, погледнах нахално жената и заявих:

— Предлагам изгодна сделка.

Тя ме изгледа и кимна да мина до нея. Обходи ме с поглед от глава до пети.

— Не си руснак.

— Българин съм – признах си без бой. – Слушай, работата е там...

Жената ме поглеждаше с периферията на окото и продаваше последните бутилки шампанско. Мъжете се разотидоха, появи се брат ѝ и ни изгледа криво.

— Клиенти, ще договаряме нещо – отпрати го тя, после се обърна към мен:

— Казвай.

Приблжих се плътно до нея и с нисък глас ѝ прошепнах в ухото:

— Колкото пъти правим любов тази нощ, толкова бутилки ще ми дадеш шампанско.

Тя започна да се смее. Гласът ѝ се разсипа на снега като кристалчета звезден прах. Гледах я изненадан. Имаше хубава усмивка и сладък смях.

— Дадено – внезапно каза тя. – Тръгваме.

Вървахме по уличките на зимна Москва. Минавахме през задни дворове, пресичахме подлези. Не знаех къде отивам и почна да ме тресе от студ и страх. Пресмятах как ще ми бъде най-изгодно да действам. Обмислях стратегията си и гледах жената до мен. Мълчахме и двамата.

Стоях в средата на стаята. Гледах я как развива шаلوвете един по един. Очаквах да се появи всичко друго, но не ѝ нежна пеперуда изпод дебелията шуба и грубите валенки. Преглътнах. Тя ме погледна усмихнато.

— Какво, езика ли си глътна? Или се отказваш от сделката?

Грабнах я и я метнах на масата.

Сутринта вървах по улицата бавно. Краката ми трепереха. Вдишвах въздуха жадно и алчно. Стисках скъпоценните бутилки в един сак на гърба и поглеждах часовника. Имах достатъчно време да си взема проекта и да стигна до Института за изпита.

Васката ме чакаше и обикаляше стаята като луд. Щом влязох, ме прегърна мечешката:

— Жив ли си още, брато?

Само се усмихнах. Заменихме кашончето на Сибиреца и погледнахме двете бутилки на масата.

— А това френско шампанско? – облиза се приятелят ми и ме погледна въпросително.

Намигнах му.

— За творчески принос в науката.

Скрихме едната бутилка за другия изпит, а втората подарихме на Медведев.

До края на следването нямахме проблеми нито с шампанското, нито с изпитите.

ТОРТАТА

Най-после успях да си уредя следобедна среща с Тони. От радост ми идеше да прегърна мъжа ѝ, когото сутринта засякох на площадката между етажите да прави сутрешна гимнастика – нещо средно между кунг-фу и аеробика. Бивш военен, страдащ от мания за перфектна стойка, той не пропускаше разкършването на перки в студ и жегата.

С него уж сме в мирни отношения, понякога ме вика да поправам дребни неща в дома им. Така се запознах с нея – беше счупила бравата в кухнята и Господин Полковникът ме извика.

— Сега идвам, жена ти да сипва ракийка.

Един час поправах бравата, а можех да го направя за 15 минути. Тони се усмихваше изкусително срещу мен, режейки със садистична прецизност зелевата салатка и на мен ми затрепераха ръцете, коленете и сърцето.

Още на обяд уредих излизането, купих цвete, изкъпах се и си облякох маркова риза, която подхожда на цвета на очите ми.

Не можах да дочакам до 4 часа.

Заклучих вратата, спузнах се по стълбите до долния етаж и се прекръстих: „Само да не ни спипа мъжът ѝ“.

Изтърсих се половин час по-рано и я заварих да се върти около масата като разярена пантера. На плота бяха изсипани половината кухненски шкаф и хладилник. Протегнах ръце да я гушна, но тя ме пресече нервно:

— Не ми е сега до това. Мъжът ми нареди да има домашна оригинална торта, когато се върне. Майка му и баща му имали годишнина от сватбата и били поканили специални гости.

— Ще отскоча до Плиска да купя малко отрова за плъхове – пошегувах се аз.

Очите ѝ се насълзиха. Опитах се пак да я гушна, но тя изфуча като ядосана котка.

— Ела да те гушна – дръпнах я нежно отново, – ще измислим заедно нещо.

— Ти не разбираш. Дори торта „Неделя“ не е достойна за майка му.

Като в транс започна да преподрежда пакети и пакетчета на масата. Трябваше да ѝ помогна. След скорошния ден на плажа по монокини, дължах ѝ го. А като хич не ме биваше в готвенето, как щеше да стане, недоумявах.

— Да потърсим рецепта из интернет, има толкова сайтове – предложих ѝ нежно.

Тя само поклати глава. Мъжът ѝ щеше да се прибере след няколко часа, тортата трябваше да бъде готова.

Тони се разхлипа отчаяна на гърдите ми и аз я повлиякох на пода. Хвърлих ризата, а нейната рокля остана без цип. Тъкмо я целувах по гърдите страстно и чух ключа в бравата да се превърта. Сkochихме като пружини и двамата. Бутнах я в банята, аз щях да посрещна удара. Успях да вдигна ципа си и да нахлузя кухненската престилка на голо, заемайки позата на Давид пред масата с продукти.

Полковникът отвори вратата и се втрещи.

— Ти какво правиш тук, бе?– кресна ми той.

Отговорих миролюбиво ухилен.

— Ти как мислиш?

Той се приближи и ме огледа от глава до пети, готов да ме размаже от бой.

— Остава да кажеш, че си дошъл да направиш тортата, защото некадърната ми жена дори това не може да свърши.

— Абсолютно точно, полковник – отговорих като войник.

Съседът ме изгледа от главата до петите.

— Откога готвачите са полуголи?

Вдигнах марковата риза пред носа му.

— Двеста лева е, мислиш ли, че ще рискувам да я похабя за една торта.

Полковникът присви очи подозрително.

В това време Тони излезе от банята жълта като лимон.

— Много ми е зле, ще си легна. Сигурно е летен вирус. Мъжът ѝ я изгледа ледено.

— Този вирус винаги те хваща, щом трябва да ходим у майка ми.

Услужливо предложих:

— Идете да ѝ помогнете, аз ще се справя сам.

— Не, предпочитам да гледам – категорично заяви полковникът и седна на близката табуретка до масата.

Сега я втасахме, помислих си аз. Огледах всички продукти и най-познатото, което фиксирах, бе пакет и половина бисквити „Закуска“. Ще почна от тук.

Избрах една симпатична по-малка форма и ги изсипах в нея. После ги върнах обратно.

— Това някакъв нов вид торта ли е? – попита ме иронично военният, чакайки да се издъня и да ме смели от бой.

— Проверявам дали стават на брой и дебелина.

„Мисли, мисли, мисли“, повтарях си непрекъснато. „Импровизирай. Използвай проклетия мозък по същество“.

— Не знам защо, сетих се за прабаба ми Стойна, която готвеше всичко с любов. Спомних си мириса на бисквитена торта, която приготвяше всеки път, когато отивах на село.

Подредих бисквитите в две колони. Такаа. Какво правеше баба с тях? Топеше ги в нещо течено. Огледах се – единственото течено на масата бе кутия бананов нектар и два пръста бяло вино в скъпарска бутилка. Започнах като фокусник да потапям бисквитите в натуралния сок и да ги редя плътно една до друга. Полковникът гледаше с нескрит интерес. Първият ред беше готов. Имаше и нещо, дето се слагаше между бисквитките. Нишесте! Обаче нито знаех къде е, нито как се вари.

Пак се огледах като куче следотърсач да открия подходящата смес за мазане. Освен една „Активиа“ и малко шипков мармалад нищо друго не видях. Това ще е. Гъстичко е след смесването, ще напръскам малко и с бялото вино. Супер е на вкус! Намазах първия ред, изглеждаше добре. Повторих процедурата, обаче мармаладеното кисело мляко бързо свърши. Избиха капки пот не само на челото ми, а и под езика дори. И не беше само от жегата. Почнах да преглъщам на сухо.

— Ще пийна чаша вода, че от жегата почна да ми прималява.

— Каква вода, какви пет лева! Сега ще донеса бира – великодушно отсече военният и излезе.

Имах пет минути докато слезе до магазина и се качи отново. Отворих всички шкафове под мивката и над мивката – нищо.

„Къде Пипи крие своите съкровища? Където никой не очаква. Обувките – в панерчето за хляб“!

Кутията за хляб! Отворих я с надежда. Даа! Половин бурканче желе от ягоди и недоядена кутия течен шоколад. Тайните съкровища на Тони. „Спасен съм!“ „И Тони е спасена“.

Намазах последния пласт, натопени в бананов нектар бисквити с течен шоколад, а отгоре полирах с желето от ягоди. Обаче май не изглеждаше много добре така гладко, трябваше да се поръси с нещо. Необичайно, вкусно, интересно.

Но нищо не виждах. Примирено седях на зелената табуретка и умувах, когато военният се върна с две бири и пакетче обелен солен слънчоглед.

— Тъкмо това ми трябваше, четеш ми мислите, комшу.

Пред смаяния поглед над ревнивеца поръсих щедро тортата с опечени солени слънчогледчета. Обърнах се и с лявата шепа гребнах малко корнфлейкс, а с дясната ментови желирани бонбонки.

Победоносно метнах шедьовъра в хладилника и заявих гордо:

— Сега може да пием по бира.

Облякох внимателно ризата. Побъбрихме за това-онова с военния, който ме гледаше с нескрито възхищение, пожелах приятно празнуване и си тръгнах успокоен.

В девет часа вечерта Госпожа Великолепие се обади да поиска рецептата за уникалната торта, но аз високомерно поясних, че е стара фамилна тайна. Тя, а после и нейните изискани гости ме убеждаваха да споделя с тях моята кулинарна тайна, но аз останах непреклонен.

Благодарение на тази феноменална торта, година по-късно притежавам наградата Златна лъжица и златното момиче в живота ми, жената на полковника.

ПИСМО ОТ ДЯДО КОЛЕДА

(брадясало и следногодишно)

Махмурлукът е ужасно нещо. В главата ми кънтят коледни камбанки, а пред очите ми избухват полярни звезди. Запалих шейната и се опитвам се да си сваря шкембе върху реактивния ѝ двигател, обаче пиперът е страшно лют и май направих голяма беля... Очаквайте фойерверки в небето над полярния кръг.

Не мога да преценя дали това е най-тежкият ми 1-ви януари, тъй като имам един през 1900-тната (който изобщо не помня) и имам съмнения, че тогава положението е било далеч по-трагично. Спомням си само откъслечни детайли на цветна карикатура, контур по контур, особено онази част, когато на влизане в Двореца на Снежната кралица не успях да спра шейната навреме, влетях през входа директно в Балната зала и строших огромния кристален полюлей. Посипаха се хиляди стъкълца (онова в приказката за дяволското огледало е пълна измишльотина, аз бях, но за да не подронят авторитета ми пред децата, имидж мейкърите ми лансираха тази версия). Оттогава съм в немилост пред Нейно Величество, въпреки разкошното палто от тюленски кожи, което ѝ подарих за Коледа. След инцидента и напускането на Дядо Коледа нещата доста се комплицираха...

Преди колегата да си подаде оставката аз отговарях за източноевропейските региони, като приоритет имаха републиките от бившия СССР. „Дед Мороз, красный нос“ – така ме наричаха по онези краища. Червенобузестият Дядо Мраз беше тачен и почитан като природния газ. Ех, какъв кеф беше да впрегнеш елените в шейната и да препуснеш през необятната Сибирска степ само с чувал надежди и шише водка в душата. А после да поседнеш пред камината в някой царски дворец, да запариш чай в самовара и да послушаш вятъра как ти нашепва легенди за девизи-лебеди и руски богатири...

А сега – ходи гони африканските жирафи да им подариш космодиск за вратните прешлени! Не ми стигат тропическите комари, дето направиха световноизвестния ми нос да прилича на пипон, ами последния път, докато се спусках по мачтата на един пиратски кораб, два папагала взеха да кряска: „Дядо Мраз пуска мас! Разпраха се червените пагони на руските му панталони! Шишкото строши и златната карета, ах, горкичката Снежанка клета!“ Това вече преля ръба на търпението ми, и макар да ми викат „добрия старец“, за момент станах доста зъл и извадих от червения чувал с подаръци за пиратите един голям касапски нож.... Няма да ви разказвам какво се случи с проклетите папагали, само ще добавя, че се съчетават доста добре с гарнитура от праз и цвекло. Не мога да им отрека, че колкото и противни да изглеждаха в действителност, впоследствие се оказаха особено вкусни...

Което ми напомни, че е време за вечеря... Дано Снежанка е приготвила любимите ми канелени курабийки с късметчета, с които за малко не се задавих миналата година... Може пък тази година да ми излезе късмета и да се гътна навреме, преди да дойде следващата Нова година. Този махмурлук просто не се издържа. То водката самогон е класика, ама като е толкова прекрасна да я изложат в „Ермитаж“-а и да не я дават за пиене, а само за гледане. Не е честно всеки руски братушка, който ме гепи да се вмъквам през комина, да ме налива с домашна водка под предтекст, че трябва да пия за дружбата. Щом видят бедния Дед Мороз и айде тост! Сега главата ме цепи бясно като сибирски чукча дърва за огрев. А и джуджетата честно казано прекалиха и съвсем ме напиха. Отидохме на гости на колегата на Карибите и след като цяла вечер смукахме екзотични коктейли, а снощи точно в дванайсет пяхме „Йо-хо-хо и бутилка ром“, танувахме кан-кан с един пиян кайман и един особено чаровен женски крокодил. Мани, мани, голям резил!...

Сега за утеха отивам да си открадна една курабийка от кухнята, а на вас пожелавам Весела и Щастлива Нова Година и моля, чистете си по-често комина!

(Йо)Хо-хо-хо!

СНЕЖАНКА БЕЗ ДЯДО КОЛЕДА

- Merry Christmaaaaaaaaas!
- Joyeux Noëëëëëëë!
- Feliz Nataaaaaaaaaaaaaal!
- Fröhlicheeeeeeeeeee Weihnachteeeeeeen!

— Рудолф, стига цвили, помогни ми с подаръците!

Проклетият елен обаче продължи да клати в знак на отрицание коледните звънчета на рогата си, облещи ми се насреща с кръвясали очи, изцвили „Весела Коледа!“ на всички езици и се ухили нагло, полиглотът му с полиглот! Цяла година обикаля земното полукълбо и флиртува с кошутите от цял свят, нашият Казанова. Ама тя и неговата кошутка не е от най-покорните, попадне ли ѝ пред очите някой красив самец, хич и не си поплюва. То затова са му такива големи рогата и на нашия Рудолф, нали го няма по цяла година вкъщи!...

То се е видяло. Тази Коледа ще се оправям сама! Обувам си червените ботушки и хуквам по заснежените улици да чертая ледени сърца с острите си токчета по тротоарите. Имам да изпълнявам толкова коледни желания, че направо ми идва да си разплетя червените коледни чорапи от яд. По принцип Рудолф има благ характер, но днес обстоятелствата са малко по-особени, може би не трябва да им давам гласност, но с кого да споделя мъката си, ако не с вас, мили дечица, майки, бащи, баби и дядовци! Ако тази Коледа не си получите подаръците, моля ви от сърце – не винете мен! И така, накратко...

Снощи елените на Дядо Коледа, начело с моя любим нехранимайко Рудолф, кацнали в Холандия. Станало време за вечеря и отишли в някаква местна кръчма. Спокойно си зобвали сено и пийвали ечемичена бира край горящата камина, когато внезапно Рудолф зацвил и се затъркалял от смях по пода. Един по един, без никаква видима причина го последвали и останалите елени. Оказало

се, че напушеният холандски келнер объркал поръчките и вместо обикновено сено, им донесъл първокачествена холандска трева, в резултат на което елените така се надрусали, че не могли да си стоят на копитцата и цяла нощ се търкаляли от смях, а Рудолф и сега е замаян.

Като разбрали, че не могат да продължат пътя си, Дядо Коледа и джуджетата също решили да разпуснат, натъпкали коледните си чорапи с легализирани леки наркотици и цяла нощ се наливали с греяно вино...

Представете си учудването ми тази сутрин, когато видях шейната на Дядо Коледа без Дядо Коледа, цялата ожулена, с изпотрошени фарове и отнесена задница да стои пред портите на полярна станция „Северен Полюс“. Хукнах към полицията да съобщя, че Дядо Коледа е изчезнал, а там, кого да видя на топло зад решетките – Добрият Старец, барабар с еленчетата и джуджетата. Оказа се, че минали надрусани границата и съответно легализираните леки наркотици в Холандия се оказали незаконни в Лапландия. И така, в студената зимна нощ Добрият Старец и свитата му се оказали на топло в затвора...

Рудолф го пуснаха под гаранция. Но Дядо Коледа снощи отнесъл елхата пред кметството с шейната и сега Снежната Кралица ще го съди за нанесени морални щети на Коледния Дух. Така, че ако някой ви каже, че Дядо Коледа е в затвора – не е слух!

МОЛБА ОТ ДЯДО МРАЗ

(адресирана до Борда на Директорите на Департамента на Снежната кралица)

Скъпа Снежна Кралице,

Пиша Ви това писмо, защото след елена Рудолф, Вие сте най-близкото ми създание на тази планета. Съжалявам, че се налага да Ви огорча, но искам да споделя с някого. Тъжно ми е. Самотата е най-осезаема преди Коледа. Тя тихо се шмугва под пролуките на прозорците, придружена от верния си приятел зимния студ, намърдва се под завивките ти и хладният ѝ дъх злобно съска в ухото ти. А навън е тихо. Толкова тихо, че стъпките ти заглъхват в мекия сняг, сякаш и ти самия изчезваш в преспите на полярното време. Погълнат от шеметната суета на празника, светът не забелязва, че и ти си живо същество, че и ти искаш мъничко късче щастие под елхата. И всички говорят за теб, но никой не го е грижа всъщност колко ти е пусто и самотно там, в далечната Лапландия, защото колкото и дружелюбни да са джуджетата, те все пак са ти подчинени и спазват необходимата дистанция. А децата, тези безкрайно мили създания, способни да ти обръснат брадата, само и само да си получат подаръка, как да не ги обичаш?! Веднъж ми опърлиха мустаците с пиратки и оттогава Съвета на Джуджетата реши да въведе Правилото за послушанието. Което донякъде спаси положението, ако не беше ужасният им навик постоянно да ми дърпат брадата за проба дали е истинска. Но все пак не мога без тях. Блясъкът в очите им компенсира дребните ми житейски неволи. Нищо, че в момента ми идва да си разплета коледните чорапи от мъка. Шейната ми тотално се разби. Тези турболенции ми вземат здравето и на мен и на Рудолф. И той е старичък вече, добре че са Виксен, Блитцен, Денсър и Пренсър, та успяваме някак си да сколасаме да си направим обиколката. Донър и Дашър, подкрепени от Фондацията за защита на животните, подадоха жалби и в момента ме съдят за експлоатация на еленски труд. Комета миналата година внезапно бе пронизана от стрелата на Купидон и сега двамата се наслаждават на медения си месец на круиз по

71

Северния Ледовит Океан. Синдикатът на джуджетата иска увеличение на коледните премии. При тази световна криза откъде да намеря субсидии? Снежанка отдавна ме заряза (гепи я един богат нефтен магнат), а тя се грижеше за PR-а и поддържаше контакт със спонсорите. Белият мечок, заедно с жена му и мечетата, стана рекламно лице на новогодишната кампания на Coca Cola. От ветераните на Севера останахме само аз и Рудолф. Северният полюс и той се разтапя от мъка (в резултат на глобаното затопляне обаче), та и за него ми се плаче. Джуджетата ме подложиха на принудителна диета, защото миналата година заседнах в комина на едно иглу. Трябваше да изрежат леда с горелка и ми подпалиха задницата на панталона. Няма да ви обяснявам как се возих след това в шейната при тези разбити пътища. За капак домашният ми Пингвин вдъхновен от последния екшън за Джеймс Бонд си купи папионка, мартини и маслинки и сега забърква ледени коктейли в един клуб за пингвинки. Колкото до мен – кокалите ми са стари и вече искат почивка. Отивам на топло. Остана ми един ваучер за слънчеви бани на Карибите от миналогодишната новогодишна томбола – дадох другия на Снежния човек, но той замина и не се върна повече. Сигурно се е разтопил (от кеф) там! Отивам при него. Подавам оставка!

PS. Напускам спокоен, защото вярвам, че все още има добри хора, които ще се погрижат всички деца по света да получат своите подаръци – гладните африканчета и лоените ескимосчета, разглезените американчета и примерните англичанчета, веселите русначета и умните българчета, префинените французойчета и романтичните италианчета, и всички онези милиони бездомни деца, чиито подслон са звездите...

Искрено Ваш
Дядо Коледа

**ако ви липсвам пишете ми на познатия адрес – Дядо Коледа, Северен Полюс, до поискване! Весели празници на всички! Хо-хо-хо!*

РИБА ЗА ДВАМА

„Ай, хайрлия да е“ – прошепна заклананието бай Първан и хвърли за пореден път въдицата във водата. Стръвта цопна жизнерадостно и остави след себе си съвършен кръг. Той бе по-голям от друг път и приличаше повече на обещание, отколкото на кръгла нула. Сърцето на бай Първан отбеляза този факт с няколко бързи удара. Ей, затова идваше тук – заради емоцията! Иначе денят му бе тръгнал зле още от зори. Докато се отдалечаваше на пръсти от съпругеското ложе, половинката му, с кубатура двойна на неговата, го сгаци.

— Голям шаран излезе. Налапал си въдицата и няма пускане. Само да я докопам аз, ще ѝ разкажа играта. На парчета ще я намериш...

Бай Първан пусна едно – Ъхъ – и изчезна през вратата. Бе готов на всичко за любимото си хоби. Идваше тук на реката с приятеля си Стоян всяка събота. Докато размишляваше върху обещанието на съдбата, той съзря Стоян, който крачеше бързо към него с облещена физиономия.

— Къде се губиш, бе човек?

— Няма да повярваш. Ходих да нагледам онова момче, братотото, там по-надолу дето лови нашта риба. Мира не ми дава как всичко живо ни подминава и все на неговата въдица кълве.

— И какъв му е чалъмът? Сигурно въдицата му е някоя модерна, а пък червеите му са внос от Китай? Нали всичко сега от там идва? – подсмихна се бай Първан.

— Така, така, лъскава една такава... Не разбрах заради нея ли е, заради пустите му червеи ли, но друго има... – и Стоян направи многозначителна пауза. – Той пуска рибата обратно във водата.

— А стига, бе! Не може да бъде! Какъв рибар е тоя, а пък и толкова му върви. Откак съмна, му броих рибите – четири вече, оттук големички ми се видяха. А ние с тебе – погледна бай Първан към празния кош – пак ще минаваме през магазина.

— Шеф бил в голяма някаква фирма. Видя ли му джипа? Там под дървото го е спрял.

— И му кълве ли, кълве... Ей, някои хора са родени с късмет.

Докато философстваха за съдбата, слънцето неусетно се издигна и се настани косо на прозрачно-синьото небе, като с това прогони и най-смелите риби. Започна да става горещо. Двамата приятели застояха такъмите и погледнаха към брадатия младеж.

— Хайде да идем да му кажем, че си тръгваме и от нас да мине му оставяме всичко.

Докато приближаваха с кошницата, в която береше душа единствената уловена риба, двамата приятели с ужас видяха как младият мъж откача внимателно от кукичката поредния си улов, изпънаха вратове, когато той с елегантен жест го пусна обратно във водата и преглътнаха сухо, когато рибата изчезна от погледите им.

— Недей така, бе младеж, грехота е тв'а дет го правиш.

— А, не е, винаги ги пускам, тук идвам да си почина, да разпусна от напрежението. Само тук мога така – на тишина, на спокойствие.

— Ами, и ние така, ама и от рибата не се отказваме. А ти какво носиш на булката? – попита бай Първан съзрял златна халка на безименния пръст на младежа.

— От магазина.

— Ех, значи и ти си като нас. Хайде, всичко хубаво.

Олекна им, късметлия, късметлия, ама и той минаваше на връщане през рибарския.

Вкъщи, едва прекрачил прага, бай Първан налетя на половинката си, която го дари с крива усмивка.

— О, ще ядем ли риба?

Бай Първан повдигна найлоновата торбичка с надпис – „Риба за вас“. Госпожата подозрително завря нос в плика.

— Така значи! Пак скумрия! Сигурно отново не ти е било ден? Ти докога ще ме баламосваш? Отдавана те подозирах, но чак сега разбрах чия въдица си налапал и с кого търчиш по горите в тъмното. То да беше някоя по-така, а ти с онази убавица Софчето. Обажда ми се тя преди малко, така, да се чуем, уж да ми замаже очите, ама нали е и толкова умна, ми разправя, че ще пържи прясна риба, а след 10 минути и ти цъфваш с найлонова торбичка. Да беше хванал поне и за двете ни. Давай проклетата въдица...

В РЕДА НА НЕЩАТА

Росен шофираше щастливо по шосе 376 в посока Питсбърг, да точно така, Щатите. То не беше път, а слънце. Една дупчица нямаше, дори само нащрек да те държи. Ако си свикнал да криволичиш наляво-надясно, за да не си потрошиш колата, първите дни ти е едно такова неестествено. После щеш не щеш, свикваш. Сега едничката грижа на Росен бе да открие отбивката за Грин три, която беше тук някъде. Подсвиркваше си той и сам би си завиждал, ако познаваше това чувство. Да, ама откъде. Късметлия беше, откакто се помнеше. В училище току да го вдигнеха да четене ненаписаното домашно и някой друг го отнасяше. И не че не си търсеше белята, биеше се всяко междучасие, но с драскотина-две се отърваваше, а момичетата го харесваха точно толкова, колкото и той тях. Късметът бе здраво залепнал за него още от родилния дом, когато майка му бе плюла върху челото му, заклевайки съдбата да е благосклонна към детето ѝ. Вече бе пораснал, но магията още работеше. То не беше само огромното парче лед, което веднъж се стовари с трясък точно зад гърба му, нито пък автобусът, който изпусна, а вечерта по новините съобщиха, че бил катастрофирал. Не, и на роднини случи, а това е по-трудно, отколкото зелена карта да вземеш. Ето, братовчед му го прие тук, в Америка, като брат, даже много повече от такъв, защото Петър, така се казваше домакинът му, с родния си брат не си говореше. Вече цяла седмица живееше у тях, а онзи и дума не даваше да се издума Росен да плаща. „Като си стъпиш на краката, тогава“ – казваше му той. Започна да му търси работа. Записа го на курс по английски език, защото не можело иначе. Разреши му и да взема колата на жена му, когато тя не я ползва.

А, ето я отбивката, нямаше табела, но я помнеше. Росен даде мигач и премина в дясната лента, която правеше елегантен завой, за да го изведе от основното шосе. Ей

сега тук ще се покаже горичката. Колата се носеше напред, но дърветата ги нямаше. Росен се сепна. Стояха си тук преди два дни и нямаше признаци да ходят някъде. Да продължи ли още малко? „Ако не улучиш отбивката, следващото включване е чак след двадесет мили“, помнеше ясно указанията на Петър. Росен уби скоростта, продължи още няколко метра и спря. Всичко наоколо му бе мъгляво като в час по физика. Какво да прави? Следващата отбивка трябва да е била. Непознатият път го гледаше с превъзходството на катаджия, който пита за аптекката. Росен обаче не страдаше от липса на решителност, той запали колата, вкара задната скорост и натисна педала на газта. Автомобилът се понесе плавно и уверено нагоре към завоя, който щеше да го върне обратно на главното шосе. Въпреки че беше извил врат назад, за да следи пътя, видя спускащия се автомобил секунда преди онзи да го удари. Чу се трясък и хрущене на ламарина. Ужас! Сега го загази. Чисто нарушение, това беше ясно. Можеше, разбира се, да обяснява колкото си ще, че е сбъркал пътя и е искал да се върне някакви си двеста метра назад. Ето го, онзи излезе от колата, тъжно впил поглед в изкривената предница. Като че изглеждаше и ядосан. Тръгна към Росен. Последният свали стъклото.

— Извинявай, браточка, какво да се справи, стана случайно.

Американецът излая нещо, от което нарушителят не разбра нищо.

— Ще се разберем, брат, да не мислиш, че съм го направил нарочно.

Американецът, зачервен, извади мобилния си телефон, набра някакъв номер и започна нервно, както се стори на Росен, да се обяснява по него.

— Споко бе, брат, нали никой не е умрял. Даже ако се дръпнеш малко – показваше му и с жестове Росен, – аз ще си изляза нагоре, пък ти нали си имаш застраховка.

Американецът, преградил пътя за отстъпление, не даваше вид, че ще ходи където и да било. Росен затърси

в жабката. Там пазеше едно спасително листче с името и телефона на Петър. След има-няма пет минути, се чу сирена и една полицейска кола със сини светлини спря пред Росен. Бяха пристигнали по-бързо, отколкото най-спешната помощ у нас. Униформените излязоха и сериозно се заеха да оглеждат местопроизшествието. Американецът разпалено заобяснява нещо на полицаите. Те го слушаха, но не отделяха очи от колите. Единият се приближи към Росен и опита да проведе разговор.

— Съжалявам — каза Росен. — Грешка. Голяма. Няма да се повтори.

Служителят на реда продължи да му говори на неговия си език, но Росен само му подаде обичайните документи и листчето с данните на Петър. Полицаят набра номера и отсреща му вдигнаха. Дано братчедът не се замота, молеше се нарушителят на американския ред. След около двадесет мъчителни минути, в които полицаите правеха снимки, попълваха разни формуляри и клатеха глави, Росен видя познатия шевролет.

— Какво стана, бе човек? — чу най-последно родна реч той.

Росен започна да разказва и още не беше свършил, когато за негов ужас единият от полицаите свали белезниците от колана си. Но не, не тръгна към него, вместо това обърна американеца и закопча ръцете зад гърба му. Поведо го към полицейската кола, отвори задната врата и го вкара вътре като пазеше главата му, точно като по филмите. Петър недоумяваше.

— Арестувате ли го? — запита на английски той.

— Разбира се. Не само е блъснал колата пред него, а твърди, че тя е вървяла назад. Или е полудял, или пиан, или дрогиран. Ще го водим в управлението, там ще установим какъв точно е случая.

Без да губят повече време, полицаите се настаняха в служебния си автомобил, махнаха им за сбогом и отпътуваха тържествено с нарушителя.

ХУЛИГАНКАТА И КАРАКОНДЖУЛЪТ

Преди изпитът по философия да започне, съвестните студенти седнаха на слънце, за да преговорят учебния материал. Неусетно спокойствието им се оказа нарушено от група техни колеги, дето пристигнаха с моторите си. Особено възмущение си спечелиха двама сред тях, които скандализираха околните с арогантното си поведение. Негодуванието на повечето по-скоро се отнасяше за чаровната девойка, която шокираше с егоцентризма си. Тя обаче равнодушно игнорира злонамерените коментари и под ръка с партньора си важно влязоха в сградата:

— Твоята Михаела пак успя да се прослави в социалните мрежи – подметна язвително едно от момичетата на своя състудент, докато заедно наблюдаваха високомерните парвенюта отстрани.

— Тя не е моя! – поправи я сърдит младежът.

— Все едно, нали някога сте били близки?!

— Денице, колко пъти да ти повтарям, че онова време много отдавна приключи! Докато бяхме деца, вършехме дос-та пакости на село, но откакто пораснахме, се отчуждихме!

— Твърденията ти са очевидни, след като така безцеремонно те подминава, но предвид старата ви дружба, поне може да те поздрави!

— Както изглежда, не подхождам на имиджа ѝ! Според нея съм безинтересен досадник, а тя е първокласна красавица!

— Само си въобразява, че е баровка! Реално е една горделива фукла, а ти, Добромире, си отличник! Между другото разгледа ли профила ѝ във фейсбук?

— Отдавна престанах да го правя! От една страна действията ѝ вече не ме вълнуват, а и не искам да се нервирам с безумните и подвизи!

— Все пак ще те уведомя за безобразията ѝ. До сутринта с цялата ѝ хулиганска банда са безчинствали из

нощните клубове, без да се интересуват, че днес имаме тест! Способна съм обаче да се хвана на бас, че както всеки друг път ще приложи някой трик, за да премине!

Деница разсъждаваше правилно. В тази връзка приятелят на Михаела повдигна същата тема, докато двамата вървяха към залата. Тогава хитрушата се подсмихна дяволито и му показа оръжията, с които се беше заредила:

— Фантастична си! – възкликна възхитен от находчивостта ѝ Генади.

— Някога подвеждала ли съм те?!

— Никога – отвърна любимият ѝ доволен, след което я възнагради с целува.

Щом изпитът започна и преподавателят се разсея, сръчната бандитка бързо извади пищовите и отзивчиво ги сподели с другарите си. За нещастие, докато ги прехвърляха помежду си, един от тях падна на пода и застраши сигурността на цялата дружина. Тогава ловката разбойничка светкавично реагира, като го подритна под съседния чин, който за жалост се оказа този на Добромир. Разтревожен да не стане без вина потърпевш, младежът трябваше да се освободи от уликата. Докато се навеждаше с цел да я вземе и да я скрие, за негов лош късмет, в най-неподходящия момент преподавателят го разкри и позорно го изгони. Естествено Михаела съвсем не се почувства гузна заради постъпката си. Всъщност остана удовлетворена, понеже заедно с всичките апаши изкараха задоволителни оценки и напуснаха радостни залата.

На двора лицемерката видя Деница, която явно чакаше Добромир с окончателната му присъда. Не и обърна никакво внимание, понеже с останалите деятели обсъждаха предстоящия гуляй в чест на триумфа им:

— Този път обаче, извънредно се налага да ме вземете от друго място – обясни Михаела на приятелите си. – Майка ми заминава за няколко дни в командировка и тъй като не ми вярва и мисли, че ще организирам празненството вкъщи, ме изпраща при старците на село.

— И там ще те намеря – заяви храбро Генади. – Ако трябва и на край света ще отида, но не мога без теб!

Разчувствана от изявлението му, девойката го прегърна и го целуна. След това цялата тайфа се качиха на моторите си и отпрашиха, образувайки след себе си огромна пушилка. Дори самата Деница се закашля.

В следващия момент се появи Добромир, който изглеждаше унил:

— Какво стана? – попита го колежката му озадачена.

— Не ми писа слаб, но ще трябва да се явя отново.

— Всичко е заради онази безсрамница Михаела! – ядоса се Деница. – Ако знаеш само, как ме е яд на нея! Не престава да създава проблеми! Трябваше тя да има двойка, а не ти! Впрочем вечерта с цялата шайка негодяи ще ходят да празнуват!

— Да вървят – отвърна с безразличие Добромир.

— Толкова ли си малодушен?!

— И какво бих могъл да сторя?! Дори да се гневя, нещата няма да се променят! Така или иначе ще трябва да отида на поправка!

— Апатията ти нали не е признак, че все още имаш чувства към нея?! Моля те не ме отчайвай! Тази безсрамница не те заслужава! Щом и майка ѝ не и се доверява, а я изпраща при роднините си, за да е под контрол, това е показателно!

— Нима Михаела ще бъде на село тези дни?! – изненада се младежът.

— Не се уповавай на чудо! Случва се единствено в приказките! – посъветва го Деница.

— Вече не се надявам на нищо свързано с нея – отвърна обезсърчен Добромир и сбогувайки се, тръгна към къщи.

След като се прибра у дома, Михаела си приготви багажа и дори да протестираше, майка ѝ я откара при родителите си.

Щом пристигнаха, стопаните излязоха да ги посрещнат. Дядото изглеждаше ентузиазизиран от визитата на любимата си внучка, докато изражението на бабата изразяваше критика.

Когато девойката слезе от колата, мигновено я приветства развълнуван и пазителят на дома:

— Както изглежда и Фют се радва да те види! – рече засмян дядо ѝ по адрес на овчарското им куче, което покорно заскимтя в нозете ѝ, жадувайки за всеотдайността ѝ.

— Мислех, че вече ме е забравил?! – изненада се от реакцията му момичето.

— Това е невъзможно! – заяви категорично старецът. – Само не разбирам, защо престана да ни посещаваш?! Едно време ти харесваше тук! Какво се случи, че загуби интерес и се дистанцира?!

— Пораснах и преосмислих приоритетите си – отвърна превзето момата, провокирайки неодобрителния поглед на баба си.

— И умната! – подметна на сбогуване майка ѝ по повод предстоящото ѝ излизане нощес, след което потегли.

На свой ред дядо ѝ ѝ занесе багажа в стаята ѝ, а Михаела веднага извади таблета си, опитвайки се да го активира:

— Надявам се, че тук имате сигнал! – измърмори тя, проверявайки същевременно и телефона си.

— Това е село, а не джунгла! – постара се да прояви остроумие близкият ѝ, за да я развесели, само че не постигна желания ефект, понеже внучката му се държеше апатично. По тази причина и отправи следното предложение. – Тъй като се налага да отида на нивата и нямам възможност да ти обърна нужното внимание, а баба ти ще приготвя един национален специалитет, ако ти е скучно, би могла да и помогнеш...

— Съжалявам, но аз не умея да готвя – извини се с престорена вежливост Михаела.

— В такъв случай тя може да те научи?!

Тогава мързеливата лъжкиня измисли друго оправдание:

— Оценявам загрижеността ви, но се налага да уча за следващия си изпит. Да отложим обучението за някой друг път.

Дядо ѝ прояви разбиране и я остави на спокойствие. Още щом излезе обаче, ленивата безделница моментално включи таблета си и се потопи в блатото на социални-

те сплетни.

Когато старецът слезе долу сам, жена му го попита сърдита:

— А Михаела къде е? Да не мисли през цялото време да кръсти ръце, без да свърши нещо полезно!

— Заета е!

— Да не би като последния път да си лакира ноктите, които необяснимо по каква причина съгнаха до края на ваканцията ѝ, а и основно не биваше да докосва нищо, за да не си развали маникюра?!

— Този път учи, нали е в сесия! Ангажиментът и е сериозен! Нека не я притесняваме!

— Напротив! Всъщност това момиче много ме тревожи! Чувам, че не върви по правия път! Станала е същинска гаменка, но виновна е дъщеря ни, дето я разглези прекалено! Угаждаше на всичките и прищевки и така съсипа възпитанието ѝ! Превърна я в една посредствена кокона!

— Не протестирай, а се радвай, че след толкова дълго време детето все пак реши да ни погостува.

— Вижда се, че не го прави по собствено желание!

— Погледни и от добрата страна на нещата. Фют на пример много ѝ се зарадва! Сещаш ли се, че нарече овчарката на любимия си герой?! – спомни си развълнуван възрастният мъж.

— Безпокоя се, че избра точно името на дяволчето! Всъщност по природа не се различава особено от него! Като се замисля за миналото, в съзнанието ми изплуват всички бели, които е сторила. Няма да забравя, когато изчезна и притеснени я търсехми в продължение на часове. Накрая знаеш, че я открихме в избата да спи до бъчвата с виното, а щом изтрезня, ни разказа за философската беседа, която по време на пира двамата с Фют провели.

Дядото се засмя добросърдечно, след което тръгна към нивата.

По едно време Михаела огладня и щом усети аромата на вкусното ястие, слезе да обядва. След като се нахрани, баба ѝ се възползва от ситуацията и я застави

да отиде на полето, за да занесе от гозбата и на дядо си. Момичето нямаше право да откаже, затова се подчини. Когато излезе на двора, Фют веднага се появи. Девојката не претендираше особено за компанията му, но тъй като не можеше да го отпрати, му позволи да я последва.

По път двамата минаха покрай лозето на Добромир и виждайки го, Михаела се намръщи. В онзи момент младежът беше твърде зает, затова въобще не разбра, че е там. Тя несъмнено щеше да го отмине с превъзходство, само че за нейна изненада, и вследствие на жегата, в този момент той съблече тениската си, разкривайки атлетичната си фигура. Девојката онемя и обсебена загледа мускулестите му ръце. Ненадейно обаче Фют излая, за да го уведоми за присъствието им и я издаде:

— Предател! Кого се предполага, че обичаш повече – мен или него?! – обвини го бясна стопанката му, след което бързо се сниши зад плета, опитвайки се да избяга пълзешком.

Добромир обаче дочу сигнала на своя верен другар, който често го навестяваше и прекратявайки работата си, отиде при него. Несъмнено се смая, когато забеляза Михаела да пъпли на колене:

— Има ли причина да лазиш по земята като усойница?! – попита я подигравателно той.

— Пак си решил да се правиш на умник. Всъщност си търся гривната. Неволно я изгубих някъде тук – бързо измисли подobaващо оправдание измамницата.

— Да я намерим тогава – предложи отзивчиво Добромир и започна да издирва спомената вещ.

В същото време Михаела я изхлузи от ръката си и след миг възкликна ентусиазирана:

— Ето, намерих я! – с възторг извика тя, след което я взе и я постави обратно на мястото и.

— Радвам се, че я откри – заяви приветливо младежът. – Всъщност съм доволен, че си тук! Отдавна не се беше появявала!

— Предполагам, си наясно, че не го сторих по собствена воля! Бях принудена!

— Може пък да е за добро. Възможно е да ти хареса и да решиш, по-често да идваш!

— Не се надявай – заяви непочтително тъмнокосата грандоманка, примигвайки театрално с маслиновите си очи.

— Права си, хората не се променят! – отвърна по същия бездушен начин Добромир.

— Какво имаш предвид? – ядоса се тя.

— Смятах, че ще се извиниш за днешната си постъпка!

— И какво съм сторила?! – опонира безцеремонно нахалницата. – Аз не съм виновна, че не умееш да си пазиш гърба!

— Същото положение се отнася и за теб! Гледай, къде стъпваш – подметна ѝ той, след което ѝ обърна пренебрежително гръб и се върна към задълженията си.

Михаела не проумя смисъла на намека му, но гневна заради неуважението му, го наскърби по следния невъзпитан начин. Съзирайки разкривеното плашило, което се извисяваше сред лозята, му подвикна злостно:

— А ти тичай по-добре да плашиш гаргите! Убедена съм, ще се справиш по-успешно от мърлявото си чучело!

Щом не получи ответ на обидата си, реши да продължи нататък. Тръгвайки обаче, най-сетне разбра, че беше нагазила в рядък говежди отпадък:

— Ужас! – реагира с отвращение тя и се втурна да почисти обувката си в тревата. След като приключи, замина.

Добромир се върна в градина, където се намираше и дядо му:

— Онази какво искаше? – попита го озадачен възрастният човек.

— Нищо особено. Както винаги се заяждаше.

— Много некултурно е това девойче за разлика от възрастните ни комшии, които са толкова мили хора! За всичко обаче са виновни родителите му! От момента, когато баща му спечели пари от гурбети, а майка му започна да работи по международни програми, се възгордя! Наду се като пуйка и изведнъж забрави, как някога търчеше подир овцете и ядеше сухи комати със свинска мас и

зелен лук! Освен това, само как врякаше и вдигаше врява с онова дайре, та всичко живо се изпокриваше, а ти от своя страна я поощряваше с хармониката си!

— Съдействах ѝ, понеже беше сигурна, че притежава талант – оправда я посредством ирония Добромир.

— Сбъркала е и добре, че се отказа на време, че само ни надуваше главите! Правилно стори и ти, че се дистанцира от тази калпазанка, понеже ти създаваше само неприятности! Всъщност самата тя е едно огромно главоболие!

Не след дълго персоната, която обсъждаха, пристигна на нивата. Дядо ѝ седна на сянка и я повика при себе си да му прави компания, докато се храни:

— Виж само колко е прекрасно тук?! – рече и възхитен той, опитвайки се да ѝ въздейства по отношение на великолепия простор. – Панорамата е невероятна! Несъмнено красотата на полето е дивно, природно чудо!

Макар и отегчена, думите му до известна степен я заинтригуваха, защото равнината наистина блестеше със своята удивителна прелест. Естествено въодушевлението ѝ скоро премина и тя се превърна в същия сноб, който реално представляваше.

Щом приключи с обяда, работливият старец се върна към задълженията си, а внучката му следвана от Фют пое обратно към къщи. На връщане, преминавайки отново покрай двора на Добромир, я осени поредната гениална дяволия. Издебна младежа, без той да я види и го снима. После публикува фотографията в обществената мрежа, омаскарявайки го като примитивен селяк.

През това време Добромир се трудеше усърдно и ни най-малко не подозираше за подлото ѝ деяние. Когато обаче телефонът му започна упорито да звъни, беше принуден да вдигне. Оказа се Деница:

— Защо не отговаряш? – скара му се тя.

— Имам работа. Какво толкова спешно се е случило? – недоумяваше той.

— Отвори фейса и виж сам – настоя колежката му.

Добромир я послуша и след като погледна, съзря подигравката на Михаела, която беше получила доста голя-

ма подкрепа. Младежът се огорчи и бесен измърмори:

— Ще видим кой от двама ни ще се смее последен! – закани се той на злосторницата.

Михаела прекара целия ден в стоята си, скандализирайки и изтезавайки психически аудиторията в интернет. Слезе при близките си чак на вечеря, като беше готова за излизане. Щом дочу сигнала от клаксоните, веднага се втурна навън. Бързо се настани зад любимия си на мотора му и заедно с цялата банда отпрашиха на мига. Стигайки обаче до имота на Добромир и виждайки овехтялото плашило там, нещо пак я прихвана и принуди всички да спрат:

— Изчакайте ме тук – заръча им тя.

— Какво си намислила? – учуди се Генеди.

— Ще видиш – рече му с лукаво изражение беляджийката и устремена тръгна към лозето.

Тъй като беше слабичка и ловка, с един отскок прехвърли плета и нахълта вътре:

— Какво правиш? – притесни се приятелят ѝ. – Не осъзнаваш ли, че си нахлула в чужда собственост?!

— Но аз не възнамерявам да сторя нищо лошо! – заяви самонадеяно тя. – Само искам да изразя почитта си към онзи окаян палячо пред мен!

Тогава магарицата застана срещу страшилото и започна да му се пули слабоумно. Неволно вишната пред нея провокира апетита ѝ, при което хулиганката се зае лакомо да лапа от плодовете ѝ и с костилките да замеря клетника. Накрая ѝ хрумна да си направи селфи с него за спомен. Застана до сламената фигура, насочи камерата и приготвяйки се да снима, се усмихна нелепо. Изведнъж се случи нещо невероятно. Девојката усети, как някой я хвана през кръста. Озадачена погледна към манекена и с ужас видя, как той извърта главата си към нея и я поглежда с истински очи. Михаела изтръпна от страх и пищейки се опита да бяга, само че демонът я сграбчи. Същевременно изтръгна телефона от дланта ѝ и се зае да я фотографира, докато се съпротивлява и крещи като обезумяла. За щастие пленницата успя да се отскубне от ръцете му и се втур-

на към плета, призовавайки другарите си за помощ:

— Таласъм! – крещеше тя, докато факирът я преследваше. – Дявол! Помогнете ми!

Приятелите ѝ се притесниха. Решиха, че собственият я е разкрил и смята да я накаже. Въпреки опасността, веднага реагираха, като се покатериха на оградата с цел да я прескочат и да спасят близката си. През това време с огромно усилие девойката все пак стигна до изхода, само че похитителят ѝ я догони. Хвана я за крака, докато изкачваше телената мрежа и започна да я дърпа надолу. Момичето се съпротивляваше ожесточено и накрая успя да се освободи, след което енергично се прехвърли от другата страна, където привържениците ѝ я очакваха. За нещастие обаче в бързината се спъна и падна сред бодливите трънаци и гъстата коприва. Мъченицата изпищя от болка и понеже нямаше сили да се изправи, сподвижниците ѝ я вдигнаха. Дори не си позволиха да я разпитват за инцидента, тъй като не изглеждаше в състояние да го стори, а единствено я закараха до дома ѝ. Тогава момичето тихо се промъкна в стаята си и се скри под завивките, защото се страхуваше от порицание. Както стана ясно, замисленото празненство се провали.

На другата сутрин баба ѝ я посети в стаята ѝ, понеже знаеше, че има изпит, а никаква не се появяваше. Щом влезе, Михаела се загъна с одеялото през глава и се обърна на другата страна. Старицата се притесни:

— Какво става? Време е да ставаш! Ще закъснееш за университета!

— Няма да ходя.

— Защо? – учуди се възрастната жена и я принуди да и разкрие причината.

Вцепени се на мига, щом видя огромните мехури по лице на внучката си. Същевременно я съжали, когато клетницата се разрева от болка, срам и вина. При подобни обстоятелства упреците се явяваха неуместни и ситуацията предполагаше неотложно лечение. В тази връзка баба ѝ взе един мехлем и намаза раните на девойката с него, след това я остави да си почива. Още щом излезе, Михаела веднага

включи таблета си, за да разгледа профила си. Изтръпна, когато видя злепоставящите я фотографии от миналата вечер, които бяха публикувани от анонимно лице с псевдонима „Караконджул“. Изключително обаче я поразиха не малкото обидни и саркастични коментари по неин адрес. Репутацията ѝ безспорно се оказа разгромена. Разтревожена моментално писа на приятеля си за осветление:

— Какво се случва? – попита го тя.

— И аз това искам да знам! – отвърна и сурово той. – Откъде се появиха тези безобразни снимки?

— Виновно е плашилото! То ги направи снощи!

— За какво говориш? – недоумяваше Генади.

— За страшилото, което се намира в двора на онзи селянин Добромир и дето се оказа живо!

Явно обяснението и го смая, понеже в продължение на минути не отговори, като накрая и писа следното:

— Не ми се четат повече безсмислици! Изглежда, че или страдаш от раздвоение на личността, или водиш двойствен живот?! И в двата случая обаче имаш тайнствени приятели, които не са ми известни! Освен това разбирам, че и теб не познавам! Оказа се различна от човека, за когото се представяше! По тази причина реших, че не желая повече да бъда част от този фарс, затова ти казвам сбогом!

Разяснението му я шокира, защото означаваше раздяла. Подобно беше отношението и на останалите ѝ предполагаеми съмишленици. Те също я унижиха, така че фаворитката се оказа тотално опозорена.

Михаела прекара в стаята си целия ден. Чувстваше се толкова съкрушена, че дори не успяваше да заспи и през нощта. Въртеше се в леглото си като риба на сухо и страдаше.

В един момент, неочаквано съзря чудноват субект, който скришом се покатери на балкона ѝ с червена роза в ръка. Не изглеждаше враждебно настроен. Явно възнамеряваше да ѝ остави цветето и да си тръгне. Тя обаче не можа да обуздае любопитството си и побърза да излезе на терасата, за да идентифицира тайнствения посетител. Изплаши се, когато разпозна същото онова страшилище,

което я нападна миналата вечер. Възнамеряваше да извика за помощ, само че то съумя да я разубеди, като ѝ подаде добронамерено подаръка, демонстрирайки симпатията си към нея. Жестът му успя да я разчувства и тя прие изненадата му с усмивка. За миг погледите им се сляха, като фантомът я гледаше с върховно обожание, а тя го наблюдаваше свенливо, омайвайки го с обезобразената си физиономия. На сбогуване ухажорът ѝ се поклони в знак на почит и когато го изпрати, заспа блажена с благоуханния му армаган.

На сутринта Михаела се събуди въодушевена. Дори близките ѝ се чудеха на поведението ѝ. Съвсем се изненадаха, когато без да се вълнува от неугледната си външност, тръгна с Фют на разходка. По пътя пак и се наложи да срещне Добромир, който ѝ подметна подигравателно:

— Какво ти се е случило? Да не си се пудрила с драки?

— Оценявам остроумието ти и тъй като съм в настроение, ще игнорирам зловните ти коментари!

— Личи си, че си ентусиазирана! Има ли причина за това?

— Не, че е твоя работа, но мисля, че съм влюбена!

— Нима и кой е щастливецът?

— Не го познаваш, но смело заявявам, че е кавалер!

— Радвам се! – подсмихна се многозначително Добромир. – Та накъде каза, че си тръгнала?

— Не, че те интересува, но времето е подходящо за плуване!

— Идеята ти не е добра! – притесни се той и се опита да я спре, само че тя вече го беше отминала и вървеше устремена към реката.

Когато пристигна, наистина се случи нещо ужасяващо. Изневиделица се появи сюроя от агресивни гъски, които щом видяха, че някой е нахлул в територията им, разярени се втурнаха към него. Михаела се изплаши и побягна, само че скоро започна да изостава заради чехлите си с токчета. Фют се опита да я защити, като атакува преследвачите, но единствено успя да ги ядоса още повече. Ненадейно от гората се появи снажен ездач, който прис-

тигна навреме, за да помогне на обречената девойка. Левентът се оказа възлюбеното ѝ плашило. То ѝ съдейства да се качи на коня отпред и препусна стремглаво в галоп, следвано от Фют. За жалост обаче премеждието съвсем не се оказа толкова невероятна емоция за Михаела. За разлика от храбрия си спасител, тя не умееше да язди и освен че ѝ се зави свят от височината, върху твърдия гръбнак на животното ѝ се натърти задницата.

Щом се озоваха в безопасност и юнакът чевръсто слезе, се наложи да издърпа любимата си, която щом стъпи на земята, дори не успя да се задържи на краката си. По тази причина той нежно я хвана през кръста, а тя се вторачи в лъчезарните му очи и рече удивена:

— Спаси живота ми! Ти си моят герой! – заяви очарована, след което по своя инициатива го целуна.

Тогава Фют възхитен се сгуши в нозете им, както правеше някога, докато тя и Добромир бяха все още приятели, при което Михаела най-сетне прозря очебийната истина. На мига изтръгна маскировката от лицето му и съзирайки образа му, побесня:

— Негодник! Лъжец! Значи ти си бил! Как можа?! Мразя те! – започна да го хули тя, отстъпвайки назад.

Същевременно обзета от безгранична ярост се втурна към него, само че той инстинктивно се отмести, при което озверялата му нападателка се простря на тревата по очи. Щом надигна ожулената си муцуна, изпищя от безсилие и яд. Искаше ѝ се да се изправи и отново да предприеме атака срещу него, само че за жалост не успяваше да помръдне. От предишната фурия нямаше и помен. Беше разбита и посрамена. На свой ред благодетелят ѝ я метна на гърба си и пое към дома ѝ. За негов ужас, тъй като устата ѝ се намираше в близост до ухото му, постоянно трябваше да търпи обвиненията и оплакванията и.

Когато пристигнаха до къщата ѝ, девойката затръшна грубо вратата пред лицето му, след което се затвори в стаята си.

Вечерта Добромир се качи върху покрива на старата кошара, където откри Михаела да съзерцава залеза. Щом

го видя, се изненада:

— Какво правиш тук? – намръщи се тя.

— Дойдох да ти върна телефона, а и знаех, къде да те намеря. Ако не си забравила, това беше мястото, на което идваше, когато си разтревожена.

— Явно доста добре ме познаваш и съм напълно предвидима за теб – намекна му тя предвид номера, който ѝ скрои, изхождайки от близките им отношения някога.

Без да и поиска разрешение, Добромир седна до нея:

— Ако си дошъл да спорим, нямам настроение! Каквото и да кажеш, ще си прав! Държах се отвратително и заслужих отношението ти! Вече постигна отмъщението си, така че можеш да си спокоен!

— Изтрих срамните снимки от профила ти.

— Очакваш да ти благодаря ли?!

— Не, да ми се реваншираш – подметна и шеговито той, след което извади от торбата си старото и дайре и го подаде.

— Ти подиграваш ли ми се?! – учуди се нацупено момичето.

— Нима по този начин възприемаш любовта ми към теб?! Едва ли щях да извърша всички онези безумия, ако ми беше безразлична?! Както се убедих обаче, аз също те привличам!

— И как разбра това?!

— В противен случай нямаше да ме целунеш.

— Не знаех, че си ти.

— Винаги си била лицемерка! Все отказваш да признаеш чувствата си наред с факта, че си бездарен музикант! – предизвика я той, понеже познаваше характера ѝ и не се съмняваше, че ще я провокира.

Оказа се прав. Самозванката веднага грабна дайрето от ръката му и засвири. Абсолютният ужас обаче се случи, когато запя. На мига всичко живо се изпокри, та дори и гаргите се изпариха. Тогава отново настъпи моментът, любимият ѝ да я спаси от поредната излагация. Той бързо извади хармониката от джоба си и започна да и акомпанира с цел да заглуши уникалното ѝ дарование.

ТЕ СА МОЕТО СЕМЕЙСТВО

— Моля ви, не ме проваляйте, не бива да го допуснем – твърдостта на гласа ми е леко пропукувана, но укрепва със следващите думи – ето, дори менюто съм измислила, виждате, че не е прекалено нафукано, така че дори ние ще се справим. Предвидила съм кой до кого да седне, ключови фрази за измъкване, ако ситуацията стане напечена, евентуални теми за разговор... Ами общо взето, това е – оглеждам домашните ми и с цялата сила на волята налагам молбата в погледа ми да не е твърде разтреперена.

Това го направих снощи, мислех си най-напред да им дръпна един делови инструктаж, но се отказах. Семейство са ми – какви инструктажи, какви делови задачи? Просто им обясних, че ми е важно, Много Важно да не ме излагат и ги помолих в продължение най-много на два часа да внимават за гафове. После им дадох помощните материали и цяла нощ за размисъл и репетиция. Те се зарадваха – всички до един, членовете на моето мило семейство. Трогнаха се, развълнуваха се и даже се поразплакаха като разбраха колко е важен предстоящият съботен обяд. Почти се заклеха, че от утре нататък ще престанат да съществуват като Семейството на Гафове и ще продължат живота си като нормални хора, просто като нормални хора...

В кухнята съм. Ранна утрин е и аз танцувам. Боже, ако някой ми беше казал, че ще съм способна на такова кощунство – да пълня шаран под звуците на най-страхотната китара в света – „Обичам те прекалено много“ на Карлос Сантана! Не съм си я пуснала, тананикам си я леко под нос, гледам да не разбудя домочадието, но вътре в мен – вътре в мен е цялата сила на звуците, изтръгната от магичните пръсти на магичния Сантана. Вкусен ще стане, най-вкусният! Не, не Сантана, опазил ме Господ! Прясно

уловен шаран, изчистен, от снощи го натъпках с тънки резенчета лимон, така че сбогом на блатния дъх, а после като го пека, ще го увия в пресни зелеви листа – никакви тинести асоциации няма да има – гарантирам. За плънката – ориз, нарязан на ситно, задушен патладжан и още по̀ на ситно накълцани орехи. Не готвя по рецепта. Аз изобщо не готвя, сега ми е за първи път, обаче кулинарно не съм чак толкова невежа – нещо чуто, нещо прочетено, нещо видяно... От няколко години насам мама и баба се опитват да ме вкарат в правия път – обясняват ми, че къща, от чиято кухня не долита вкусен аромат, не е дом. Системни са в това отношение. Но и аз съм системна – на системен натиск – системен отпор. Оставиха ме на мира, едва когато твърдо заявих, че ще започна да готвя като реша да се задомя. И от тях двете, от мама и баба де, и от телевизия, и от радио съм слушала много пъти – каквото и да готвиш, не сложиш ли щипка любов, няма да стане! Ама каква ти щипка, бе хора! Тонове любов ръся и изливам сега, та и плънка да нямам, и шарана да го няма дори, любов ще напъхам във фурната и пак ще нахраня моя любим. Той ще идва на обяд днес, Той. За пръв път ще влезе през прага на дома ми, иска да се запознае със семейството ми. Не каза, че ще ми иска ръката, нищо такова. Обаче – да се запознае със семейството ми вече си е знак, нали така? Освен това вчера някак между другото подхвърли, че ще дойде с приятел, да не се чувствал съвсем неловко. И аз между другото попитах кой точно от приятелите му ще идва – ами, Любо, казва, познаваш го. За познаване – колко да го познавам? Не живее в нашия град, в столицата му е хвърлен пъпа, виждала съм го дватри пъти и от мен, ако зависеше, стигат и артисват. Естет човек, в списание за мода се подвизава, меко се държи, приятно се усмихва... Но ме държи в напрежение. Заради първия път – минутата, в която се запознахме, очите му блеснаха възторжено: „Вие сте носител на новаторски тенденции в модата!“ Блясвам и аз срещу него... въпросително, то си ми иде отвътре – едната ми вежда отскача

нагоре и цялото ми лице се превръща в питанка. Не че не искам да кажа нещо, искам, но онова, второто ми аз, дете може да говори, е заето със светкавична регистрация на облеклото ми и след като не установява опасни тенденции, най-после изрича: „Къде... е... тенденцията?“ Умна съм, знам какво да питам, татко цял живот повтаря „по питането им ще ги познаете“. Освен това имам си и друг т/р/ик, пак от Господ ми е даден – напечена ли е ситуацията, намигам лекичко и ...край – всичко си идва на мястото. „Господи, Димо /така се казва моят любим/, тя е прекрасна. Намигна ми точно с гримираното око!“. Дватамата избухват в смях, аз пък съм на път да избухна в сълзи, обаче гримираното ми око ще се размаже и наистина ще очертае опасна тенденция – така че се въздържам.

Димо ме усеща, притегля ме нежно: „Такава си ми е тя, винаги нова и различна“. Изправям се и с много, много отмерена крачка отивам в банята. В огледалото пак съм си аз – не нова, само малко различна – с едно гримирано и едно негримирано око, мязам леко на бухал пират, на който току-що му е свалена превръзката. Догримирам се изкусно и проклинам гафаджийския ми ген. Когато се връщам, казвам с нехайна усмивка: „Край на провокациите. Издържа изпита.“ Любо е очарован. Толкова, че още в следващия брой на модното списание пуска цели две страници със снимки на момичета с по едно негримирано око под надслов: „Жената като енигма“. И не, не – не потърсих част от авторските права.

Та така – ще се изложим ли, или няма да се изложим? Кълцам патладжана на ситно и хоп – за малко да си скълцам пръста като първи гаф за деня „пълнен шаран – с любов и с кръвчицата на домакията“. Защо ли ми трябваше така детайлно да си спомням случката с Любо, а? Димо ли? Димо си ме обича и рано или късно ще свикне с гаfoвете на семейството ми, но не искам да се плаши още от първия път – това е. Явно много се притеснявам, щом китарата на Сантана отстъпи място на кофти мисли в главата ми... Зад гърба си усещам присъствие, обръщам се, рязко с ножа в ръката.

„Ах!“, колективно възклихват членовете на семейството ми – баба, мама, татко, брат ми и жена му и двете им отрочета. Не са уплашени, слисани са.

„Ще се задомява!“ – констатира седемгодишният Стаси, дето се вре навсякъде и всичко чува и вижда. „Какво е за...за...заааумява?“ – пита сестричката му Ния, на три годинки е хлапето му недно, ама и то знае какво да пита. „Дошъл ѝ е акълът в главата – това значи“ – обяснява нежно баба. Поглеждам я с мълчалив упрек, но тя ме чете: „Бабо, на 30 години съм само, не съм на сто и не съм съвсем без акъл“. Вместо отговор от баба, получавам въпрос от Стаси: „Ти досега без акъл ли си била?“. „Да не си посмял да ме питаш за това пред гостите, да не си посмял!“, размахвам ръце ядосано и се разтърсвам още повече при мисълта, че съм му подсказала идея. Снаха ми Мария издърпва внимателно ножа от ръката ми: „Спокойно, днес хлапетата няма да седнат с нас на масата. Аз отговарям. „Охxxx, в нея ми е упованието, в нея, човекът с друга кръв, необременена генетично“. Родителите ми и брат ми се усмихват със стеснение и организират почти безшумно изтегляне на групата от кухнята.

До обяд всичко тече гладко и когато Димо и Любо пристигат, вкъщи цари трайна атмосфера на ведрост и спокойствие. Баба се въздържа и не ги накара да се събуят; мама и татко пропускат обичайното: „Разполагайте се, не се стеснявайте, на чужда маса всичко е сладко!“; брат ми е възхитителен – вместо: „О-о, не ми яхай стола като собствената ти кобилка“ – се усмихва почти сърдечно; Мария е чудесна както винаги, а децата са се изпарили. Цялото време на аперитива е изпълнено с доброжелателност. Само баба за мъничко, ама за мъничко да сгафи. Когато става дума как сме се запознали с Димо и обяснявам, че не работим в едно и също радио, а само съм кореспондент на радиото, в което той е водещ, баба просветва: „Кореспондирате си значи! Ми безопасно е, че той, такова, както го води...“ и понечва да закръгли коремче с ръцете си. Мария обаче, щото тя си знае номерата на всички, поема светкавично

дланите на баба и насочва разговора към отрудените ръце на българката... Крадешком обърсвам влагата на благодарност, избила в очите ми.

Полагам тържествено тавичката с шарана в средата на масата. Ароматът е божествен, губя се в него, а сякаш намирам пътя към дом от любов, в който двамата с Димо се държим неспирно за ръце...

— Мамо, ела да ми измиеш гъзъбъбъ!

Откъде го вади такъв плътен и гръмък глас това дете, бе! Ния стои наред стаята с гащички, смъкнати до глезена, ризката – процоцорена до коленете и гледа заплашително – а сме казали нещо, а си е вдигнала ризката и се е одупила...

Мама, точно мама, почервениява от дипломатически усилия:

— О, Боже! Какви неща учиш в градинката, Ния? Коя думичка използваме ние?

Ле-ле, майко мила, като че ли думичката „гъз“ е единственото грешно нещо в цялата ситуация!

Детето просто трябва да бъде изведено по най-бързия начин, обаче мама, съзряла възможност да блесне с несравнимия си педагогически подход, е готова да посвети минимум час за назидания и поучения. Отчаяна съм, толкова, че намигам няколко поредни пъти срещу Ния. Тя пък, дете хал хабер си няма за истинската същност на моите намигания, вместо порицана, се чувства окуражена:

— Децата си имат дупета, а големите гъз и аз съм голяма, голяяяма – плачливите нотки в гласа ѝ набират скорост.

Поглеждам към Мария, но тя е блокирала, дори и тя! Помощ от нийде не иде... Ето, такива ситуации се наричат гранични, такива, дете чуваш как се забиват пироните в собствения ти ковчег...

— Ния, ела да седнеш у мен, ще ти кажа нещо за моята дъщеричка – в развеселения глас на Любо се очертава твърдата почва на спасението.

Детето повдига раменца:

— Не мога, имам ако на гъ... на гъ.. на гъзето де! „Гъзе“ може ли да казвам?

— Може, и дъщеричката ми тази думичка казва, добра е за деца, които вече са големи.

Ще го разцелувам тоя Любо, ще го разцелувам! Мария се окопитва и се изнася ракетно с Ния. Димо, напълно невъзмутим, усмихнат – Боже, какво съкровище си намерих!, ме хваща за ръката:

— Ще ти помогна да нарежем шарана.

— Тя може сама – Стаси е довта съл отнякъде и шепне заговорнически, ама как шепне само ! – Вече не е толкова глупава. Има акъл, тази сутрин ѝ влезе в главата.

Млада жена съм, силна съм, обичам да катеря планините, ама излизането от дълбоки кладенци не ми е в амплоато – защо чак там ме навря, бе, Стасиии?

Татко се изправя, главата на семейството, тежката артилерия, той ще овладява ситуацията:

— Линче, гордея се с теб. Поздравявам те с актуалния избор – родителят ми сочи с вилицата си шарана.

Шаранът – актуален избор? Нещо не мога да вдяна и сигурно гледам по начин, който говори за излязъл, не за влязъл акъл, защото татко пояснява бавно и търпеливо:

— Нали помните двете момчета, дето се удавиха преди месец в язовира ни? Ами намерили са ги вчера, наполовина оглозгани, предполага се – от хищни шарани. Не че този шаран е непременно е от същия язовир де, ама шаран си е все пак... Сега като се сетя, изобщо не е от този язовир, изобщо... Пък и като гледам как хубаво е напълнен, ми да го ядем вече.

Татко продължава да се оплита, а аз не мога повече, не мога. Отпускам се на гърдите на Димо... Последното, което чувам е трясък – капакът е затворен окончателно. Сега – нека хвърлят пръст и цветя. И да запалят свещите.

ЗАЛЕПИ Я НА СТЕНАТА

Добре си бях доскоро, уверявам ви. Даже близките ми могат да го потвърдят. Имам едни познати обаче, не, не приятели, с приятелите знаете как е – надушвате се по шуротиите и си карате през живота такива каквито сте. Та имам едни познати, които, ако ги питате, ще ви кажат, че никога не съм била напълно в ред – отплесва се, ще кажат те, отнася се, изпада в обстоятелствени пояснения и губи нишката на разговора и докато говорим за бежанската криза например, изведнъж ще се окажете кацнали на дебелата плитка на прабаба й, която плитка я спасила от сигурна смърт по време на Баташкото клане. Ето, виждате ли, ще настояват познатите ми, какви ментални скокове прави, разхлопана е тая, вярa да ѝ нямате... Но приятелите ми, те затова са ми приятели, ще свидетелстват, че никакви скокове в бездната не правя, а само с една мъничка крачица се озовавам от дебелата плитка на прабаба ми до дясното коляно на Меркел. Така че познатите ми са ненадежден източник и ви умолявам точно тях да не разпитвате, защото те (нека сега пък и за да им го върна) и Господ смятат за разхлопан и изпаднал в обстоятелствени пояснения по време на Сътворението...

Може и да се отплесвам мъничко, признавам, но пък моето съкровище, половинката ми, мъжът на живота ми, е безкрайно щастлив от този факт. „Ми ти си като машина на времето бе, пиленце сладко, кокошчице пъстра, яйчице писано!“, така ми говори той. Че са нежни обръщенията му, нежни са, но забележете най-вече птичата логична редица, която следва. Представете си иначе след „пиленце сладко“ да нареди „прасенце дундавко“ или след „кокошчице пъстра“ – „маймуно палава“ или, не дай си, Боже, след „яйчице писано“ да тръсне „кучице разгонена“, а? Ми един път само да сбърка и... марш при /не/познатите ми! Не заради конкретните думички там, а заради липсата на логика ще го зарежа, пък да посмее някой да каже после, че мисълта ми нещо не вървяла като хората.

От два дена обаче усещам, че ме гледа загрижено ня-

как. Върви по мен, готов да ме подхване, ако падна. Че за какво ми е да падам? Изобщо не си усещам караката омекнали, напротив – като пружини са стегнати и ме разнасят насам-натам из къщата със скоростта на грип, прихванат по време на конкурса „Нацелувай всички“. Синът ми и той е внимателен, внимателен – чак до подозрение: „Мамо, казва ми, това е само една стена, бяла, нищо няма на нея, не е нужно да я гледаш вече един час“.

Стената! Ами, ето това е! Тази стена ме разсипа, бе хора! Онзи ден във фейсбук-профила ми някой праснал снимчица на жена-хубавелка с надпис: „Ако имаш сестра и я обичаш, харесай и я качи на стената си!“. И като се почна, ама така се почна... Седя и мисля усилено – имам ли сестра? Имам! Обичам ли я? Колко я обичам? Как я обичам? Толкова и така ли, че да я лепна на стената? Зловещо, зловещо е всичко това ви казвам... Разрази се една борба в мен, съм ме не хваща, залък ми не влиза, устата ми залепна... Мъка, мъка, мъкааа... Пет години е по-голяма сестра ми от мен и в детството ни ѝ бях другарче. Другарче, ама не какво да е – спаринг партньор – душевен, иначе не си спомням много, много да ме е шамаросвала. Едни думички ми казваше, едни думички... по сто пъти на ден, с всяко обръщение. Подиграваше ми се значи. Ето, чак ми е трудно да го кажа. Сърцето ми кървеше, разтърсвах се от болка, а тя... тя изобщо не отразяваше душевните ми конвулсии.

Един ден, към шестгодишна трябва да съм била, защото тя вече в по-горните класове се вихреше, ми каза нещо. Беше толкова грозно, гнусно и обидно, че наистина паднах от стола и спрях да дишам. Сестра ми ли? Смееше се и чак риташе с краката... Това се оказа пределният момент. Всички обиди и подигравки, трупани с часове и дни, изведнъж получиха собствен живот и яростно се запровираха през гърлото ми, за да оформят най-смелата и жестока закана, на която никога после не се оказах способна: „Ти ще видиш! Само да порасна такъв ще ти фрасна, че ще ти лепна главата като марка на стената!“ Освен всичко друго, това беше и моментът, в който за пръв път усетих силата на поетическата дарба в мен. Се-

стра ми се сепна тогава, ококори се, грабна учебниците и се скри в стаята си. Не съм сигурна обаче, дори още се колебаех, дали я поразих смелостта ми или поетическият ми гений. Смелостта ми не ме напусна, продължи чак до вечерта, когато татко се върна от работа и му казах, че сестра ми ме е нарекла с едно нещо много обидно, грозно и срамно. Той доста се поизмъчи с мен, защото наистина ме беше срам и отказвах да цитирам. „Добре де, как ще я накажа като не знам за какво става дума?“ Този толкова съкрушителен аргумент накара смелостта ми да надскочи срама и заеквайки отговорих: „Тття, ття ми каза, че съм....., че съм... турнумъгуреле!“. Край. Казах го и не умрях. Сещаете ли се сега каква беше реакцията на баща ми? Когато и той започна да се смее с пристъпи на кудкудякане, тогава умрях. Да не получиш подкрепа и съчувствие от родителя си в сакрален за живота ти момент е смърт. Ей така се трупа мъдростта, от горчив опит. И като ми каже някой сега, след толкова години, че имам проблясъци на мъдрост, да не мислите, че ми е комплиментно? Ами не, горчиво ми е. Но тогава, в оня момент, татко не ме остави дълго време умряла. Възкреси ме, т.е. обясни ми, че Турну Мъгуреле е име на град в Румъния и дори да ми звучи грозно и гнусно, не е обидно. Наум си отбелязах, че грозно и гнусно ли е, няма как да не е обидно, но си премълчах. Даже още се засрамах, че не знам нищо за Румънията и мъгурелетата в нея. Не бях общо взето интелигентно дете – на шест не можех още нито да чета, нито да пиша. След този случай се опитах да понаваksam и горе-долу нещо понаучих, но истината е, че и на късмет разчитах. Ето и сега – пиша, пиша, пиша, после ръсвам една шепа препинателни и се оказва, че са отишли точно на мястото си. Късмет си е това, да не мислите, че е от много учене.

Но всичко, което знаех сега, колкото и малко да бе, започна да се руши. Моралната дилема – да лепна или да не лепна сестра ми на стената – разбиваше със силата на инфаркт тухличките на сърдечната ми същност. През нощта на втория ден настъпи апогеят. Бях в състояние на

трескавост, усещах го – мъчителни картини от детството се въртяха пред очите ми на забавен кадър и не знаех сънувам ли или халюцинирам. Някак отдалече, много отдалече чух отчаянието в гласа на мъжа ми: „Владо, идвай бързо, не мога да удържа майка ти сам, тя се катери по стената!“ Не разбирах защо трябва да идва синът ми, той нямаше нищо общо, сестра ми трябваше да е тук. „Сестра ми, сестра ми да дойде“ – изхрипях. Колко време е минало, какво още е ставало, нямам спомен, но като че ли изведнъж видях сестра ми наред спалнята ни. Беше дошла с дъщеря си, а мъжът ми нещо им говореше. Лицата на Владо и Ирина, племенницата ми, просветнаха и двамата казва едновременно: „От оная снимка във Фейса е“. Тревогата в очите на сестра ми отстъпи място на решителност. Тя се приближи до мен и ме притисна в обятията си. Зашепна в ухото ми:

— Мушмулче... – мощна тръпка разтърси тялото ми.

— Картофче... – друга вълна ме заля.

— Герче-пиперче... Герганка-калпазанка... козленце-бодленце... локумче-тулумче... жабче-квакче... – всяка следваща вълна застигаше предишната, уголемяваше я и предусещах Цунами.

— Турну Мъгуреле!

Цунамито връхлетя. И започна да изтича през очите ми. Освободено.

— Помниш ли... онази... закана?

— Да ми лепнеш главата на стената, а? – засмива се сестра ми.

— Не мога да те лепна.

— И аз те обичам, мъниче-кокиче – гласът ѝ притихва от нежност.

Лекотата, която ме обзема, е видима. Под погледите на всички краката ми започват да се отдалечават от пода, издигам се все по-високо и в дългата си бяла нощница прилепвам меко на празната бяла стена.

— Лебедица-скица – не се сдържа сестра ми.

Този път не паднах, лекотата може да задържа, да знаете. И още продължавам да съм там. На бялата стена на сестра ми.

В ДИАЛОГ С МОРЕТО

Сиси посрещна своите приятелки Меги и Поли, които току-що бяха слезли от нощния автобус от София, с широка усмивка като най-обикновена домакиня. Преди да се отбият в хотела, трите приятелки направо се запътиха към уговореното място на малкия плаж. Плажът беше тяхното спасение от всички неволи в живота или по-скоро бе свързан със спомена, останал в тях. Сиси, от Сийка, не напусна родния си град като тях в търсене на успех и престиж в столицата. Нещо, което като студен бриз се прокрадваше винаги, в иначе все още топлите им от времето на гимназията отношения. Но си спомняха за нея, само когато беше лято.

— Момичета, радвам се да ви видя! – не пропусна обаче да ги огледа леко завистливо. Другите две изглеждаха великолепно в новите си летни дрешки.

Меги, от Миглена, която бе по-свободолюбива проточи:

— Сиси-и-и! От кога не сме се виждали!

Поли, от Павлина, като всяка бизнес дама отрони леко надменно:

— Да, Сиси, бяхме си обещали, ако някоя се нуждае от другите две да се съберем...

— Чудесно е, че нямаме повод да се събираме! Повод са лятото и плажа!

— Да, напълно чудесно!

Момичетата се преоблякоха под учудените погледи на малкото хора на плажа в ранния час. Това не ги притесняваше особено, притесняваха се, че нямаха по-голяма и отбрана публика. Сиси беше омъжена, с две деца, а другите две все още издирваха идеалната си половинка. Едва ли половинката им бе станала рано, за да бъде с тях на този плаж и в този ден, но кой знае – те не се оставяха на случая. Очакваха всяка изненада и винаги бяха готови за среща.

— Утре е специален ден за мен – подхвърли Поли, а Сиси наведе поглед, за да не видят усмивката ѝ. Приятелката ѝ започваше с тези думи, когато поредната ѝ раздяла беше факт. – Искам да си купя някакъв уред. Помогнете ми! Сиси, ти разбираш...

— От магазина за бяла техника? – вдигна учудено вежди Меги. Тя се виждаше вече в центъра на някоя дискотека или нощен бар под ритъма на страстна музика, в която да покаже не само научените нови стъпки от скъпото училище по салса.

— Подарък за теб? Ти имаш всичко! – учуди се на свой ред и Сиси.

— Вече съм сама, ще се радвам да си взема нещо за дома... Да се утешавам.

— А, заместител... Да се утешаваш? Странен избор... след раздяла – разсмя се Сиси, мъчейки се да си припомни за кого говореше приятелката ѝ – за ухажора от офиса или от конкурентната фирма. Но тя ги сменяше толкова бързо, че това нямаше никакво значение в момента.

— Ти беше нашият идеал, Сиси! – Поли не бе напълно искрена. – А сега ще си избира идеалната машина за кухня.

— Да вървим! – стана изведнъж Сиси.

— Защо да бързаме? Още не сме се окъпали в морето, а и ти, Поли, с твоя уред, можеше да си го купиш в София, защо оттук?

— Поли, ти си като модел и аз не те виждам в кухнята... – добави Сиси и беше убедителна.

— Ех, момичета, в София не се ходи по молове за уреди, а на кафе, на кино, да се покажат новите дрехи, новото гадже или да се посети някоя премиера. Много хора ме познават, не мога да се появя с уред в ръката, ще навреди на престижа ми.

— Е, да вървим тогава! – Меги се съгласи и много бързо се облече, а преди минута не ѝ се ставаше от плажа. Но тя винаги беше непостоянна и това съвсем не учуди Сиси.

Тя ги заведе в най-големия магазин, а приятелките ѝ се радваха на всяка витрина, обсъждаха нещо оживено и

бяха като малки момичета. Тя самата идваше в мола само при крайна необходимост и единственото нещо, което можеше да си позволи, бе да изпие едно кафе.

— Ето, това търсех! Универсален робот! Отличен помощник... – възкликна Поли.

— О, това ли е новото име на раздялата? – озадачена, но и леко доволна промърмори Сиси.

— За какво говори тя? – обърна се Поли към Меги.

— Не ѝ обръщай внимание! Хайде, да си избира и аз! – развълнува се отведнъж и Меги. – Сиси, ти какво би си взела?

— Може би, един пасатор... А ти, Меги?

— За мен кафе-машина, да прави кафето ми с повече пяна...

— Защо си мисля, че има какво да ни разкажеш? – подхвърли Поли. – Но е хубаво – кафе, сама сутрин...

— Да, да с новия робот... и много пяна... – каза на себе си, вече развеселено Сиси.

— Е, момичета, хайде към последния етаж, в кафенето ще вземем нещо леко за обяд, а накрая по един невероятен крем с плодове!

— Чудесна идея, Поли, но първо да ви покажа какво открих в магазина за козметика. Съвсем нова колекция! Едната линия – с киви, другата с банан, третата с грозде...

— С кафе няма ли? – подхвърли с усмивка Сиси, но другите две не я чуа.

— О, да, какво може да направи хубавото кафе! – изхвърча Меги към магазина за козметика.

— Аха. Ако можеше само да се направи, само да ти скочи в леглото и да ухае на всичките неща, които ти се иска да изядеш на закуска...

— Ох, кафе за влюбени... – съгласи се с нея Поли. – Но знаеш, че съм сама. Ще си взема от този парфюм. Дори една капка от него е достатъчна... – тя не откъсваше възхитените си очи от едно шишенце.

— Да събуди любовта на робота? – продължи да говори на себе си Сиси, но Меги я чу.

— Какъв робот? Сиси, това е само парфюм.

— Повече ми харесва крема от грозде... – Поли съвсем се бе вгълбила в продуктите и заразглежда рафта с новите предложения.

— Права си, представям си как го размазвам по лицето си и той попива в кожата ми... – Меги също се замечта.

— С цели парченца плодове или ситно нарязани? – Сиси ставаше все по-иронична.

— На мен ми стига само една капка... – И Поли купи със замах най-скъпия парфюм.

— Капка кафе? – продължи да се усмихва Сиси.

— Този робот, момичета можел да прави и кафе, сега прочетох... – заяви Поли, след като излязоха от магазина.

— О, този робот е мечта!

— Да, а вие си оставете и малко пяна.

— Каква пяна, Сиси?

— За утешение, в леглото със закуска или на плажа... – но другите две не я разбраха.

— А, Меги за този крем ли ни каза? – попита я Поли, вече седнала в кафенето.

— Едно кафе, моля! Без пяна... – поръча си Сиси.

— Да, да. Каква плодова линия само... Нали? – и Поли се загледа във витрината с десерти.

— Е, аз тръгвам – Сиси стана рязко, но приятелките ѝ не я чуха. Главата вече я болеше от безсмислените им разговори, а те бяха дошли да се върнат в спомените си, да поплуват в морето, да си поиграят на пясъка, да си споделят радостите или кой каквото беше насъбрал през годината.

Тя излезе набързо и се върна на плажа, където още нямаше много хора и можеше да се наслади на слънчевите лъчи и тишината на брега. Обичаше лятото. Обичаше и приятелките си, но те бяха вече излишни в нейния диалог с морето.

ГРЕШНА ПОСОКА

Иван въздъхна, прекръсти се и тържествено седна в колата. Мария му закопча колана с дяволита усмивка, от която сърцето на младия мъж подскочи, но сега имаха по-важна работа – тръгваха към морето.

— И-и-и-и-и... да му се не види, тръгнахме, а?

— Аха, тръгнахме.

— Пригответи ли всичко, както ти заръчах, бебчо?

— Тъй вярно, мило – компас, карта, бележник...

— Дрехи, обувки, пари и всичко необходимо?

— Да, да, бъди спокоен! Давай към Слънчев бряг!

— Давам!

Колата леко се задави, като лошо предзнаменование, но Иван не обърна внимание на тази дреболия. Погледна към своето съкровище, забило нос в картата. Самият той не разбираше от карти, бяха инсталирали и джи-пи-ес, но не беше сигурен в неговото използване. Доверяваше се по-скоро на разказите на приятелите си, които бяха ходили до морето. Той и с колата не беше на „ти“, но мерак да заведе гаджето си на море. Като всеки мъж – поне един път трябва да заведе гаджето си на море.

— Какво ни казаха Петко и Митко?

— Да следваме стадото...

— Точно така, накъде тръгваме?

— Първо на север, после на изток и така към магистралата след стадото коли.

Потеглиха след многото коли, наредени на опашката за изтегляне към околоръстното и без да искат, още в първите минути се отправиха първо на запад, след това на север и накрая на изток. Мария също не разбираше от карти, не се ориентираше лесно дори по улиците, ако нямаше визуален контакт с местата, откъдето минаваше. Но уверено държеше новата пътническа карта, обърната със севера нагоре – поне това беше разбрала в магазина.

— И накъдето ни видят очите, нали, мила?

— Аха...

След първия час още не бяха стигнали магистралата. След втория – също. Задръстването в София беше внушително, но Иван беше напълно спокоен. Не познаваше добре крайните квартали на столицата, беше дошъл като студент в нея само преди две години.

Тя обаче, започна леко да се притеснява, беше сбърчила носле и се навеждаше над картата все по-надолу и по-надолу, като не смееше да погледне през прозореца. Вместо обещаната магистрала, наоколо се редяха горички и хълмове, а пред тях се виеше стар път. Някъде в далечината се белееха стада и се чуваха звънци.

— Бебчо, май наистина последвахме стадото.

— Аха...

— Не това, а онова! Къде са тия коли? Къде ги изгубихме?

— Не знам, ами, така пише и на картата.

— Какво пише, я да видя как я държиш. О, бебчо, така ли се държи карта?

— А как? Все на север е!

— Тя е все на север, но ние не сме на север. Картата се върти според посоката, от където тръгваме.

— Какво искаш да кажеш? – тя беше готова да се разплаче.

— Искам да кажа, че сега сме някъде, като в оная реклама, но не знаем къде.

— Да попитаме някой?

— Кого? Овцете?

— Те нямат ли си овчар?

— А, виж, може и да има, отиваме, но без колата, ще се поразтърчем.

Слязоха и се запътиха към най-близкото стадо. Те бяха сигурни, че ще ги упътят.

— Добър ден – обърнаха се към възрастен мъж, подпрял се на нещо като гега.

Той ги изгледа, но не отговори.

— Добър ден, да ви помолим, ако може, малко се

объркахме... търсим пътя за морето.

Овчарят ги погледна и изви вежди над учудените си сини очи.

— Какво море, деца, тъдява?

— То е ясно, дядо, че не е тук, сгрешихме пътя...

— Не знам, не знам, никога не съм ходил натам, не мога да ви помогна!

— А магистралата, магистралата знаеш ли къде е? Големият път, големият?

— Знам какво е магистрала, момче! Пътя за София, така кажете! Това е лесно, слушайте сега – за София минавате отляво на големия орех на дядо Калинковата нива, и оттам през горичката на баба Пена все по сянката и след това до старата ограда на ТКЗС-то и ще стигнете до междинния път, но след три пресечки завивате надясно, наляво, пак наляво и излизате на големия път...

— О, много ви благодаря, ще повторите ли да го запиша?

— Какво ще записваш, какво? Да не си шпионин! – възрастният човек се ядоса и докато двамата го гледаха учудено, той им обърна гръб и пъргаво заподскача към близкия хълм. Стадото го последва с недоволно блеене.

— И сега какво?

— Виж, да се върнем по обратния път и да нагласим картата, както трябва, а?

— Добре, то друго какво ли ни остава?

Тя го погледна палаво и двамата хукнаха да се гонят до колата.

Върнаха се без произшествия, нагласиха картата и вече почти бяха стигнали магистралата, когато Иван се сети за джипиеса.

— Ах, защо не го включихме?

— Не знам, хайде на връщане – тя скри от него, че беше записала упътването на стареца в телефона си.

Потеглиха с още по-голямо настроение. Бяха загубили няколко часа и пристигнаха по-късно от предвиденото в Слънчев бряг.

— В кой хотел си резервирала места?

— А, това ли, да, ето я – тя извади резервацията, направена преди месец.

— Кой е хотела?

— Хотелът е един бял със сини балкони и гледа към морето.

— Бебчо, огледай се, тук всички хотели са бели, със сини балкони. Кой е нашият?

— Не знам, не записах името, запомних снимката, в телефона прачеше, не съм сигурна Ацуро, Лазуро, не, нещо като Азуро!

— Добре, ще търсим тоя Ацуро-Лазуро... – младият мъж беше изгубил надежда, че ще намерят и хотела, а беше много изморен и мечтаеше за една халба със студена бира.

— Да, тръгваме!

— Добре, но като оставим колата на паркинг, с нашата ориентация как ще я открием?

— Ще запомним пътя!

— Как? Огледай се наоколо, виждаш ли нещо, което да запомним?

— Виждам часовник!

— Колко е часът? – попита той съвсем машинално и погледна телефона си.

— Девет без пет.

Иван погледна към дисплея – разминаваха се с една минута.

— Изостава ли? – вгледа се в часовника на отсрещния хотел, но той беше слънчев. – Ей, бебчо, не виждаш ли, че това е слънчев часовник?

— Ами той си работи, показва вярното време – заинати се тя.

— Спрял е, докато е бил огряван от слънцето, случайно сме улучили часа. Това е слънчев, а не лампов часовник! Не, не, с теб ще се изгубя напълно.

— Няма.

— Да потърсим хотела, капнал съм от умора.

За техен късмет намериха хотела бързо. Беше съвсем

наблизо и нямаше нужда да чертаят друга карта, за да запомнят къде са оставили колата си.

Следващата седмица беше една от най-безгрижните – бяха по цял ден на плажа, водата беше топла и нямаше и спомен от облаци по лятното небе.

Отморени, те поеха по обратния път и отново тръгнаха след стадото коли.

— Този път няма как да сгрешим, нали, бибчо.

Смяха се по целия път, следвайки стадото, но привечер все още пътуваха.

— Бибчо, не гледаш ли надписите отстрани?

— Чакай да погледна – извади тя картата и се вгледа в дребния шрифт.

— Не тези надписи, а по пътя, по пътя, не мога да шофирам и да чета!

— А, тези ли, добре... Чакай малко, така – София 256 километра.

— Как така, къде сме?

— Не знам! Да включим джи-пи-ес-а? Не ти казах, но записах нещо на моя телефон... Нали от всяка точка на страната може да ни ориентира?

— Да и го казваш едва сега? Давай или ще се отбием някъде по пътя. Няма ли бензиностанции?

— А, има, има, аз ги отбелязах на картата преди да тръгнем.

— Като си ги отбелязала, защо не ме побутна, не ме сръчка?

— Не може, ти шофираш.

— Ех, какво да те правя.– Иван отби и се вслуша в записа от телефона ѝ.

От там се чу – „...за София минавате отляво на големия орех на дядо Калинковата нива, и оттам през горичката на баба Пена все по сянката,... но след три пресечки завивате надясно, наляво и пак наляво...“.

ВИБРАТОРЪТ

И двете бяха във „възрастта на любовта“. Госпожа Жозефина беше на 85 г., а Станка беше подкарала седемдесет и петата. Познаваха се от десетина години и въпреки различието в социалния си статус, се чувстваха почти приятели. Запознаха се в едно село на около 40 км от София, където госпожата имаше вила, а Станка живееше в съседна къща.

Госпожа Жозефина беше коренячка-софиянка и се гордееше с това, сякаш притежаваше потомствена аристократична титла. И името ѝ не бе случайно! Баща ѝ на младини бе чел обемистата трилогия за живота на Наполеон Бонапарт и силно впечатлен от неговата любима Жозефина, беше решил, ако един ден има дъщеря, да я нарече на нея. И изпълни намерението си.

Жозефина с достойнство носеше името си и откак се помнеше, всички я наричаха „госпожа“, независимо от политическия строй и неговите промени. Тя беше преживяла трима съпрузи, беше погребала последователно син и дъщеря и сега се чувстваше като волна птичка. Макар животът да ѝ поднасяше горчиви плодове, тя не се страхуваше да ги опитва и духът ѝ ни най-малко не спадаше. Напротив! Сякаш жаждата за живот се усилваше... Беше истинска „палавница“, както ласкаво я наричаха двамата ѝ племенника.

Копнежът ѝ по мъжки ласки не стихваше и тя не го криеше...

Станка пък беше от село. Тя се срамуваше от името си, защото мислеше, че е прекалено просто, особено като го сравняваше с това на софийската си приятелка. Затова тя помоли съседката си да я нарича насаме Стаси. Госпожа Жозефина прие, разбира се, като наум се присмиваше над провинциалните ѝ комплекси.

Днешния съботен ден възрастната столичанка не пропусна да дойде на вилата си, за да прекара на чист въздух

уикенда. Станка я видя от прозореца си и тозчас излезе:

— Добре си ми дошла! Имам нещо важно да ти казвам... Хайде, идвай по-скоро, да пием по кафенце.

След като се освежи и преоблече, г-жа Жозефина отиде в къщата на приятелката си. Двете бяха толкова различни една от друга, но ги свързваше нещо, което никой не би допуснал за тяхната достолепна възраст – несекващото сексуално влечение към противоположния пол. Не болезнки, не старчески оплаквания или съжаления по минало време, а Негово Величество Мъжът заемаше неизменно място в техните диалози. И това място не беше какво да е, а същински пиедестал!

И този път Станка (Стаси) първа подхвана разговора, след като седнаха до масата със старомодна покривчица, плетена на една кука и малки порцеланови чашки за кафе.

— Е, госпожа Жозефина, как си? Имаш ли нов обожател?

Софиянката премрежи очи мечтателно, хвана чашката с издадено навън кутре и отпи внимателно глътка от кафето. Станка гледаше със скрито презрение превзетите ѝ маниери, но външно се прикриваше в името на дългогодишното им приятелство.

— Е, че може ли без обожател? Имам, разбира се. И то – както обикновено – по-млад. А да знаеш каква химия е между нас...

Станка я гледаше с неприкрит интерес.

— Когато за първи път ме докосна по ръката, ето така... Знаеш ли каква тръпка ме прониза!... Сякаш ток ме удари от главата до петите! А-ах! Химия, ти казвам, химия ...

Селянката я гледаше завистливо. Докато мъжът ѝ беше жив, тя не се оплакваше. Споделяше гордо със софиянката, че той ѝ се нахвърля като разгонен бик и правят секс няколко пъти седмично. Не е чудно, че при този темп сърцето му не издържа. Инфарктът го покоси и той бързо се пренесе в някакъв друг свят.

Та от една година Станка се чувстваше много нещастна. В селото имаше съвсем малко мъже, все женени, и

много самотни вдовици като нея, щото мъжете живеят по-малко. Останалите пък бяха пришълци – виладжии. Но кой от тях да ѝ обърне внимание! Със сигурност беше старица в техните очи... И Станка нямаше никакъв избор!

Сега тя изчака малко да премине любовната еуфория на приятелката ѝ и после заговори с известно притеснение:

— Госпожа Жозефина, имам една голяма молба към тебе. Малко ми е неудобно да ти кажа, но... какво пък, нали сме си приятелки от толкова години – и тя въпросително я погледна.

— Разбира се, Стаси! Ако мога, защо да не ти помогна – услужливо се отзова софийската дама.

Седемдесет и пет годишната баба леко се изчерви като младо момиче, което е принудено да признае първия си любовен грях.

— Ами такова... Мога да помоля и децата ми (нали знаеш, че живеят в София), но ме е срам... Какво ще си кажат? Затова реших да те помоля, ако можеш, да ми купиш един... вибратор.

— Вибратор? – вдигна изтънените си и изрисувани с молив вежди столичанката.

— Да, вибратор. Само че гледай да не е от най-скъпите. И по-евтин ще ми свърши работа...

Госпожа Жозефина погледна най-сетне с разбиране приятелката си и обеща да направи каквото трябва.

— Кога ще го донесеш?

— Може би... след десетина дни.

— След десет дена? Не можеш ли по-рано?

— Е, добре. Ще гледам да дойда по-скоро.

Г-жа Жозефина удържа на обещанието си. Още на другия ден след пристигането си в София, тя отиде в един секс-магазин и купи необходимия вибратор. След седмица отново замина за вилата. Станка (Стаси) я чакаше с нетърпение! И тогава изведнъж дамата с френското име разбра, че е забравила в дома си така жадуваната вещ.

— Извинявай, Стаси, купих ти, но... го забравих у дома.

— Забравила си Го?! – извика с тъничко гласче старата

та жена. – Госпожа Жозефина, наистина ли си го забравила?... Ами сега?

Столичанката не очакваше това, което последва. Очите на старата ѝ приятелка се насълзиха и тесните ѝ раменца се сгърчиха конвулсивно. Ще рече човек, че не вибратор, а любимия ѝ съпруг беше забравила някъде седящата пред нея жена. Госпожа Жозефина я наблюдаваше смутено и вътрешно се ядосваше, че паметта ѝ е изневерила... Тя прегърна със сбръчканата си ръка Станка и започна да я успокоява като малко дете:

— Не плачи, мила! Ще ти го донеса, след няколко дни ще ти го донеса. Хайде, успокой се! Ще го имаш!

Ласкавите ѝ думи постепенно успокоиха 75-годишната жена и двете най-накрая можеха да се отдадат на любимото си следобедно изкушение – ароматно кафе с домашни курабийки.

ТЕЛЕФОННИЯТ РАЗГОВОР

Телефонът рязко иззвъня.

— Да?

— Мамо, ти ли си?

Плач в слушалката. Пауза.

— Аз съм. Защо плачеш? Случило ли се е нещо?

— О-ох, мамо! Катастрофирах ! Убих човек, мамо-о...

Покъртително хлипане.

— Какво? Как така катастрофира?

— Ами аз... Не мога да говоря... Сега ще ти дам един човек, той ще ти разкаже всичко.

— Ало! Обаждаме се от полицията. Дъщеря Ви е предизвикала тежко пътнотранспортно произшествие с тежко ранен човек. За съжаление пострадалият почина, докато дойде линейката. А дъщеря Ви е в силен шок. Едва говори... Нали разбирате какво ще последва сега?

— Аз... Какво?

— Ами разкарване по съдилища, адвокати, дела. А може и ... затвор!

— Божичко!

— Има една възможност да се потули случаят, но трябва да се действа много бързо. Нали знаете как е у нас – трябва да се даде нещо тук-там и нещата ще се прикрият.

— Как? За какво става дума? Ооох, момичето ми!...

— Необходими са 800 лв.

— 800 лева ?! Но аз нямам толкова пари! С моята пенсия изнемогвам! Ох, Божееее, докъде я докарахме...

— Е, хайде, щом нямате толкова, ще опитаме и с 400, пък... дано успеем. Важното е да отървем момичето! Елате след един час на...

— Ама как след един час? Та аз ги нямам тези пари? Ще трябва да поискам от роднини, от някой съсед...

— Е, добре, нека бъде след 3 часа. Но бъдете точна! Ще Ви чака един човек, на когото ще предадете парите.

— Но, моля Ви, няма да успея за толкова кратко време! Хората са бедни, нямат и те пари...

— Вижте, търпението ми се изчерпа! Искате ли да спасите дъщеря си или не?

Пауза.

— Амиии... Сега, след като размислих, вече не искам! Колко пъти ѝ казвах да не сяда пияна в колата, ама тя не ме чува! Хак ѝ е сега! Нека малко да полежи в затвора, та друг път да слуша майка си!...

От отсрещната страна внезапно прекъснаха разговора.

Девојката с лъчезарна усмивка се облегна назад и затвори внимателно телефона. На лицето ѝ се изписа доволно изражение. Момичетата до нея едва се сдържаха по време на телефонния разговор и сега най-сетне дадоха воля на смеха си. Офисът се огласи от звънливите им гласове.

ДА БЕШЕ...

Да беше ме родила мама в 5...
А тя – по пладне, с триста зора.
Във 5 се раждат тия – със късмет,
а после... после всички хора.

Да беше ме родила във Париж!
Виена, Прага или Ница...
Да се изфукам гордо – ето виж!
А тя – родила ме в Златица.

Да беше ме родила и момче –
интелигентно, синеоко...
А тя – по план и ей ме, те –
красива, руса и висока.

И после – кво? Пораснах за беда,
красавицата на квартала.
След мойта скулптурирана снага,
опашка виеше се цяла.

И аз така – нали съм без късмет
и малко съм си много лоша,
измежду кандидатите – безчет,
се влюбих в старшината Гошо.

Да беше, вика мама, генерал,
или поне пък подполковник...
Пък аз – на офицерския им бал,
да хвана Гошо за любовник...

Обаче – не! Ще бъде по любов!
Не дадох ѝ хатъра да ми трòши!
Опържих му два-три пъти картоф
и се оженихме със Гошо.

Това е то – родена без късмет!
Пера зелени ризи и чорапи...
И обещавам! Ще родя във 5,
на старшината – синове ербапи!

СЛЕД 35 ГОДИНИ

Понеже ви разказах отпреди,
сюжетчето за старшината Гошо...
Късметът ми, накрай ме награди,
със подполковник (за добро, или за лошо)?

Намерихме се някъде – на път...
И уж си станахме необходими –
чорапите му да произперà
и да се топлим заедно – през зимата.

Тъй, мамината мъка стана факт!
И, ето ѝ го – подполковник срещнах.
И Гошо се нарича – за капак
и, както мама иска – е безгрешен.

Понеже мама ми е Генерал
и цял живот, живота разпорежда...
Се произплаших, да не стане фал,
такива Командири – да ги срещна.

Обаче, тръгна уставно – добре!
Направо си харесаха пагоните.
И като пиха 2 по 100 с мезе,
неуставно веднага ме подгониха.

Такава, онакава... Боже мой!
Закритикуваха ме безпардонно...
И още малко... да ми спретнат бой?!
Накрая – на балкона ме изгониха.

Да пуша! Че са смъртни врагове
и двамата на тютюнопушенето.
И заповед издадох: Да спре –
любимата, детето им – да пуши!

Прилича им! Започнаха война.
Обаче, не предвидиха в атаката,
че битките печели и врага
със скритите оръжия и тактика.

И както се надвикваха по мен,
тамън преди, да си допуша фаса...
Разстрелях ги със поглед вледенен
и ги изпратих двамата – в запаса!!!

СБОГОМ, ПРИНЦЕ!

Стига, Принце, стига си ми писал!
Тоя чат отново ме успива.
Вчера се събудих, че ми писна
някакви слуги да ме отвиват.

Да целуват като не видели
и да точат лиги край леглото.
Да ми обещават, че са щели
Принцове да станат, ако в тотото

някакъв джакпот приватизират...
Ще ми купят няколко палата,
пет каляски, лозе на баира,
сватбен пръстен – петдесет карата...

Ама на! Нали съм закалена,
(колко нощи тайничко се будя)
да преброждам нета – заблудена,
че ще стане някакво си чудо...

Само че, свършили чудесата.
Кризата и тях ли вече хвана?
Хайде пак – обратно във кревата,
Принцове да чакам под юргана.

Стига, Принце, стига си ми писал!
Няма как със чат да ме учудиш.
И въобще не виждам вече смисъл...
(Де да бе дошъл да ме събудиш!)

Сбогом, Принце! Пòздрави на коня!
Пак заспивам и угасвам нета.
По-добре в просъница да гоня
пак слуги, крадящи ми сърцето!

РУМЕУ И ЖУЛЕТКА (ПОБЪЛГАРЕНО)

Жулетка на балкона медитира,
Румеу пък отсъствие си взел.
Целува се с една студена бира –
прекрасна дъщеря на Ръж и Хмел.
Жулетка на балкона се изчака.
Къде го тоя, моя хаймана?
Да чакам аз, егати и простака!
Я давай да си лягам – пак сама.
Жулетка единайсти сън сънува,
Румеу – единайста бира пие...
Сюжет, така разтърсващ и вълнуващ,
а Шекспир... Шекспир да се скрие!

ОТПУСКАРСКА ИДИЛИЯ

Цял ден, край мен... рекичката бълбука...
А некакви строят канализация...
Трещи, ръмжи, кънти и нема скука...
А, уж бегàх от градската цивилизация?!
И слънцето пече-пече, прежурия...
Три облака се гонят по небето...
И... планината леко се притурия...
На село съм... и радва се сърцето.
Водата спря. Но слънцето – не спира.
Ветреят ми се гащите на двора...
Отварям вече трета Шумна бира...
Идилия бе! К`во да ви говоря?

РЕЧЕНО-СТОРЕНО

Той рече – мъкна на гърба си Кръста.
И мене тутакси ми се прииска
да видя как и да го пипна с пръсти...
Представяш ли си? Носи... космодиска!

Той рече – вързал съм с въже крилете.
И аз реших – без страх да ги развържа.
Цял ден подреждах някакви въжета...
А той – по тънката ми струна стърже.

Той рече – свих душата си в черупка.
Реших, че мога да ѝ върна свободата.
Така – до обед чуках, търсих, чуках...
Начуках орехи за баклавата.

Той рече – мъка гърлото ми стиска.
Горкият! Страда много – общо взето.
И аз, нали съм луда оптимистка...
Обесих му се страстно – на вратлето.

Той рече – нещо ме боде в сърцето.
И аз, нали съм бърза и ръката,
намерих клещите във чекмеджето –
измъкнах на Амурчето... стрелата.

Той рече... сам на себе си – учуден,
че липсва във пейзажчето му нещо...
Но, няма вече кой да го събуди,
за отговора – кой да го подсеща.

ГАРГА

Две гарги стоят една до друга. Макар и големи, те са леки. През зимата гаргите изтъняват, олекотяват като общото тегло на тялото им не надвишава общия сбор от грамовете на перушината, с която са покрити. Затова през студените месеци, ако случайно човек извърне глава към небето, може да види как северният вятър подмята качналите на върха на някое оголено дърво уж големи гарги. Едната от нашите гарги е малко по-нависоко от другата, защото се има, така да се каже, за малко по-нависоко от другата. Клоните са голи и ощърбени, подобно ръцете на скитник, дървото е високо и може би през пролетта обемисто и цветно, но сега е зима и неговите тела са на показ, тъй както свенливата някога голота на порочна блудница. Чистотата обаче винаги е била там, за тези които могат да я съзрат.

— Га, га!

— Га, га!

— Така де, за какво мислиш?

— За нищо, ти, Га!

— За хората, Га!

— Че, какво им мислиш на хората, Га!

— Знам ли, че са глупаци, Га!

— Че защо да са глупаци, Га!

— Защото, я стига с това „Га“ ясно е, че сме Гарги.

— Добре де, няма повече, та защо казваш човеците били глупави?

— Не казвам, че са глупави, а че са глупаци. За една гарга като мен има разлика между двете понятия. Да си глупав означава, че е поправимо, а да си глупак, значи, че си му изтървал края. Хората, а не човеците, както ти ги определи, защото и там има разлика, са глупаци, защото не гледат нагоре!

— Че какво има да видят горе, което не са видели и преди. Те са умни, на тях им стига един поглед и са разбулили тайната, която с тебе, драга, няма дори и да клъвнем. Пък и техният живот е долу, а не горе.

— Ти, мила ми родственице, да не би случайно да си прихванала от тези черни същества и да си се помислила за техен достоен представител?

— Ами не. Както виждаш с дясното си око, съм тук до теб, отляво.

— Ами защо тогава ги защитаваш, тях и натежалите им глави?

— Не ги защитавам, а си казвам мнението, Га, о прости ми, забравих, че се разбрахме по този въпрос.

— И как може да виждаш в тях нещо, когато те самите не виждат нищо.

— Как така не виждат нищо? Щом имат очи, които са на преден план, значи и мозъкът им, който е на заден, за който съм също толкова убедена, че съществува, може да различи картините, та и дори да поразсъждава над тях.

— Глупости, според мен Хората нямат ни очи, ни мозък.

— Защо?

— Защото така.

— Не можеш да обвиняваш някого и да твърдиш нещо, без да го защитиш. Ако си сама и си го навиваш на клюна, добре, ама да караш и моят да кълве там, без да си ме убедила, не става. Това е като да си научила пет думи да си мислиш, че ...

— Добре, добре, разбрах. Казвам, че хората са загубили очите си.

— А, сега пък друга песен запя?

— Не е друга, същата е. Очите на гледащия са странно нещо. Те виждат, ама не чуват, различават, ама не усещат. Но знаеш ли какво правят очите на гледащия, подуват. Да, те улавят аромата на собствените му мисли. Колкото и мъгляви да изглеждат очите, те винаги излъчват онзи особен дъх, на собствения си дъх. Както могат да те подведат със собствените си трептения, магичните си

конвулсии и девствения взор в похотта на непреживения живот, така могат и дълбока да те закопаят в пръстта на забулената реалност.

— Га, тоест все пак хората имат очи, мозък зад тях, който мисли, но нямат въображение, така ли?

— Га (да не забравяме, че все пак става въпрос за гарги и колкото и да се правят на човеци, те си остават гарги. Затова от време на време ще се чува по едно „Га“). Га, по-скоро те са загубили въображението си.

— Не е така, просто са го позагърбили. Да речем, че са се зареяли в маломерното си ежедневие.

— Е това не е ли същото. Виж ги, погледни надолу, проследи твоите любими човеци. Никой от тях не използва Атласа си по предназначение. Или на педя пред носа си, или на педя под него. Дотам се разпростира кръгозора им. Я ти, човеко-гарга погледни пред себе си и над себе си. Какво виждаш? Виждаш янтарения залез и вкаменения в скъпоценната смола живот. Ако се вгледаш, успяваш да различиш в неговата утроба хиляди променящи се същества. Те играят от милиони години, обгърнати от снежно-синята пелерина на небесната утроба. Само един поглед и си там. Само един повей и се понасяш по въздушния коридор на собственото си магично течение. А те какво правят, завират човките си, подобно на нас в кофите за боклук, и ровят там, докато не открият лъжовния залък, който си мислят, че ще ги насити.

— Но те са хора, те са по-сложно устроени от нас пернатите. Те притежават както мисъл, така и въображение. А те двете винаги са изправени на ожесточен дуел в името на живота. Тичат по целия свят, за да изпреварят и да догонят себе си. А ако се уморят, защото и това се случва, присядат една до друга във временно примирие. После започват да се премерват с подозрителен поглед, преценят се дали са достатъчно опечени, като се мушкат с рапирите си и накрая взаимно се изхвърлят в боклука.

— Откъдето не гарга като мен и теб ще ги извади, а единствено погледът нагоре!

— Добре де, тук може и да си права, Га!

— Га, и ти!

— Но ние сме Гарги. На нас ни е лесно. По цял ден се чудим какво да правим. Ореха на коя улица да пуснем, блестяща дрънкулка къде да скрием и на кой гроб да кацнем. Та ние дори и студа като живите твари не усещаме. На юг не летим, та да видим нещо и да можем после да разкажем. Само си Грачим вяло и гледаме да не си избождаме взаимно очите. А човека, човека е сложно животно, дошло на този свят с всичките му божествени салтанати. Га!

— Га, ей затова човек не само от себе си, ами и от гаргите трябва да се учи.

— Га, Га!

— Га, Га!

Последният звук на гарвановата песен изпрати слънцето зад хоризонта. Десетките птици мигом размахаха криле, разтвориха острите си нокти и се издигнаха високо в небето.

Човекът сведе глава под току-що светналата улична лампа. Нейната сфера, сякаш бе поела червеникавата светлина на залязващото слънце и сега на пресекулки го разстилаше по заскрежената улица. Той се усмихна свенливо, поглеждайки отлитащото нанякъде черно ято и прескочи високите стени на боклукчийската кофа!

ВЕРВАЙТЕ МИ

„Другарите“ създадоха си мутри
чрез черни куфарчета пълни със пари.
Раздаваха ги само между свои –
„червените“ със „белите“ яки.
От Бузлуджа дошли със социализъм,
пришили символа си – Дядото-значка,
достигнаха до Лайпциг (с Ван дер Любе)
и Реч държа червеният Другар.
За кратко се сприятели със Тито –
за Нишката република запя.
На Коминтерна стана шеф, но после –
поминаха го ловко във Москва.
Веднага след Червенков дойде Тато.
Априлски пленум бързо спретна той.
Прослави се надлъж и шир в житата,
на комунизъм Правешки – герой.
Но ето, че изтече им мандата
на феодалите с червените манта
и мутрите до Второто пришествие
сега са техните гаранتي за властта.
Направиха ги силови застрахователи.
От Левски взеха пример, първи той
е „застраховал“ чорбаджии с прякор Дякон,
във повечето случаи със бой.
Така измислиха си прякори безбройни:
Лисица, Круша, Ключа, Крокодил...
Създадоха си ВИС и СИК – отряди бойни.
Изпраха си червените пари.
А милиони „мили хора“ още вярват,
че някой, някога ще ги спаси.
Със „вервайте ми“ – като Царя,
ще идва всеки следващ властелин...

БАТ ГОЙКО

Цяла нощ духа силно
вятърът-гей
и накрая разбрах,
че се казва Сергей.
Натроши керемиди,
събори стрехи.
Вилня триста шейсет и пет нощи
и още толкова дни.
Страшничко беше
да го гледам такъв.
Уж гей си го знаем,
пък се прави на мъж.
Даже банки разклати,
полетяха пари.
Като птици крилати
към червени гори.
Към червени другари –
туристи безброй...
за Йоханесбург,
за Виена,
към лорд
Фаунтлерой.
Но до Брюксел пристигна
и тихичко спря...
Прискърбен Вайгений
осиротя.
Сънувах, че партия блажи
и спретва конгрес.
Декламираше Гошо
във анапест.
Но свърши сънят ми,
събудих се аз
с джамия в око̀то
и фес вместо фас.
Край мен индианци
се пъчат в шпалир,
а бат Гойко е техният
вожд-командир!

ИСТИНАТА Е НЯКЪДЕ ТАМ

Сега не били вече комунисти.
Така се случило – виновно било времето!
И днес са антипросящите, молещи амнистия,
на давност позовавали се в съвремието.
От тяхната „невинност“ омерзени,
с мизерни пенсии и мършави заплати,
хронично болните формират население,
стокхолмски тачат своите палачи...
Червените термити са навсякъде.
Изядоха в родината си даже пясъка.
Повръщат го на вили и хотели някъде –
в луксозни кътчета с Неронов блясък.
Поемащи „вината със мезета“
в най-пищните банкетни зали –
те никога не си заплащат сметката,
но от Вителий биха повече изяли.
Крале на пропагандата и на лъжите
с учител Гьобелс фабрикуват слухове.
Държейки в заблуждение тълпите,
купуват всички неспокойни духове.
Човешката история не е отметнала
подобен феномен и спорят учените:
Маймуната на Дарвин не пометнала
и комунист родила някога във джунглите.

ЧЕРВЕНИ МЕТАМОРФОЗИ

Със комунистите шега не бива!
Живеят те с идеали и мечти.
Четат Вапцаров, учат се от Ботев,
строят за себе си палати и дворци.
Наричаха ги атеисти и безбожни.
Но я иди сега ги погледни.
Нареждат се на Рождество в редици стройни
и палят свещи в църкви руини.
Спомогнаха за хиляди джамии
да се потегнат и добият вид.
С Аллах те биха се сприятелили,
емирът на Кувейт да им е гид.
Със комунистите шега не бива!
Държат те банки – стискат капитал.
А българинът масов да загива.
От глад да мре, щом с Тато не е крал.
Изучиха децата си на Запад,
а уж говореха за СеСеРе.
Зелени гущери из пазвите им лаят.
Добраха се накрая до ПАСЕ.
Изнесоха тринадесет милиарда –
хиляда тона злато значи това.
Конквистадорите са бедните им братя.
Гаранти са им лобита в Москва.
Със комунистите шега не бива!
На всеки километър по един –
„от Ванкувър до Владивосток“ те стигат
и всеки е на Партията син.
За тях гласуват старци напикани
и баби със потракващо чене.
До кост стопени в „Ленинградските блокади“
на техния пореден кабинет.
Със комунистите шега не бива!
Нерон сега да би се възкресил,
посрамен би потърсил манастира,
че комунист не се е някога родил.

ПРЕД ИЗБОРИ

За себе си ли днеска ще гласуваш
или за някой простосмъртен шут?
Сега ти иде просто да изпсуваш –
на луд те прави някой хитър луд.
По твоя гръб изкачва се нагоре
чевръсто долнопробен селяндур.
На лакти драпа, капе му сопола,
необразован, див, с халдейски ур.
И пъргаво до министерски стол достига,
с фалшива диплома, закупена с пари.
А ти ще блъскаш къртовски, поискал
чрез ипотека кредита да погасиш.
Три висши, книги хиляди, награди –
дали ще ти достигнат те за хляб?
Амбициите гърлото не хранят.
Мечтите не те правят по-богат.
Застанали на банки в парламента
с кореми-топки, с лоени очи,
окачват ти въже по регламента
избраници от село Черепиш.
Във църква влизаш, за да се помолиш,
ръка целуваш на охранен поп.
Но няма бог, вместо прасе те коли
невежа сган със лидер идиот.

ОБЪРКВАНЕ ПО СЪСЕДСКИ

Съседът Александров е красив, малко нахален и много усмихнат. Засичам го на сутрешното кросче в събота.

Да тичаш в компанията на Александров никак не е скучно. Десет обиколки се усещат като четири. Не крия, че го харесвам. Умее да се справя с нещата от живота този човек. Каквото си науми, всичко постига, ей така, с лека ръка, за разлика от моя съпруг – Жоро... С Жоро нещо не се разбираме напоследък. Той е голям инат. Аз – също. Затова се оправям доколкото мога сама.

През зимата време за кросове няма. Бутаме се по съседски с Александров на тесния паркинг. Сутрин почистваме сланата или навалелия по колите сняг почти като на състезание и хайде на работа. Това е нашият общ и личен фитнес.

Само че един понеделник....

Всъщност, просто се успах, нищо особено. Но през нощта бе наваляло и блокът, заринат догоре в сняг, ме изненада. Естествено, заряхах Форда непочистен и отидох на работа с такси.

Александров обаче слязъл малко след мен за сутрешния фитнес. Спокойно изринал снега на площадката, почистил първо собствения си автомобил, после този на жена си и малко позагрял подхванал и моето комби. Точно в този момент Жоро, въоръжен с голяма метална лопата за сняг, го спипал на местопрестъплението.

— Комшу!... Ти се трудиш над колата на жена ми – констатирал с язвителен тон той.

— Да... – ухилил се комшията, – но само над колата.

— Дали и аз да не се потрудя над твоята? – заплашил го Жорката леко с лопатата.

— Виж, сега! Мога да ти позволя да се потрудиш над колата на жена ми, обаче утре – ухилил се Александров.

— Чак такива мераци нямам, но да знаеш, че и от

жени, и от коли разбирам – похвалил се Жоро.

— Като спомена това, жена ти ме помоли да я заведа днес следобед на реглаж на предницата. Ти, нали нямаш против?...

— Че тя предницата на моята си е здрава бе!... Но щом трябва...

— Не на своята, а на нейната кола.

— Абе, будалкам те... – ухилил се Жоро. – Че няма ли си мъж, та друг ще ѝ оправя реглажа на моята...

— А, това не знам... Запали я, покарай... и виж, че има нужда от реглаж.

— Да, но първо да я изчистя от снега... Ти що се правиш на ударен, бе, комшу? Я, кажи що се буташ при жена ми?

— Е, сега какви ги говориш?... Не се бутам. Просто бягаме за здраве!

— Че що не оправяш своята за здраве в събота сутрин, та си седнал своята да оправяш за здраве...

— Оправям я, бе, т.е. моята... оправям. Оф!... Недей така. Моята Лили е друга работа. Пада си само по шоппинг. Никакви странични интереси – рекъл Александров. – Оня ден карах нейната кола на реглаж. Автосервизът е до магазина на Миладинови. И там, докато чаках, разбрах, че имат нова зимна колекция палта – „Модерни зад волана“. Затова ще ти кажа, че реглажът е просто повод. Миладинова ги е навила – и моята, и своята жена – да си купят палта. Но моята не се стърпя и купихме още вчера разкошно късо, меко палто – цвят гран при, като цвета на Корсата ѝ. После ботушки в същия цвят. Сега двете дами в семейството са в един цвят и един модел.

— Значи няма да водиш жена ми на реглаж, а ще ѝ купуваш палто, мошенико! Така ли?

— Не бе, комшу! Само на реглаж! Виж сега, що не ѝ купиш палтото ти още предиобяд?...

— Аха... Разбирам. Палто – ревнал Жоро и размахал лопатата.

Александров вдигнал ръце предателски, а Жоро закрецял с пълен глас:

— Значи така, Александров! Днес си зает. Не можеш

да закараш Дани на реглаж, а си й обещал, а?...

— Щом казваш... – съгласил се Александров и хукнал към колата.

Точно тогава се появила съседката Лили с целия си блясък – облечена в палто „гран при“ и обути с червени лачени ботушки. Лили помахала щастлива на съпруга си, фръцнала се на Жоро и влязла в червената Опел Корса.

Пет-шест часа по-късно, вече пред блока, нямаше как да узная какво се бе случило сутринта. Следобед имах работа с Миладинови и с Александрови и вече нервничех нетърпеливо. Трябваше да почистя и колата от снега.

Но колкото и да се мъчех да съзря личния си, заснежен автомобил, никъде го нямаше. Сърцето ми взе да прескача панически, но после осъзнах, че колата всъщност стои пред мен, но не снежна, а чистичка, лъскава и паркирана до джипа на Жоро (целият в сняг). Това ме шокира, окрили, а после ядоса. Подозрителното ми женско подсъзнание зашепна: „Ей, че стипца е мъжът ми! Само половин ден да ме няма и ще кара моята, а не своята кола. И то в такъв дълбок сняг! Не му е чиста работата на Жоро... (Само по мадами е ходил)“.

За по-сигурно надникнах в колата, аз да намеря веществени доказателства. И там, о, ужас, ме сюрпризира някакъв пакет. Надникнах вътре – ново, дамско палто, тъмнозелено на цвят. „Какви ги е вършил моичкият!“, възмутих се наистина до дъното на душата си. След минута дори станах направо бясна, а сърцето ми взе да бие почти като барабан. „Хем с моята кола по чуждо, хем чуждото си зарязало покупките ачик-ачик“.

Досега не съм споменавала, но съм много изобретателна в такива моменти. Другото е, че действам импулсивно като светкавица, но винаги адекватно. И сега постъпих така. Сръчно извадих ножичките си за маникюр. Първо изрязах етикета на палтото заедно с част от плата, после всички копчета, увих ги грижливо в найлонов плик и ги изхвърлих в кофата за боклук. „Ха, сега, нека пак вози

чуждо с чужда кола!" Поех си дълбоко въздух, клекнах пет пъти, за да нормализирам дишането си (добре, че никой не ме видя), а после спокойно се прибирах у дома.

Там Жоренцето, излегнат на дивана, гледаше телевизия.

— Изчистих ти колата, не видя ли? – смотолехи по едно време той.

— Видях, как мога да не видя... – изломотих и аз навъсено в отговор.

— Едно благодаря няма ли да кажеш? – продължи нагло той.

— Ммм... Благодаря! Не само си я изчистил, ами си я карал – възнегодувах основателно.

— О, значи си разбрала... – още по-нагло се ухили той.

— Че как няма да разбере? Оставил си някакъв плик в колата с дамско палто. Забравила го е някоя съседка, може би?... Защо бе, Жоре? Защо не си като другите?... – сринах се отчаяна аз.

— Как като другите?... – зачуди се Жоро. – Съвсем като другите съм. Ето, Александров чисти колата на жена си, и аз изчистих твоята – изпъчи гърди Жоро. – О-о, да не забравя да ти кажа. Той днес следобед е зает и няма да те заведе хм... на реглаж. Ето ти ги другите – несериозни са за разлика от мене.

— Ами, мерси! Да не би и Миладинови да са заети? Буташ се винаги там, дето не трябва. Сега сама ли да ида? Като седнеш да говориш на хората разни неща, дори за елементарни нужди после ми отказват помощ. Кога успя да ги видиш? Кога успя с Александров да говориш? – вече крещях извън кожата си.

— Говорихме бе. Каза ми го, като го хванах да ти чисти колата.

— Е, нали ти си я изчистил... Знаех си, че има нещо тука скрито-покрито – възмутих се съвсем основателно.

— Да, но аз само я довърших, а той беше гузен.

— Значи си я довършил, защото си хванал гузния Александров да ми чисти колата?... Че защо я е чистил, бе? Две коли чисти всяка сутрин! Трета за какво му е? –

този път бях наистина шокирана.

— Ами, откъде да знам! Защо мене питаш? Ти би трябвало да знаеш по-добре от мен защо. Тъкмо слизам и гледам – чисти, та се къса! После идва съседката с ново, червено палто, обула червени ботушки..

— И?... О-о-о, вече знаеш. Днес щях да разгледам палтата и аз. Реглажът е само повод.

— Отлична идея е реглажът. Имаше нужда. Предницата малко тропаше. Отметнах я тази задача. И сега всичко е наред. Но аз ходих по-скоро до магазина на Миладинови. Викам си да ти купя едно такова лекичко и мекичко, тъмнозелено палто. Таман да сте двете с колата един модел и един цвят, щото съседът рече, че е зает. А докато карах, видях, че колата ти наистина има нужда и от реглаж. Децата се возят в нея, все пак... Я, ходи, вземи палтото и го пробвай, и стига си се правила на домакия!

— Ама... за мене ли е палтото? – зяпнах от изненада. – Че да ида до взема!... Тъмнозелено, викаш.... Ново!... От колекцията „Модерни зад волана“?... – подкосиха ми се краката от вълнение, като си спомних как само преди половин час бях съсипала най-мекото и леко палто от колекцията „Модерни зад волана“. – Хубаво. Ами добре. Нека първо само изхвърля боклука и отивам да го взема.

— Боклука ли?... К'во ти става бе, жена!... – зяпна учудено Жоро. После сякаш нещо шракна в главата му и той се раззя:

— О! Я, чакай, чакай!.... Защо Александров ти е карал колата?...

— Паркирал! Паркирал, глупако!... Трудно се справям с паркирането, не помниш ли? – не издържах на новите обвинения аз и вече подпалила – хукнах. – А сега изчезвам. Трябва да си взема палтото или каквото там е останало от него... Ох, къде ми е телефонът?

„Ало, Миладинова! Да имате случайно втора бройка тъмнозелено палто размер 48?... Да! Тъмнозелен металик е автомобилът... Чакам“...

НА МОДНО РЕВЮ

Нагледах се, Боже, на стройни женици,
попаднал случайно на модно ревю.
Как кършат снагите, разтварят зеници
и как се раздват от „а“-та до „ю“.
И някак в душата ми стана и драго.
Живота си има и таз красота.
И всичко се прави за мъжкото благо,
пък нека се спори – било суета...
Ухае на женско и всичко е секси...
И твърдото в мене стана на скала.
Сега ако някой ме пита и „Как си?“
ще кажа: – Харесвам ги тези дела!
Но свършва ревюто. Угасва декора.
В душата ми раснат и чувства омразни.
Пред толкоз изискани – в залата – хора,
очите са пълни, ръцете ми – празни...

ДОБРИЯТ СЪПРУГ

Не ходя по кръчмите нощем –
не ми е това на сърце.
Не искам след пиене послем
да кърша за лудо ръце.

Във въщи леглото ми празно
да мъчи и мойта жена.
Че туй си е дело заразно
да търси във мене вина.

Да ходя на четири крака,
да лазя по черен паваж.
Да лягам отвънка в барака
или пък във мръсен гараж.

Жена ми да бъде самотна.
Да чака тя ласки от фен,
а утре да чува срамотна
и лошата дума за мен.

За мене е кръчмата въщи,
че пия с жена си напук
на хиляди влѣхви и тъщи...
Затуй съм добрият съпруг!

СЛАДКО ОТ СМОКИНИ

Отвя ме вятърът веднъж,
когато бях солиден мъж,
на юг във Гърция позната
във ден голям на важна дата

Те празник имаха тогаз
и веселях се с тях и аз.
Играхме даже и сиртаки
с красивите им гръцки каки.

Накрая в пясъка горещ
във тъмното – така – на свещ,
в компания на две гъркини
аз ядох сладко от смокини.

ЧИСТ И НЕПОРОЧЕН

Понеже не бе ми добре на сърцето
и с няколко бръчки комай на лицето,
с цигарите свърших – отказах да пуша,
защото от мойта дойде ми до гуша.
А кръвното вдигах по всяко време.
Лъжа е да кажа, че хич не ми дреме.
Затуй се отказах ичкия да пия –
водица си гълтам и с нея се мия.

Докато се борех със тези пороци,
Докато попивах житейски уроци,
години натрупах и вече не мога
жена си да любя и цял съм в тревога.
Любовница нямам. Какво да я правя?!
За мене ли клюки и тя да разправя?
И чист, непорочен – по спомени бродя...
Не пуша, не пия и с жена си не ходя!

СЛИВАТА

В година тиха и щастлива
реших да посадя и слива.
Купих си младата фиданка
и сях в градината гатанка:
това дърво ще порасте ли
и клоните си ще простре ли
над моята добра градина –
под нея да седим двамина?
И до ограда подредена,
полях я със вода студена...
С молба да бъде плодовита
и сладка, нито ядовита.

.....
И след години календарни,
за мене доста благодарни
фиданката отгледа клони
и по природните закони
започна вече плод да дава
за моя радост и забава.
Оказа се, че е бодлива,
но стана... сладката ми слива!

ЛЮБОВНАТА ВОДКА

След първата водка
жената е кротка.
Тя кръшно се смее
и всичко умее.

След втората водка
е пъргава котка.
Очите ѝ святкат,
а устните бляскат.

След третата водка
тя губи походка.
Сама се съблича
и дълго... обича!

ТАТКО СТАЛИН

15 септември 1952 година. Кака е ученичка!

Изкъпани, румени, ухилени до уши, се вмъкваме в изгладените от мама роклички. Тя сресва косите ни и бели-те копринени помпони, разцъфнали като пуканки, кацват върху черната какина букла и тъмнорусата ми главица.

Мама се кипри пред огледалото, татко, лъснал обувките ни до блясък, се усмихва щастливо на двете си малки принцеси, плисва вода от менче пред кака, нарежда благопожелания за ученолюбие, изпраща ни тържествено и тръгва на работа...

Дворът на гимназия „Христо Ботев“ гъмжи от деца, каки, батковци, майки, татковци и прочие роднини. Ухае на хризантеми и здравец.

Кака се представя на учителката си Камбурова, подава ѝ букетче карамфили и се изпъчва до нея.

Тържеството започва: команди, знаменосци, музика, речи...Аз съм ошашавена. Пулсът ми, заешки по рождение, се ускорява от вълнение, изпадам в еуфория и още три години, докато и аз тръгна на училище, ще си представям училището като безкраен празник...

Кака горе-долу знаеше да чете, но не си спомням да е хващала молив преди първи клас. Не си спомням и с кукли да е играла...И мъките ѝ започнаха, защото тя упорито стискаше молива в дясното си юмруче, решила, че никой няма право да я кара да го държи по друг начин.

Мама се видя в чудо. И понеже е Зодия Дева – не търпяща възражения, камо ли поражение, след като и двете се надвикваха, плакаха и сърдиха една на друга, опуха кака (опък Козирог), наказва я – права, с вдигнати ръце до вратата на кухнята, и се захвана да приготвя вечерята. Когато татко се върна от работа, кака още стърчеше права – набуреносена на целия свят, без да отрони

нито една сълза.

Татко не освободи кака от наказанието, но извика мама в тяхната стая. Аз рисувах цветя в малко блокче. Това, не знам защо, подразни сестра ми, тя приближи към мен, издърпа лявото ми ухо и скъса рисунката...

Скоро татко дойде при нас, каза на кака да седне на стола до масата, а мен отпрати при мама. След около час на велика тишина в апартамента, двете с мама бяхме извикани да видим чудото – кака държеше молива както трябва и старателно пишеше лулички, а татко (добрият Водолей), загадъчно се усмихваше, но ъкорно погледна мама в очите, без да каже дума...

Зимата дойде с обилие от сняг. Двете дървени маси в двора – едната осмоъгълна, а другата правоъгълна – с пейки около тях, потънаха в дълбоки бели преспи. Каките и батковците, от блока, издълбаха бункери под масите, разделиха се на две и започнаха яростни канонади със снежни топки. А ние, малчуганите, се спускахме с шейни по наклона до заскрежената черница. Ята врабчета и вра̀ни ту хвърчаха в небето, ту кацаха в снега и стъпките на крачетата им оставяха върху него причудливи рисунки.

Наближаваше Осми март 1953 година. Със сестра ми си бяхме събрали парички за подарък на мама. Но татко като видя колко са – бръкна в портмонето си и увеличи капитала ни...И тъкмо умувахме какво да подарим на мама, когато се случи нещото, което породи друго нещо, а то – опашка от нещица във фамилията ни. И главната героиня, както винаги, се оказа – кака.

На 5 март 1953 година Йосиф Висарионович Сталин – бащицата на Съветски съюз и на останалия социалистически свят, почина. Бях на 5 години – твърде малка, за да разбирам от световни работи, но все се чудех защо много хора му викат татко. Не проумявах как така един баща може да има милиони деца, доста от които, по-стари от самия него...

В навечерието на Осми март на мама ъ хрумна геналната идея кака да напише честитка до майката на

татко – баба Ганка. Щеше ѝ се да обрадва свекърва си и свекъра си с благата вест, че първородната им внучка е преодолела първата кота по пътя на образованието си. На каква хич не ѝ беше до писане, но нали така щеше да се изфука пред цялата махала, ако не и пред цялото село с краснописа си, затова седна кротко да изписва думичките, които мама ѝ диктуваше.

След благопожеланията за здраве, щастие и прочие подобни, кой знае защо, мама, която не бе помирисвала ни партия, ни обществена работа, издиктува на каква да напише: „С прискърбие ви съобщаваме, че нашият татко Сталин почина внезапно...” След това запечатаха плика, облякоха топли връхни дрехи, обуха боти и отидоха да пуснат писмото в пощата...

След няколко дена татко се върна от работа със строго изражение на лицето. Чувствах, че е ядосан, но едновременно с това усещах, че нещо го гъделичка да се разсмее. Той седна срещу мама и каква и започна един обстоен разпит за осмомартенското писмо на каква до баба, защото се оказа, че то разплакало цялата махала, дядо и баба едва не получили сърдечен удар, фелдшерът ходил да ги свестява, понеже баба, която недовиждаше, вместо „...нашият татко Сталин почина внезапно“, прочела на дядо, който седял кротко до нея – „...нашият татко Стоян почина внезапно“. А Стоян се казваше баща ни – техният първороден син. И милата баба Ганка надала страхотен вой, дядо се сащисал... Събрали се всички Шишковци, готови да тръгнат за Русе... Но по едно време дядо Ради, най-големият от живите братя на дядо ми Иван, който преди 9 септември бил кмет на Табачка, се усъмнил – как тъй – едно дете в честитка ще съобщава за смъртта на баща си. И рекъл на жена си – баба Ирина, да прочете картичката. Тя, сладкодумницата, веднага изпълнила реченото от съпруга ѝ, прочитайки бавно и внимателно: „...нашият татко Сталин почина внезапно“...

Тогава всички мъже дръпнали по една люта хайдушка попръжня по адрес на „бащицата Сталин“ – ако и да

бил покойник вече – и гаврътнаха по няколко люти ракии за здравето на татко... Жените спретнали импровизирана трапеза. Всички пили, яли и се веселили като в приказките, щото сърцата им, притиснати от скръб до преди миг, се отпустили за сладостта на живота.

Татко бе научил всичко това след разговор с дядо по телефона.

Токът спря. Мама запали бяла парафинова свещ. По тавана и стените на дневната се гонеха отблясъци от нейния пламък и от огъня в печката. Въпреки сумрака, очите ми различаваха очертанията на лицата на мама, татко и кака. Мама гледаше сконфузено, татко я гледаше присмехулно влюбено, а кака ходеше насам-натам като пуяк – горда, че цялата махала е чела осмомартенската ѝ картинка до баба...

ОПЕРАЦИЯ КОНСКА МУХА

След като така влезе във фамилната памет със „Смъртта на татко Сталин“, спечелил си погръжните на мъжете и клетвите на жените от рода, пукна Пролетта. Земята разцъфна, а заедно с нея и ние – децата, жадни за игри и простор. Кака получи първото си училищно свидетелство, удостоверяващо, че има предостатъчно сиво вещество в главата си. И мама ни заведе на село при родителите на татко – дядо Иван и баба Ганка. На сутринта отпътува обратно за Русе, защото вече работеше като плетачка в чорапната фабрика „Фазан“. Преди това, зимно време беше кокона в града, а през лятото се трудеше на полето с текезесарите. Ние с кака помагахме на баба в къщи, а в свободното си време изръшквахме скалите и горите, близо до дядовата къща или цамбуркахме в Черни Лом, който бе естествена долна граница на родния ни дом.

Някога там имало воденица, собственост на прадядо ми Стоян Шишков. За тази воденица в няколко реда споменава австро-унгарският изследовател Феликс Каниц, който минал оттам в края на май 1874 година: „През моста на Червени¹ - пише Каниц – дълъг 14 крачки, продължих пътя си на запад към Табашка² и измерих при това българско село надморска височина на Черни Лом – 87 м. Дълго време търсихме място, откъдето можем да слезем при коритото на реката. Накрая при една воденица прекосихме това корито с много завои, врязано в гористите възвишения. По склона на левия бряг на реката продължихме към Пепелне³“

По този склон и в моето детство имаше стръмна пътека, която извеждаше към кошарите на текезесето. По нея, когато времето беше хубаво, носехме с кака обяд на

1 Червени – село Чèрвен

2 Табашка – село Табàчка

3 Пепелне – село Пепелинà

дядо, който работеше в овцевъдството като осеменител. Неизменно с нас беше и Роза – най-обичното от всички кучета, които някога съм виждала...

Но от воденицата, спомената от Феликс Каниц, имаше само жалки останки, защото голямото наводнение през 1914 година я отнесло заедно с къщата, която била досами нея. Но пралядо Стоян и по-големите му сино-ве отново я построили, а къщата вдигнали по-нагоре от реката. Дядо ми Иван тогава бил на 14 години и с каквото можел, помагал на баща си и братята си... След години обаче водите на Черни Лом придошли с още по-голяма сила и отново опустошили воденицата. Прабаба Мария не могла да преживее тази загуба и се споминала... Идва-ли белгийски инженери – гледали щетите и предложили на пралядо Стоян да построят нова, модерна воденица, да я експлоатират 10 години, след което да му я върнат, но смъртта на стопанката му го покрусилa и той отказал да приеме сделката...

Нямаше да споменавам за воденицата, ако случката, която ще ви разкажа, не беше се разиграла в близост до нейните останки...

Малко по-нагоре от тях се белееше геранът на маха-лата, опасан в основите си с голяма скална плоча. Откъм страната на Лома имаше две каменни корита, в които же-ните перяха дрехи или избелваха изтъканите от тях плат-на. Извън плочата се извисяваше дървен чаталест стълб с прикрепена към него голяма кобилица, на долния край на която имаше каменна тежест, а от горния – сочещ към герана, се спускаше дебело въже, на края на което бе вързана дървена кофа с метален обков. С нея гребяхме вода от герана и пълнехме стомни, дамаджани, менци...

Една сутрин, след като бяхме се наспали добре, бяхме закусили и помогнали кой с каквото може на бабите си, всички братовчеди и братовчедки от махлата, доставе-ни „насипно“ през лятната ваканция от родителите си от различни градове на България, за да се облагородяваме сред майката природа, ошмулихме поредния див орех и

си направихме колиба на поляната между герана и пътя. От едната ѝ страна бе родната ми къща, а от другата – къщата на Ришелъ (не помня вече истинското му име, нито кой и защо му е лепнал този прякор). Ние, децата от рода, за по-кратко го наричахме помежду си – Рошльо.

По-надолу се белееше герана. Между него и Лома имаше доволно количество бърз, магарешки бодил и други храсти. Насядали в построената вече от нас колиба, за кой ли път слушахме една какичка софиянка да ни разказва за тримата мускетари и от време на време в изблик на спонтанния си детски възторг крещяхме девиза на Атос, Портос, Арамис и Дартанян: „Един за всички, всички за един!“, будейки ехото, заспало в скалите.

Бях довольна, че мога да си играя на воля, защото след отпътуването на мама, кака отиде за няколко дена при мамините родители, които живееха в махала „Курцала“ – близо до Голямото бяло училище на Табачка. Малкото, до църквата, тогава беше превърнато в читалище.

Неочаквано ехото протътна и всички наизскачахме пред зеленото си укрытие да разберем какво става. И опулихме очи.

В бързата под герана се подаваше гол, както го е майка родила, дядо Войчо, който имаше начален стадий на Паркинсонова болест. Пред мъжкото си достойнство той държеше треволяци и се молеше на Рошльо, който бе кукнал в клоните на голяма черница зад високия дувар на градината си:

— Дай ми дрехите, дя, дай ми ги, дай ми ги – заекваше голият старец, а Рошльо му отвърщаше като пролайваше измежду клоните на черницата:

— Вземи си ги сам, вземи си ги сам, дърт козел, дърт козел...Що цамбуркаш срамотиите си под старата воденица и мѣтиш водите на Лома? Чак до нашто перило мѣтни идат, мѣтните да те вземат! Жената не може вълната да опере...

Отначало помислихме, че Рошльо е взел дрехите на дядо Войчо и ги крие някъде в клоните на черницата. Но като се вгледахме по-внимателно в обстановката,

ги видяхме курдисани на каменната тежест на кобилицата, а кофата – цамбурната в герана. Воят се панталоните и ризата на голия старец високо в небето, а проклетият Рошльо опнал една прашка и не дава никой да припари до герана. То нямаше и кой. Възрастните – едни на нива, други на лозе – ни се видят, ни се чуват...Стана ни жал за клетия човечец, ама прашката на Рошльо бе сковала смелостта ни...По едно време бати Нено се досети, че и той има прашка в джоба си и след кратко съвещание, бе решено как да протече атаката срещу Рошльо, свалянето на дрехите и спасяването честта на дядо Войчо. Той не ни беше род, но нали се бяхме идентифицирали като мускетари, трябваше да му помогнем.

Бати Нено, скрит в бѝзака, зареди прашката и след миг към Рошльо изфуча нашето отмѝщение под формата на ръбесто камѝче. Чу се мощен рев и видяхме проклетия старец да се катурва от черницата, а след миг и звука от тупването му на земята.

Денко в това време вадеше кофата от герана, след това смѝкна дрехите на треперещия в храстите дядо Войчо и побърза да му ги даде, докато Рошльо още не се бе свързал. И тъкмо навреме, защото той изскочи с един кол в ръцете и се насочи към колибата ни. За секунди се разлетяхме като пилци и се изпокрихме в кюшета, зад дувари и дерета, откъдето наблюдавахме – кой с яд, кой със сълзи в очите как кльощавото грозно мъжко подобие на Баба Яга – Рошльо – събаря колибата ни...

Довтаса и баба Рада – жената на дядо Войчо и като кълнеше дѝртия злосторник, си прибра болния старец вкѝщи. А ние, след заседание на мускетарския съвет, в който влизаха какичките и батковците, решихме да проведем наказателна операция срещу осквернителя на човешкото достойнство, под кодовото название „Конска муха“.

Предстоеше ми първото бойно кръщение, ако изпълня поставената ми задача.

Вечерта дядо се върна с каруцата от стопанството и пусна кобилата Алка да пасе на поляната пред нашия

двор. После вечеряхме, дядо пъ любимите си песни, а баба ми разказа приказки... Неусетно заспах. Но по втори петли се събудих като по команда.

Измъкнах се изпод чаршафа и взех от лавицата едно стъклено бурканче. Баба и дядо блажено похъркваха в тяхната стая.

Нощта беше пълнолунна, звезди блещукаха в небето, а реката шумолеше приспивно на бента....

Аз трябваше да хвана конски мухи в бурканчето изпод опашката на Алка. Дядо я беше прибрал в двора и това улесни задачата ми. Стъпих на белия камък до нея, набързо окошарих шепа мухи, затворих ги с капачка, предварително надупчена – да не се задушат... И зачаках изгрева, за да предам бурканчето на бати Нено.

Над дядовата къща имаше изоставен двор с всякакви дървета и в уреченото време мускетарската ни чета се бе покатерила сред клоните им в очакване осъществяването на операция „Конска муха“. Бурканчето с мухите вече беше в ръцете на бати Нено, който скрит в бъзака до Рошльовата порта, дебнеше кога проклетият старец ще излезе, яхнал дългоухото си магаре на път за бостана.

И ето – тежката порта скръцна и Рошльо, възседнал клетото животно, го сръга с пети да потегли...

Ловък като пантера, окичен за прикритие с бъзак, бати Нено отвори бурканчето и конските мухи ядно се впиха в магарето. И настана една олелия! Магарето реве, скача, хвърля къчове и пърди... Рошльо отчаяно се опитва да се задържи на самара, но не успява и се търкулва в пепеляка...

А магарето, нападнато от конските мухи, хукна по пътя и не спря да обикаля половин час като изстребител махалата, цепейки въздуха в пролома с дивия си рев...

Беше лятото на 1953 година. Бях на пет години и пет месеца, но не приказните герои, а други – мускетарите – вълнуваха вече душата ми...

Предстоеше посвещаването ми в мускетарско зва-

ние, което вместо със сабя или рапира, бати Нено извърши с една клонка от див орех.

Доволни, че Рошльо бе наказан, се събрахме под водопадчето, изтичащо от останките на някогашната фамилна воденица и изкрещяхме щастливи: „Един за всички, всички да един!“

Ехото в пролома повтори и потрети думите ни, които заглъхнаха в далечината...

Алка кротко пасеше на поляната и ритмично вееше с красивата си опашка – да пропъди досадните конски мухи.

Птичките пееха, цветята грееха с пъстрите си чашки... И светът не подозираше, че десетина хлапета, обявили се за „мускетари“ в едно забутано в пролома на Черни Лом българско село, са провели в началото на втората половина на дваисти век, своята първа наказателна операция срещу злото, в лицето на Рошльо, под кодовото название „Конска муха“.

В името на една малка правда.

ТОЗИ ПЪТ НИ ЗАРОБИХА НАШИТЕ

Оттечи се от мен, меланхолио!
Аз не съм нито Хамлет, ни Вèртер.
И не съм опаковъчно фолио,
нито болен от рак мъжки сетер.

Аз съм просто душа на магнолия –
омерзена от хорските свади...
И не знам от коя метропòлия¹
все по-често до смърт ми се гади.

На коя сме се дали колония...
И свободни сме само на книга.
Мре народът ни гладен, в агония.
В рай живеем. Но в робска верига.

Този път ни заробиха нашите –
олигàрси – за власт ненаситни...
И отвред изпълзяха апашите...
А гавазите – с тях – монолитни.

Пепелянки, асп̀ди², усойници –
развъртяха опашки...И хапят...
Вред нацвъкаха хиляди двойници.
А Светците, Светците се стапят...

1 метропòлия – държава-майка по отношение на нейните колонии

2 асп̀да – щитоносна усойница

И САМО С ЯМБ ИЛИ ДАКТИЛ

За всички времена Терсѝт¹
остана грозен празнодумец.
Красавец бе Иисус...

Ала и Той – убит,
за истините, що
за фарисеите издума.

А колко грознички сърца
туптяха в гърбави душици!
И днес похапват ребърца
разплътените им езици.

И чаткат челюсти безброй,
озъбени в усмивка блага.
Издъвкали животи рой –
доволни в пухеници лягат.
Че в Тàртара е пратил Зевс
отдавна Прометея с тътен.
А друг към богоборство днес
все още нямаме запътен.

И само с ямб или дактил
руши поетът стари кули,
в стиха среднощен победил
ония – властващите нули.

¹ Терсѝт¹ – дързък грозник, говорител на онеправда-
ната войска в „Илиада“ на Оми

ПЕСЕНТА НА КЛОШАРЯ

Отесня ми светът, в който ужким живея,
че за кофата смет, се сражавам с петима.
Нямам даже бордей и през лютата зима
за картонен катун под небето копнея...

И не струва петък мойта жалка особа –
ни за шут, ни за цар, ни дори и за правник.
И рогатият даже не ще ме във гроба –
да не съм кай посмял, да се сторя удавник.

Че орисан съм бил на тегло да се радвам.
В този земен живот – да си мъкна ярема...
Щом при Бог отлетя, ме очаквала правда...
Благодат днес била, мойта хрипаща хрема...

Ех, как лесно сега аз по друмища скитам!
Нека други край мен ден след ден богатееят.
Те не знаят, не знаят, хич не знаят горките,
че във ада ще врат, аз пък в Рая ще пея...

КОТКИТЕ...

Чуваш ли? Чуваш ли? Вятърът свири
нейде в комините – мокър и зъл:
цял ден с метлата листа е събирал,
мокри листа и разхвърлян чакъл.

Чуваш ли? Чуваш ли? Котките зъзнат
жално, протяжно край дрипава смет.
Гоним ги яростно. Как ни омръзнаха
с воя си, сякаш от Бога проклет!

Хукват те в мрака. И там ще се пощят,
спрели без дъх до порутен стобор.
Ние доволни прегръщаме нощите.
Църкат отвсякъде плъхове в хор.

Плъхове плъзват. А котките плачат:
вият със вятъра – мокри и зли.
Спуска се мрачно в очите им здрачът.
Студ ги пронизва с остри игли.

Ние не виждаме. Хъркаме потни.
В бели чаршафи. До бели зори.
И на картинка обичаме котките –
с нокти подрязани. Кротки. Добри.

БЕ РОЖДЕСТВО

В сърцето на нощта клошарят плаче...
Ръми... Студена зимата вилнее...
По мокрия асфалт младежи крачат.
От близкия локал Мадона пее...

В ръцете на клошаря пъстра карта
на древна Азия и на Европа...
В казиното пък богът на хазарта
рулетката върти, измамно тропа...

Нощта догаря...Изток розовее...
Клошарят спи с трофея си безценен.
Мъжага някакъв кипи, беснее,
шутира го навъсен и надменен.

Отлита бързо с черна лимузина...
Клошарят крета пак по тротоара.
Свидетели отминаха дузина,
припалвайки поредната цигара.

Край кофите проблясва химикалка,
наведе се и грабна я клошарят...
Отвори дрипавата малка карта,
прекръсти се...И очерта България...

Бе Рождество...И пееха камбани...
До храма спря унесено клошарят...
Пред него сложи своята България –
петаче да му хвърлят християни...

ДА БИХ МОГЛА...

В лагуната на сън недосънуван
мечтата ми несбъдната кръжи...
Светът се буди – все неизлекуван,
подпрян на патерици от лъжи.

Горчи ми хлябът и водата – също,
че милиони гладни в мрака спят,
че имат вместо дом, кашон за къща,
спаружени душите им димят...

Да бих могла поне веднъж сълзите,
които ронят – да превърна в хляб!
Да можеше на слънцето лъчите,
да греят с радост в делника им сляп!

Да можеше да призова Фортуна,
да ражда само сити светове,
заспала бих във своята лагуна
със сбъдната мечта за векове...

БАРБАЛИТА

Името ѝ отиваше страшно много и тя си го харесваше. Майка ѝ го беше избрала в чест а прочутата кукла Барби. С годините напълно започна да отговаря на него – косата ѝ се накъдри сама и стигна до кръста, а очите ѝ, като че ли ставаха все по-сини. Носеше дрехи и аксесоари в розово и така се открояваше от другите, а дългите ѝ прави крака подлудяваха мъжете. Усмиваше им се чаровно и си виреше глупавата глава, когато се извъръщаха след нея, спъваха се или ѝ правеха комплименти. Едва завърши средното си образование и то благодарение на красотата си, парите и връзките на баща си, нищо че сричаше, както го правеха децата в предучилищна възраст. Но кой ти гледа в днешно време образованието? Финикийските знаци бяха по-важни и глупостта беше на мода.

Барбилита се захласна по един посредствен футболист и докато родителите ѝ не му обещаха бляскаво бъдеще, тя не престана да тропа с крака и да го иска. Е, той се предаде на милионите на татенцето, Барбилита тръгна с него по състезания из света. Седеше по трибуните, подскачаше като петле и крещеше името му с цяло гърло, а ритнитопкото търчеше из игрището и се мотаеше само в краката на другите. Един ден го контузиа и той си остана в хотела. Русокосата кукла скучаеше и реши да обиколи сама чуждия град. Взе всички кредитни карти, които имаха и тръгна. Не знаеше езици, но все щеше да се оправи, нали разчиташе на чара си.

Дълго обикаля из улиците и зяпаше по витрините. Ако нещо грабнеше тъпия ѝ поглед, влизаше в магазина и го купуваше, независимо от цената. Скоро ръцете ѝ сякаш се удължиха, а високите ѝ точета се изкривиха от носенето на всевъзможни торби и торбички с логото на маркови фирми. Погледната отстрани, беше една смешна картинка,

но тя не се отказа и продължи. И дали без да иска или от умора, така и не разбра, но влезе в най-големия музей на света и хвърли на портiera покупките с думите:

— Отнесете ги в стаята ми!

Човекът естествено нищо не разбра, но съхрани нещата ѝ в кабинката за багаж. Барбилита скучаеше и гледаше експонатите като извънземно същество. Обикаляше безцелно и се чудеше в що за магазин беше попаднала. По едно време видя някакъв надпис на огромна плача и се спря пред него. Не разбираше нищо. Отдавна не беше хващала книга или вестник и помисли, че е забравила буквите. Впери очите си, съсредоточи се доколкото може и започна да срича на глас, защото само така можеше да чете. Изненада се сама от издълбаните знаци на милиони години, но ѝ се струваше, че са на родния ѝ език и тя доволно се смееше на звуците, които излизаха от устата ѝ. Скоро към нея се приближи един луд професор с огромни очила на лицето и малка брадичка. Всички в музея го познаваха. Идваше всеки ден, заставаеше точно пред този надпис и все мърмореше нещо. Сега се заслуша в думите на младата жена, извади някакъв тефтер с молив и започна да пише нещо. Накрая се ухили, потри доволно ръце и попита:

— Как се казвате?... Откъде сте?... Учен ли сте и в каква област?

Барбилита естествено не разбираше въпросите, но когато чу думата „адрес“, с удоволствие изпя своя. После си тръгна, забравила покупките си. Дълго обикаля града, докато позна хотела и се прибра в стаята. Още от вратата започна да се хвали на футболиста:

— Миличко, само да знаеш какво стана... Бях в големия магазин и там един мъж ме нарисува. Нали е страшно?... Ще ми изпрати снимката при маминка.

Футболистът изсумтя само и се обърна в леглото на другата страна...

Минаха няколко седмици, после месеци и нищо ново не се случи. Някъде в края на ноември се получи писмо на домашния адрес. Беше на английски. Русокосата кра-

савица отвори плика, но нали не знаеше езици, го отнесе в училището на директора, който беше неин вуйчо. Човекът взе писмото и остана с отворени очи. Помисли, че сънува и прочете пак странния текст, но този път на глас. Там пишеше:

„Уважаема Барбилита, Шведската кралска академия на науките има честта да Ви съобщи, че сте удостоена с Нобелова награда за постижение от световно значение, след това сензационно разчитане от Ваша страна на най-старите йероглифи на света, в които се крие кода за произхода на земята и бъдещето на човечеството.

Моля, заповядайте в Стокхолм, където наградата от десет милиона шведски крони ще Ви бъде връчена лично от Негово височество, кралят на Швеция”.

Русата умница чу и изгуби съзнание. Когато дойде на себе си, не спря да говори:

— Не помня нищо... Дори не съм разбрала, че някой е крал толкова пари от мен и сега иска да ми ги връща... Сигурно е заради красотата ми! И защо не дойде лично тук?... Аз познавам само банкнотите от два, пет, десет и двадесет кинта. Вуйчо, това повече ли е от десет милиона?

Този път директорът припадна.

След няколко дни той внесе предложение в Министерството на образованието за промяна в учебните програми. Там одобриха всичко и от следващата година в училищата на страната бяха отменени всички дисциплини, за да започне изучаването единствено и то само на азбуката на всички страни по света, както и паричните и валутните им знаци с тяхната номинална стойност. Освен това русите коси и розовото облекло станаха задължителни за всички ученици.

Барбилита беше довольна, че всички щяха да приличат на нея. Какво по-голямо щастие от това за една руса отвсякъде кукла?

ДУПКАТА

Ученици бяхме – години има оттогава, но спомените са живи, а смехът още звучи в ушите ми..

На екскурзия сме до Рилския манастир и сме се наредили с други групи да видим дупката на Иван Рилски. Някои пещера я наричаха, че там спял светията, а други халка ѝ викаха, че тясна и тънка им се сторила, но това не беше толкова интересно, любопитството ни беше на друго място... Говорехме си нещо, вече не помня какво, но изведнъж се заслушахме в думите на човека пред нас:

— Хората разправят, че през дупката ще мине само оня, който си изповяда греховете преди това... И то не какви да е грехове, а изневерите най-вече...

След това млъкна. Деца бяхме, какви изневери в гимназията? Най-много да сме целували по няколко момчета, но това брои ли се? Ясно! Не се отнася за нас, а за ония, големите, за семейните... Така си мислехме, пък ѝ започнахме да го обсъждаме като някакви философи и да спорим кое се смята за грях, за изневяра и какво ли не още... Изведнъж отпред се случи нещо и ние любопитни, развалихме реда, за да разберем какво става.

Една жена, от групата на възрастните, леко пълна, кой знае защо беше дошла с дълга пола. Сигурно за да прикрие някои от формите си! Та, тръгнала да влиза, а оня, който разправяше поверието, застъпил дрехата ѝ и жената се дърпа, ама не може да мине през дупката. Сълзи ѝ потекоха от очите, но я чухме да казва:

— Пушчи ме, Свети Иване, пушчи ме!... Молим те!... Я само еднъж и то с куму...

Последва звънлив смях и се понесе наоколо... После ли? Ами... Човекът се усети, отдръпна се, но когато жената излезе от дупката, беше зачервена като рак и сякаш искри хвърчаха от очите ѝ. Изчака мъжа да се появи, запретна ръкави и такава яка плесница му зашлеви, че той се олюля, не можа да запази равновесие и падна на земята. Смехът на другите отново екна в ушите ми и аз запомних завинаги този естествен театър...

ЕХ, ГОШО, ГОШО!

Вървах си аз по пътя, гледам тъпите върхове на обувките си и си мисля за някакви мои работи. Де да беше за жени, а то – финансови проблеми. Пустите сметки, ремонти вкъщи, предстоящи съкращения в службата, а отгоре на това и училищните бели на децата... Всичко беше на моята глава и не знаех как да споделя нещата със съпругата си, която беше безработна, а и скоро ѝ предстоеше и операция. „Мамка му! – едва не изкрещях на глас и се почесах по врата. – Ще ми стигнат ли парите? или... Едва ли банката ще ми даде кредит! Ще се наложи да си търся допълнително работа“...

Изведнъж някой ме задърпа за ръката. Дойдох на себе си, а срещу мен възрастна, добре облечена жена, ме гледа с укор и ми говори, без да спира, сякаш беше някаква картечница:

— Ех, Гошо, Гошо! Как не те срам бре, магаре такова? Защо не се прибираш? Какво толкоз ти е направила жената? Толкова е хубава, толкова е добра! Какво искаш от нея? Пък и работна е! Сама върти къщата. Виж я – кожа и кости е станала само! Горката! Ей, ще я умориш, ти казвам! Ти деца нямаш ли, бре? Уж беше свестен, добър, а то? Пройдоха! Пияница! Некадърник! Нещастник! Жена ти не може да спи и те чака по цели нощи, а ти? Що я срамиш, бе, Гошо? Да се вземеш у ръце, да се стегнеш, че ще стане късно, тъй да знаеш! Като едното нищо, ще те зареже накрая и ще се чудиш какво ще правиш без нея. Друга такава няма да намериш!...

Изведнъж тя млъкна, за да си поеме въздух явно, а аз успях да се отскубна за миг, но не побягнах нито от страх, нито от отговорност, дори не се оправдах, а кротичко рекох:

— Извинете, имате грешка! Аз...

— Каква грешка? – прекъсна ме оная, но изведнъж се стресна, взря очи в мен, прехапва език, пое отново въздух и изръси – Боже!... Ти не си Гошо!... Извинете, господине! Толкова ми заприличахте на наш Гошо... Леля съм му...

Ей, побърка ни всичките, побърка ни... Хаймана!

После забърза нанякъде, като продължи да мърмори под носа си по адрес на въпросния племенник. Дълго гледах след нея, а после се усмихнах. Де, да бях Гошо и да я карам като него – така през просото, нямаше да зяпам тъпите си обувки, а щях да си стоя в кръчмата и да давя проблемите си там... Да, ама не съм!... Я да се прибирам, че жената и децата ме чакат – разчитат на мен! Пък все ще свържем двата края, няма да ставаме за смях пред хората като този човек... Как беше? Аха! Гошо...

СМЕШНИ КАПАНЧЕТА

На екскурзия сме в сръбско за почивните дни – аз и още жени и мъже от работата – общо с шофьора и гида Илиана точно петдесет души. А там – едно спокойствие, една красота... Е, братя, братя сме – приличаме си по манталитет, по език, по дух, по гозбите, по виното, ама все нещо не се разбираме и ставаме за смях, та чак ме хваща срам...

Та, да ви разправам:

Нямате представа колко бързо говорят тия хора! Настанихме се по стаите и слизаме с една колежка долу на рецепцията. Тя пита:

— Къде е гидът на българската група?

Сръбкинята вади регистъра, проверява и започва скорострелно:

— Вожд булгари в 315.

— Неее! Я сом у 305 – обаждам се аз, защото чувам номера на моята стая. Жената проверява и пак казва същото и то цели три пъти. Накрая ѝ става ясно, че не я разбираме и с голямо усилие забавя говора си, за да произнесе с мъка 315...

Излизаме навън и разглеждаме градчето. Влизаме в една сладкарница и си поръчвам минерална вода. Носят ми газирана такава. Питам за обикновена, а отсреща ми отговарят, че нямат. Учудена преглъщам сладкия еклер, покрит с един пръст пудра захар и търся премаляла после чешма навън...

Вечерта имаме ядене на корем в ресторанта на хотела. Пиене също, както и музика, песни, танци... Колежката до мен иска минерална вода, а сервитьорът я пита:

— Обикновена или кисела?

— Обикновена – отговаря тя и той ѝ носи вода от чешмата. Спогледахме се. Откъде да знаем ние, че те наричат минералната вода „кисела вода“...

На драгата сутринта се разхождаме няколко жени из града. Насреща ни билкова аптека, където има чай, местно производство с филтър или насипен – какъвто душата ти иска. Екологично чист бил. Гледаме ние картинките на опаковките и си избираме. Изведнъж погледът ми попада върху надпис на латиница NANA. Озадачена се обръщам към продавачката и питам какъв чай е, а тя отвърща с въпрос:

— Не знаеш?... Он е за стомах!

„Разгеле! – викам си наум. – Точно за мен е. Ще го пробвам“. Плащам толкова колкото струва такъв чай при нас, в България, вземам кутийката и я допирам до носа си. Миризмата ми е позната до болка. Изведнъж нещо ме първа в съзнанието и почвам да се смея на глас. Другите ме гледат изненадани, а аз не мога чак да обясня. Е накрая изръсих:

— Голяма съм патка! Всеки ден решавам кръстословици и там често има „Нана“ Та нали „нане“ и другото име на дива мента... Май тия хора нямат буквата Е в думите си или не я използват винаги... Аз пък ще занеса подарък на колегките в работата, които не успяха да дойдат на тази екскурзия, ще им сваря от този чай и ще им казвам: „Нана!... Пий!... Сръбски е“...

Излизаме от аптеката и продължаваме да се шегуваме. Късно е, остарели сме, за да учим латински названия на билки и цветя, но пък ще си имаме хубави спомени...

ДЕБЕЛА СЪМ БИЛА

Тъй ми вика моичкият и въобще не му пука:

— Дебела си! Погледни се – сто кила си станала вече...

Глупости! Много му разбира пипето на него. Като не ме харесва, да не се е женил за мене. Че какво ми има толкова? Я ме вижте само – и лице опнато – бръчка няма, и дупе, и коремче, и гърди – да има какво да хване... Няма да си тракаме кокалите, я! Ама, като рекъл – дебела, та дебела! Ей сега ще му направя аз една сметка, та да го видя що иска. Та, като погледне човек, съвсем съм си в нормата: бръмбари в главата – десет кила, цици – още толкова, коса, косми и нокти – пет кила, душа и муза, дето ги влача и те – пет и десет... И то какво остана? Цели, целенички шестдесет! Ха! Па, за ръста си – направо съм по френската мода – мацка и половина, гадже, та дрънка! Ще има да взима той, че съм дебелана! Що не ме продаде тогава? Ама, не къде да е, а някъде надолу, по арабските страни. Там ще се избият за мен, па и най-малко десет камили ще му дадат и виж като нищо забогатял, пък и няма да се чуди в тая голяма криза и безработица с какво да ме храни... Не ще! Нямало и камилите с какво да храни, а и пясък трябвало да внася. А, бе, то на морето пясък колко щеш, а и там туристи и чужденци колкото искаш – все някой снимка ще си направи и ще му плати, ама – не, та не! Запънал се е и дума не дава да се каже. Да не би да е влюбен в мене и да съм му толкоз мила? Що тогава направя, че съм била дебела? Уф, тия мъже! Не мога да ги разбера – едно говорят, друго мислят, трето искат... Тяхна работа! Аз няма да слабея и вчера казвам въкъщи:

— Що да си развалям фигурата? Може някой художник да потърся и да позирам, пък картината ще мине за неизвестна или новооткрита на Рубенс или Рембранд и милиони ще вземем... После като имаме пари, ще се храним здравословно, а не като сега да се тъпчем само с из-

мислен хляб и разните му там глупости с генните им модификации... И тогава ще си бъдем нормални и в тялото, и в главата!...

Ама моичкият и туй не ще. Почва да ми философства отново, че никой в днешното ни време не се интересувал от изкуство, а художниците били само някакви си там модернисти, сюрреалисти и незнам какви си още... Май съвсем я закъсахме! Нямам избор – ще си стоя само пред огледалото, ще се въртя насам-натам, той ще ми вика, че съм дебела, а аз ще си повтарям на глас за успокоение:

— Може и дебела да съм, но съм си хубава!... Много съм си хубава, много! Нали така, Господи?

НЕЩО ОТ СПОМЕНИТЕ НА ЕДНА...

Да ви се представя първо, пък после ще разказвам. И така, аз съм вече стара, от първо поколение и скоро ще ме пенсионират, че вече се напуках на места, а това не е никак приятно. Родена съм в чужбина, направена съм от хубав здрав материал и цветът ми е млечнобял. Дълго време висях като рекламno лице на витрината на един магазин и скучаех там. Хората минаваха, заглеждаха ме, цъкаха с език и подминаваха, като се чудеха за какво съм. Напразно собственикът казваше:

— Купете я, няма за съжаляване, защото това е бъдещето на страната ни!

И накрая един мъж с бомбе ме взе. Ресторант имал, та да ме рекламира и да печели с мен повече клиенти. Извика майстор, монтираха ме, измиха ме хубаво, напръскаха ме с разни аромати и аз заблестях от чистота и белота, а после зачаках първия посетител.

Скоро се появи и той. Беше отворителен. Вонеше на прогизнала бъчва. Погледна ме, наведе се и изпразни цялото съдържание на стомаха си отгоре ми. Направо на мен ми се догади... После някой след него едва не ме удави с две кофи вода, ама какво да се прави – откъде да знам, че такава ще ми е работата?

Вторият направо си беше гадняр. Огромен, целият пъпчив и на всичкото отгоре го беше сполетяло рядкото щастие... Ужас! Та да не ви разправам подробности от пейзажа.

Мразех и ония, дето само ми вдигаха капака и ме поливаха с кисната бира. Ами накрая, когато готвачите изливаха в мен помията от мръсните съдове, а чистачката за десерт хвърляше калната вода от парцала, с който бършеше пода? Не ми се говори направо! То и на вас едва ли ви е приятно, като четете тия редове, но питате ли ме мене в какво положение се намирам, като ме целуват

само някакви си там задници и трябва да си трая и да се наслаждавам задължително на миризмата им?...

Така минаваха всичките ми дни и нощи. Веднъж се почувствах обаче горда и щастлива. При мен дойде някакъв слаб човечец с очила. Докато седеше отгоре ми, извади стар вестник и започна да го чете на глас. Така разбрах какво става по света от концерти до театри и футболни мачове. Дори и клюки научих за разни велики личности с високи постове. Жалкото беше, че после хвърли в мен цялата информация заедно с хартията и аз едва не умрях от задушаване. Не помогнаха никакви води и препарати, та трябваше да викам някакви доктори, които бъркаха с гадни пръчки в гърлото ми, за да ме излекуват. Едва ме спасиха тогава, но после някой залепи няколко надписа над мен: "Пази тоалетната чиста!", „Не хвърляй отпадъци вътре!" и „Имената на глупците висят по стените". Е, имаше и няколко телефонни номера с женски имена, но аз не ги познавах лично, за да ви кажа дали си струва да им звъните...

Много ме заболя, когато един лошо облечен мъж започна да ме удря с бутилка от водка. Тогава физиономията ми се напука, начупи и трябваше да ме лепят с разни лепила, но и това изтърпях....

Най-добре бях, когато ме миеха, защото се превръщах в нещо прекрасно, ухаех и исках да полетя, но бях здраво вързана за стената и не можех да мръдна

Какво да ви споделя още? Няма нищо интересно, освен това, че един ден чух за себе си какво ли не. Остаряла съм била, проста съм била, мръсна съм била, миризлива съм била... Ами, нали вие ме направихте такава?... Да, да, знам, че времето ми е минало, а представите ми за приказен свят отдавна се изпариха, но едно разбрах – животът е такъв какъвто сам си го избереш и направиш – цветущ или пълен с мръсотия от една тоалетна чиния... Та, не ме мислете, аз скоро ще бъда на боклука, но вие все още имате избор!

ЕХ, ЧЕ РАБОТА!

— Браво, бе! Как не те е срам? Това твоето на нищо не прилича! Да спиш на работното си място!

Стреснах се от думите на човека до мен и отворих очи. Засрахих се и наведох глава. Сигурно се случва и на други, не само на мене. Умората така ме беше налегнала, та не можех да мръдна от мястото си. То моето работа ли беше? От сутрин до вечер и всеки ден едно и също, а шефът все ме навиква и все ме товари, като че ли само аз съм на този свят. От толкова задължения не ми остава време и да си хапна както трябва. Сутрин на две-на три, на обяд ме напича слънцето и не ми е до ядене, а вечер съм капнал. Да, ама на работодателя не му пука за мене. Казва, че и водата ми е много. Според него съм мързелив и от нищо не разбирам. И как да разбирам? Та да не ми е това работата да разбирам – има си хора за всичко. Не съм учил като него толкова години, та да бъда отговорен за нещата. Аз съм простичко същество и изпълнявам туй, което ми наредят. Не поемам друго, освен това, което умея, а и като не знам и не ми е от делата, що да се навирам? Толкова мога, толкова правя! Не ме карайте нито да мисля, нито да творя... Остарях вече и се изморих много. Не искам да ритам и срещу съдбата си, а и не трябва... Шефът пък само вика ли, вика... И дори не решава да ме пенсионира. Рано ми било... Имало хляб още в мене... Сякаш съм незаменим!... И какво друго ми остава? Ще си работя до последен дъх – докато ми издържат силите... Какво ли ще стане после? Най-много да ми намери заместник, какво друго да е?...

Сега трябва да си почина... Още съвсем мъничко... Ей толкова, колкото да преброите до десет само... Нека да се отпусна, да си поема въздух... Пък след това ще стана и ще си понеса товара или наказанието, което ми се полага... Оставете ме на мира! Моля ви!... За Бога, искам да спя!...

— Хайде ставай, ставай! – шефът отново се развика.
– Толкова мързел пък не бях виждал! Знам, знам, че си изморен вече, ама още малко остана, а после ще си почиваш вкъщи... Ставай, ставай, че да не се разправяме по друг начин! Какво се дърпаш сега? Това твоето си е чист инат, а ще ми се правиш на уморен... Хайдеее! Дийй, Марко! Дийй, магаре такова!

— Ъ-аа! Ъ-аа! Ъ-аа! – успях само аз да изрева и се надигнах, че тая работа мене чакаше, а не господаря...

В ЗАЩИТА НА...

Беше някъде в бъдещето, а светът – цъфнал и вързал отвсякъде. Нямаше граници, нямаше бежанци, нямаше войни. Всичко се въртеше около красотата на жените и суетата на мъжете. Нещата се вършеха машинално и еднообразно, а хората ставаха от любезни по-любезни, та чак да ти се повдигне от формалности и лицемерие. Навсякъде едно и също... Пълна скука! Е, все още имаше измислени правителства и разни организации, които поддържаха стандарта на живот, приемаха разни решения в полза на човека и за неговото добро. Времето течеше нормално и безлично, докато един ден в Световния парламент не пристигна куриер със странното съобщение, взето от най-мощния сателит, намиращ се на повърхността на луната. Незабавно се свика извънреден конгрес на учените от всички краища на планетата Земя, който беше ръководен не от кого да е, а от самия главнокомандващ страните за сигурност президент, макар и в кавички наречен така.

— Дами и господа, имаме проблем – започна той. — Получихме известие за нападение от уж отдавна изчезнали същества – комарите. Имайки предвид бързото им размножаване, има опасност от напаст и множество знайни и незнайни болести по тялото и в кръвта ни. Апелирам за сериозно отношение от страна на населението и чакам каквито и да са предложения за безопасност на света.

В залата се зашумя. На мониторите пред всеки делегат се появиха данни за размери, форма, начин на живот, местонахождение на вредителите и какво ли не още за тях. Заваляха въпроси, отговори, изказвания и след дълги дебати се стигна до следното решение: „Да се открият във всеки град пунктове за... кастрация на мъжките комари под заглавието ПКМК!“

И се започна, не е за разправяне, но хората на всяка цена трябваше да научат и разберат какво става. Един ги нарече ПъКъМъКа заради ходенето по мъките, докато се ловят насекомите, а друг им даде името ПуКаМиКо, което

буквално значеше „Пука ми за комарите“, но най-странното беше, че срещу този проект скочиха природозащитниците, начело с председателя си Наталия Комарова. По нейна инициатива се създаде организация с името Национална защита за опазване на комарите – съкратено НЗОК. Жената беше стара мома, но изсмука от пръстите си най-важните аргументи в живота си и застана пред камерите на роботите-журналисти с думите:

— Дами и господа! Имам честта да защитя нещастните комари по няколко причини:

Първо: Носят моето име и ако изчезнат, трябва и аз да изчезна с тях.

Второ: Затрият ли се те, ще се затрие и родното ни село Камарово.

Трето: Комарите са твърде малки същества, за да ни навредят.

Четвърто: Никой няма право да ги лишава от поколение – помислете за собствените си наследници!

Пето: Ако унищожим тези твари, ще нарушим равновесието на природата и после не се знае какви бели ще си довлечем до главата.

Шесто: Това, което се опитвате да им сторите, е некомпарно, нехуманно дори...

— Искаме доказателства за твърденията на Комарова! – заваляха молбите отвсякъде към Световния парламент, а електронните и магнитните пощи бяха претоварени до пръсване от писма на малки и големи хора, на мъже и жени, на баби и дядовци...

Какви доказателства? Голямата природозащитничка беше стигнала до тези изводи изведнъж и то случайно – като наблюдаваше как един комар ухажва някаква комарка. Госпожицата просто им завидя и тайно закопня да срещне мъж в живота си, който най-после да ѝ обърне такова внимание, че да може в най-скоро време да почувства трепета на майчиното сърце и да чуе наблизно някакъв бебешки плач. В противен случай старостта щеше да я прати кой знае къде в пета глуха линия на забравата, а името и родът ѝ – съвсем да се затрият...

ОДА ЗА ХЛЕБАРКИТЕ

Ей, голяма работа са това хлебарките, голяма! Казвам Ви го от опит. Познавам ги вече много добре, дето викат хората – и кътните им зъби зная. Не вярвате ли? Ще Ви докажа, че да не се чудите толкова... Щото аз без доказателства, нищо не правя и не казвам...

Та те, хлебарките де, като плъзнаха на работното ми място, никакво спасение от тях няма, братче! Гледам ги един ден и се чудя какво толкова правят, та обикалят наоколо и без да им пука от нищо се разхождат по пода, по масите, по папките... Казвам на директора за гадините, а той ми вика насреща:

— Държите там в шкафовете храна сигурно....

— Каква ти храна, бе шефе! С тия мизерни заплати, остава ли ни нещо за храна?

А той тряска един юмрук по бюрото си и разправя, че няма в кабинета си хлебарки. Че как ще има? Какво ще търсят там, като само с един подпис работи, а хлебарките вече го познават, нали го има на всички документи при мене. Друго търсят те в стаята ни, другооо... Сигурно се обучават нещо, нали сме някакъв център за квалификация, та са решили и те да си обогатят знанията. И взеха, че проникнаха в компютъра ми и го блокираха нещо. Явно не им харесаха нещата, дето ги редя или не им вярваха, така и не разбрах. После унищожиха телефона, факса, скенера, ксерокса... Дали не са решили, че се преуморявам много или ми е време за пенсиониране? Ама шефът май се стресна нещо и викна първо ония от сервиза и те като отвориха техниката, направо я изхвърлиха в кофите за боклук. Ама от нея пък намазаха клошарите, че я дадоха за вторични суровини... Но директорът рече, че ще ми я удържи от заплатите, като че ли аз съм ги родила тия хлебарки!... За всеки случай дойдоха едни от ХЕИ с маски и пръскаха навсякъде, та ми унищожиха и архива, та сега трябва да си го смуча от пръстите за годишните отчети...

Хлебарките се покриха временно и после плъзнаха от ново... С новата техника научиха Гугъл наизуст, влязоха във Фейсбук и във всичките сайтове, дето се опитвам да пиша и надничам. Дали пък не са от някое тайно разузнаване и се чудят как да ме уловят в диверсия? Хванах се за главата. Реших накрая, че тия дребните и вредните ще да са някакви извънземни и само те ще оцелеят при една ядрена война...

Ужас! Ама, че напаст! Така и не разбрах, как се намърдаха в чантата ми и ги пренесох и къщи. Ние нали си нямаме парно у нас и е доста студеничко, та се намести-ха зад готварската печка, зад хладилника, зад пералнята, в телевизора... Явно за компютъра ми вече всичко знаеха, та него поне къщи оставиха намира. И никакви отрови не им действаха – ни прахове, ни лентички, ни къщички, ни пюре-та, ни гелове - ядяха си спокойно от тях и сякаш ми се хилеха насреща. Хващах ги и ги хвърлях навън да замръзнат, ама те пак се връщаха. Пусках ги в мивката и в тоалетната, а след тях и водата, ама пак си идваха. Какво ли толкова искаха?...

А снощи направо щях да откача. Събуждам се аз, паля лампичката над шкафчето и усещам по ръцете и лицето си хлебарки. Полудявам ли? Виждам ги ясно, а те най-спокойно тръгнали да ме изучават. Какво ще ми изучават на мене? Аз съм се изучила и то с няколко тапии! Мълчат и лазят, лазят и мълчат, а на мен ми става едно такова никакво... Ще ме проучват сигурно! Ама що ли си губят времето? Да ходят направо в районното управление на полицията. Имам досие откакто се помня и от него всичко ще разберат. Или да вземат и да ме питат! Нищо не крия - ще си кажа всичко и за майчиното мляко, па и за циганката, дето ме кърмеше и после ме хвалеше насам-натам, пък и за музата ще си призная – за оная, дето мира не ми дава ни денем, ни нощем и е тяхна стопроцентова конкуренция...

Не ги разбирам аз тия хлебарки какво мислят и какво искат... Ако им обърна гръб, дали ще ми забият ножа под кръста или някой ден като се погледна в огледалото, ще видя че и аз съм се превърнала в една огромна безлична хлебарка за радост на ония дребните душици...

Чакайте, чакайте!... Имам нужда от помощ, но само не мислете, че съм луда, а ми кажете точно и направо: Някой знае ли къде се провеждат курсове за дресиране на хлебарки, за тънкости на хлебарския език и поведение на тия насекоми или да е чувал за танци с хлебарки? Все пак трябва да контактувам по някакъв начин с моите нови познати... Адресът ми е: гр. Хлебарково, ул. „Хлебарковска“, до хлебарницата. Там мъжът ми е хлебар, но вие пишете за г-жа Хлебарка Хлебаркова и всичко ще е наред. Ако искате, направо отговорете в работата ми – Хлебарски технологичен институт. Намира се срещу нас... И побързайте, че хлебарките пак искат нещо от мен...

ПРИКАЗКА ОТ ВЯТЪРА

Гората стоеше в очакване на своята гостенка, есента. Тя идваше всяка година по едно и също време и носеше подаръци на дърветата. Откъдето минеше, окрасяваше листата им в невероятни цветове, сякаш беше майстор-художник. Нагиздени, като за представление, те се въртяха пред въображаемо огледало, повдигаха се леко, нежно шумяха и се опитваха на танцуват и пеят едновременно. Обичаха да се закачат с вятъра и го молеха всеки ден, като лети покрай тях, да им обърне внимание. Ето и сега:

— Хей, Вятърко, спри! Стига си обикалял света... Ела при нас и разкажи една от твоите вятърничави истории...

— Фиий-ууу!....Фююю! – отвърна вятърът, утихна, настани се удобно в клоните на стария дъб, погали листата, пое въздух и започна да разправя:

— Странни същества са хората, но вие вече ги познавате - мислят само за себе си и дори своите не зачитат... Идвали са тук, чупели са клони, размахвали са брадви, вързвали въжета, вършели са пакости, но няма как да ги спрем... Тази история е друга. Нея ще разкажа:

„Та, веднъж, искали или не, но хората бръкнали дълбоко в здравето на един човек. Първо, ей така – на шега, че да се посмеят с него, а после с думи тежки, със зъби, юмруци, нокти, ритници... Плюели, блъскали, мачкали и тялото, и душата човешка, че чак принудили Здравето да отиде на кино и то не кога да е, а от шест до пет с някакъв стар, прокъсан... трамваен билет. Свило се то на последния ред, но нито виждало нещо оттам, нито чувало друго и взело, че се преместило по напред. Гледало и не вярвало – уж филм, а на театрална пиеса приличало и на сцената едни такива опасни герои, не ви е работа. Имената им – никакви, а пък и страшнички малко. Чували ли сте за Сърцетуп, Мозъкತ್ರяс, Венапук, Ставапрас, Опъннерв, Костичуп?... И аз не бях! Стоят, гледат се намръщено и изпълзат непознати за нас неща. Замерват се с таблетки Валидол и Артостоп, пръскат се с капки Валериан, мажат се с гелове, ама вместо добри, стават все по-опасни и по-зли... Уплашило се Здравето и се обадило на телефон 112, а оттам му казали,

че има три избора: или да отиде на касата и да си поиска застраховките за билета, или да хване гората, а в краен случай – да си изкопае само гроба. Стреснало се Здравето, не знаело какво да прави. Дълго мислило, но после си грабнало чукалата, хукнало през гората, прекосило я и уморено потропало на вратата на една своя стара приятелка – Мултивита, съвет да му даде, помощ да му окаже. За съжаление, тя не била вкъщи, избягала в чужбина заедно с доктор Споко, където двамата си намерили работа в клиниката „НеМиПука“... Какво да стори? Не може на другите да заповядва какво да правят и как... Решено да се справи с всичко, направо предизвикало красавицата Профилактика на дуел. Тя живеела наблизо, но като го видяла как изглежда, вместо да размахашпага, го отвела в болница „Имашанс-нямашанс“. Там обаче не го приели, че не отишъл навреме по някакви клинични пътечки и го оставили в коридора. Стояло то право, молело се, а после легнало на пода, присвило се, загърчило се, но хората с бели престилки минавали покрай него и извъръщали глава. В последния момент, отнякъде дошъл доброжелател и хвърлил в очите им по една пачка пари, та се съжалили над Здравето и го подложили на какво ли не - кръв му пускали, с игли го боцкали, омотавали го с ленти, пъхали го в разни камери, разтривали го, бъркали му по всички дупки, тъпчели го с какво ли не, но“...

Вътърът спря историята си, а листата зашумяха пак и едно след друго започнаха да питат:

— И какво стана после, Вътърко?... Защо мълчиш?

— Какво може да стане?... Най-лошото – умряло му здравето на човека...

След тези думи, разказвачът, въздъхна силно, а от това на стария дъб му стана тежко и много тъжно, изскърца така, че целият се олюля. Клоните се разклатиха, а листата се разтрепериха. Опитаха да се хванат здраво за тях, но не успяха, че им тежеше тази шантава вятърничава история. Вътърко, това дете духа където трябва и не трябва, улови някои и ги запрата далече, далече. Останалите започнаха да падат бавно надолу, търсейки утеха и топлинка от корените на дървото, пък дано да забравят всичко лошо до идването на пролетта...

МЕРАК

— Ах, каква женичка!
Мека топла питка,
сочна зелева чорбичка,
пък и тъй добричка! –
рече пусти Генчо
и засука си мустак,
щом видя стрина Гина
и го хвана тоз мерак
да я гушне и целуне,
да я люби пак и пак.
Па си сипа руйно вино
и замези със сланина,
и нахлупи си калпак,
сякаш същи млад юнак.
А пък през стобора
гледа Пенчо и се зори,
и се хили тоз чилиак.
Ама тая стрина Гина
хич не цепи му басма
и с ръце на кръста –
се провикна от дома:
— Ставай бързо, Генчо!
Тичай за вода, дай дърва,
заколи петела скоро,
попари го, оскуби го,
наготви го след това.
Сипи нещо на прасето.
Ама, че си мързел!
Мъжо, дека е детето?

Генчо тича през глава,
капнал вече от умора,
като вол върви едва –
загубил и мерак, и говор.
А пък неговата мила Гина
със съседа, оня Пенчо,
дето гледа през стобора –
още слагат му рога...

ИРОНИЧНО

Дали завист ме обзема
ил съм просто прозорлива,
но написала сега поема,
за киселата днеска слива,
седнала съм тука на върха
да махам сляпо със ръце
и сърцето ми така запърха,
прилично пилешко крилце.

Огледалото го няма вече,
да се перча само там и аз,
езерото чисто е далече -
има, няма - пътят ще е час.
Но дървото с киселите сливи
ще го стигна бързо пак,
толкоз много ми отива
да съм на върха му чак.

Олеле! Май съм остаряла...
Пусто нямам и криле,
легнала, едва заспала
със разхлопано сърце,
днес за нищичко не ставам,
даже песен жалка няма,
за пари да я продавам,
че животът ми е драма.

И ми стана мъчно тука
да стоя така без слава,
сякаш вече съм изкукала,
никой мозък не ми дава.
Боже, опази ме отдалече!
Туй на нищо не прилича.
Боже, вразуми ме вече -
все проскубана си тичам...

БЛАГОДАРЯ ТИ, АДВОКАТ ХАЙДУТОВ!

1.

Като всеки нормален човек (от успешната част на човечеството) и аз откраднах. Мислех си тогава, че кражбата е нещо като героизъм – че изисква смелост, интелект и дух!

Стопроцентово съм се заблуждавал, но така или иначе попаднах между червените корици. За мен се погрижиха хора, на които плащат за това, всеки да иде там, където му е мястото. Трябваше само да направя тая глупост – да си взимам от служебната нафтичка по мъничко, колкото да не е без хич. А ревизията, незнайно защо, показва липса на половин тон.

Не ми беше ми трудно да си нося нафта вкъщи, защото работех като параджия. В моята детска градина всички ме уважаваха – и госпожите, и лелките, а за малчуганите бях направо бог. Много от дребосите искаха да станат параджии като пораснат!

По-късно – вече в съда, успях да разбера, че това моето не било проста кражба, а класическо присвояване! Обясни ми го някакъв колега – твърде вещ, доста напреднал в правото, със собствена частна практика, небръснат и криминално проявен, докато чакаше да го извикат в залата за нещо, което не бил извършил.

Той, колегата, като ме гледаше, както се зяпа рядък звяр от далечни земи и се мъчеше да ме уплаши – ухилен сладко и неприлично, ми изнесе първата встъпителна лекция. От него чух, че в „правния мир“ нещата съвсем не били такива, каквито изглеждали в обикновения свят.

Бледа представа съм можел да имам, ако в чаша вода сложа метална лъжичка. Щяла да изглежда пречупена, деформирана, ма-ааа-кар и нищо да й нямало! Така и в правото – понякога се вижда не това, което трябва, а съв-

сем друго. В специални случаи даже нищо не можело да се съзре, като в попътна мъглица, през крив макарон или в абстрактен автопортрет.

Но както и да се нарече направеното от мен, замири-са ми на затворено пространство. Не на крехък зюмбюл, не на разлюлян люляк ми замириша, нито на разтапящ се мартенски сняг в нощите! Сякаш ми се увреди обонянието. Където и да идех, усещах мирис на нещо предстоящо и неизбежно.

Представях си оня свят, съвсем реален – зад решетките и металните врати, създаден за превъзпитаване на престъпници и параджии.

Светът на мръсните чорапи, на опетнените ръце и на гузните спомени!

2.

Като разумно същество обаче, реших да не отивам там. Щях да се защитавам до последна стотинка, ако трябва! Помогна ми отново, както винаги, моят приятел Гаро Белтъка, на когото обясних ситуацията.

— Хей, печенегата, какво пак си се отчаял? Продадох ти кола, съвсем разработена, само сипвай нафта и карай! Дизелов звяр, динозавър, хвъркато гущерче! – започна ме той.

— Тая кола ме докара дотук, пустиняко! Харчи като брониран всъдеход...

Гаро обаче не искаше да ме слуша.

— Ще те заведе при Хайдutow!

— Кой пък е тоя?

— Твоят адвокат! Народен закрилник. Най-добрият! Не знаеш ли? За него се разправят легенди... Но са действителни случаи. Даже аз съм жив очевидец на някои.

— Щом е така, хайде...

И тръгнахме.

По пътя Гари не спираше да го хвали:

— Разправят, за последно, че свалил от въжето някакъв страшен тип! Сто и петдесет килограма живо тегло! С бръсната глава, як, натъпкан с мангизи. Щели да го обесят на глав-

ната мачта и дори вече всички ритали дружно бурето... Но се появил адвокатът Хайдутов и започнало спасяването...

— Как?

— С магия!

— Глупости!

— Ако щеш вярвай! Казват, че като правист, Хайдутов винаги се е отличавал с по-остра мисъл от наточен бръснач. Умът му реже като самурайски меч или като отломък от вулканично стъкло. С това острие така резнал той конопа, че обесникът тупнал на палубата – повече жив, отколкото умрял! В последния момент, преди да е преритал окончателно.

— Вярно ли, бе?

— Разбира се, спасяването на този мъж излезнало малко скъпичко. Не му пукало, обаче. Платил с доходи от бизнеса, за който го съдели. Разправят и друго, че Хайдутов тук-таме почерпил, когото трябва, за да се установи безпристрастно истината... Да продължаваме ли при него или да се връщаме?

— Това е човекът! – въодушевих се аз.

Имало глава да пати. Що ми трябваше да се доверявам на Гаро! Тоя стар мой приятел съвсем не беше белокож, а с матова маска на лицето, сякаш почернена с най-фини частици от сажди. От малък си беше такъв. Затова го наричахме „Белтъка“, като укор за нещо, което абсолютно не зависеше от него. Някакъв ген от братска Армения го караше да посредничи и да сдобрява. Да урежда, да гласи, кадрува и назначава... Да премахва всякакви досадни пречки! Сериозен, той впечатляваше със своята откровено отчаяна физиономия, но усмихнат, бе голям симпатяга. Имаше си някакви тефтерчета с телефонни номера и адреси, а така наречените негови приятели бяха стотици. Не ми беше ясно от какво по-точно се издържа. Обаче не му липсваха парички.

И ето че звъним ние двамата на адвокатската врата. Тя се отваря – широко и гостоприемно...

Турска е, същинска порта на кале. Направена от де-

бела стомана, сякаш вратичка на огнеупорна каса.

Търся очите на адвоката-вълшебник, но той не гледа в мен, а някъде встрани или може би е насочил погледа си към неясното бъдеще. Годиците му са около 50. Изглежда мощен и позакръглен. С бирено коремче под бяла риза. Несъзнателно издува устни напред, сякаш си е направил сполучливо с някого неприятна шега!

Ръкува се вяло, без да стиска. Обаче съм уверен, че за броени секунди този би вдигнал парата над червената черта! Стига да има някаква стръв, достойна примамка! Макар и да е започнал вече да боядисва косата си – в черно, с червеникав оттенък. Макар и мустаците му да са някак си редки и рошави, с прехапани върхове.

— Това момче! – посочи ме Гаро, – нещо е позагазило!

Хайдутов най-после ме забеляза и кимна с подчертано уважение:

— Слушам Ви!

За половин час му се изповядах.

— Ле-ле-eee-ee! Ох, майко мила! Ама че неприятност! – огледа ме тревожно, съпреживявайки страховете ми.

Щом чух неговите охкания и пъшкания, нещо ме удари в гърдите. Отвътре ме друсна! Тежичко, като диво мятане на риба, сграбчена в подмол на речен вир. Погледът ми се замъгли. Земята тръгна нанякъде.

— Колко ще лежа? – директно попитах, с вдървени устни, като при зъболекар след упойка, а ризата ми се овлажни и залепна към гръбначния стълб.

— Зависи, може и до осем години... Но ще се борим! Мъже сме, нали! А имаш ли някакви пари, колкото да започнем?

— За какво съм жив, ако нямам! – защитих честта си. И се заканих:

— Имам-mmm а-ппп-аар-тамент! Продавам го! Всичко ще продам, ако трябва!

— На първо време ще ми внесеш два-триста лева от хонорара... – премина на „ти“ Хайдутов.

И се започна.

Обявих земеделски земи за продажба, останали от горкия ми покоен працядо. И без това само буренясваха!

Трактора направо го продадох - за какво ми е, щом няма да има повече безплатно гориво за него!? До края на дните си ще съжалявам обаче само за пухената възглавница, която бях поставил върху седалката - комфорт! Возеше като каляска.

Можех да продам още и алуминиевата си лодка с извънбордов двигател, но нямаше кой да я купи! Летеше като хвърчаща риба по Дунава! Вечно ще си спомням как лети!

Замислих се дали да не оберa на село от тавани и мазета излишния метал - котли, пръскачки, казана за ракия и желяза. Да ги продам, преди неизвестни крадци да положат грижи за това вместо мене.

До седмица-две успях да събера някое и друго левче, готов да отмия срама. И най-важното - да не остана в капана! Бях чел, че вълк ще прегризе крака си, но ще се освободи от клопката, в която е попаднал. Така е! Аз лично не съм виждал нито един трикрак вълк досега, но щом някой умен и честен автор го е написал, значи е истина. Вярвам в четвъртия вълчи крайник, принесен в жертва на свободата!

Бях вече готов за решителни действия.

— Хайдутот те вика! - дойде при мене Гаро. - Спешно е!

А моят защитник го изпрати да му купи някакъв вестник и в негово отсъствие набързо ми обясни:

— Трябва да дадем на дознателя Маринков малко джобни, колкото за нормално човешко самочувствие... Да не се притеснява човекът, докато работи точно по твоята преписка!

— Колко???

— Ами-и-и-и, да речем... около четиристотин-петстотин... А, какво ще кажеш?

После ми светна:

— Като за начало...

Дадох му без колебание по-голямата сума.

Само че спасителната акция на ниво „полиция“ завърши неуспешно.

— Да знаеш само как ме наруга Маринков! Бесен съм! – хапеше мустака си моят закрилник.

— „Разследващ полицей“! Важна клечка! Дотук добре. Но нещо е превъртял този човек, разбираш ли! „На мен държавата ми плаща...“ – почна да ми се мръщи и да ми се пеняви. И отказа да вземе! А уж с него сме приятели някакви... За какво стои там, едва ли се сеща... Не му ли е омръзнало да се занимава най-вече със статистика и вземане на интервюта? И то за какво?... Плащат му колкото на музикант, свирещ на тъпан в духовия оркестър на общината!

Слушах гнева на Хайдутов и ми стана жал за него. Както и за мен самия. Ако сега получи някой инсулт, кой ще ме защитава?!

— Нека тия пари да останат за хонорара... – предложих му.

— Благодаря! – съгласи се отстъпчиво.

Но след десетина дни пак ме извика.

— Хъм-мммм, сега делото е при наблюдаващия прокурор Кремъклийски! Ще ни трябват хиляда! Разбра ли ме? Много е твърд и принципен!

Кимнах с глава. Умният човек разбира и от половин изречение, от една пропусната запетайка или дори от печатна грешка.

След около половин час му донесох парите.

— Какво стана! – попитах го на следващия ден.

— Взе ги, но май нещо сме под тарифата. Направи компромис, човекът.

И зачакахме. Колко хубаво щеше да бъде, ако прокурор Кремъклийски ми изпрати служебно писмо с извинения върху розова хартия. Например:

„Уважаеми господин Генадиев! Прокурорското дело срещу Вас е прекратено. Не сте присвоили никаква нафта. Даже от собственото си домашно парно сте носели дизелово гориво в целодневната градина, за да не мръзнат дечицата. Това е видно от обясненията Ви. А счетоводната експертиза фактически не се отнася до Вас и е погреш-

но приложена. Такива са фактите в правния мир! Молим да ни извините...”

Мехлем за лютата ми душевна рана би било едно такова късо писъмце! Де да го бях получил обаче! Вместо него ми донесоха някакъв обвинителен акт и ме накараха да се подпиша. Грабнах го и право при адвоката.

— Видя ли? Има резултат! – посочи ми с пръст Хайдут.

— Къде? – загледах се, без да разбирам.

— Ето! Тук пише все хубави неща за тебе: че не си осъждан нито веднъж, че си платил доброволно нафтата, че правиш пълни самопризнания... Добре, че дадохме тия пари, иначе кой знае какви ужаси и страхотии щяха да ти измислят ония!

След това ме изгледа с уморения си поглед на юридическо лице, вряло и кипяло в ужасите и страхотиите:

— Сега ни предстои най-голямото изпитание – съдията! Всички знаят, че магистрат Кантарджиев е неподкупен! И аз го знам! Обаче е твърде човечен. Помага, когато може. Последният път се съгласи да ми пази някакви мои пари, дребна сума, за да не ги изхарча. Защо мълчиш, я ми кажи, дали да не му предложим едно скромно дарение в полза на правосъдието... Иначе Кантарджиев би те вкарал в затвора, без да му мигне окото! По-страшен е от акула, от пирани, от спин!

— Какво ще ми струва този вариант? – куражлийски попитах.

— Хиляда и петстотин... За правосъдието! – със съчувствие ми обясни.

Съгласих се и направих въпросното дарение.

А делото мина като прожекция на филм.

Аз бях в главната роля – тази на мръсника-злодей, разкалял се.

Хайдутът пък изпълни не по-малко важната и драматична роля на мой защитник –някакъв философ, който може да обясни всичко.

За съдията в черно (Кантарджиев ли?) и за онези двамата, заседателите, нищо лошо не бих могъл да кажа –

възпитани хора, но с мрачни погледи, измъчени!

Тоя ден гледаха все тежки дела, по дълъг списък.

Дойде ми редът. Признах и съкратиха нещо от делото. Не ми е ясно какво точно стана в съда и защо. Осъдиха ме на пробация.

Сега вече два пъти седмично ще ходя да се подписвам в службата, за акъл.

То се оказа, че самото правосъдие не било чак толкова страшно! А от присъдата хич нищо не разбрах.

При-съ-да-ааа! Много важно! Лист хартия или нека даже няколко страници да са. Щяла да ми помогне да се превъзпитам, така ли? Да се поправа? Да влезна в правия път?!

Може и да е така, но лично мен ме превъзпита не съдът, а само адвокат Хайдутков и никой друг. Единствено той, за което аз сърдечно му благодаря! Независимо от начина, по който човекът постигна това.

Като си помисля само, че ако пак направя нещо и се наложи отново да ме защитава Хайдутков, страх ме хваща! Причува ми се мощния му глас:

„Дай за съдията! Дай и за полицаия! За прокурора дай, за скромен подарък на приятелката ми дай, че има рожден ден, а свърших дребните, после ще ти ги върна... За бензин дай...”

„О, Боже!...” – свивам се.

„Да-а-а-й!”

„Стига-а-а! Стига тол-ко-ва-а, бе!” – рева.

Наистина, благодаря ти, адвокат Хайдутков, но стига толкова!

Няма повече да крада, ще живея праведно и честно! Вече съм нов човек, зареден съм с енергията на пречистването, веднъж завинаги, до самия гроб.

Даже, не е за смях, чудя се дали да не запиша някъде едно право, задочно. Ще се явя на изпити за кандидат-студенти може би заедно с внуците си. Вече разбрах, че то, правото, е нужно не само за издръжка на професорите или на онези, които се учат как да го заобикалят успешно. На обикновените българи също е нужно правото

и даже повече, отколкото на всички други.

Сега се питам отвреме-навреме – след като пушилката издимя и мътилката малко се поизбистри – дали наистина Хайдutow е давал пари някъде? Или само ме е лъгал?!

Това не знам и няма откъде да го науча със сигурност, но зная добре, че моя ръка на чуждо повече няма да посегне! Кълна се в паметта на Хан Крум!

Но да свършвам. Със следните благи думи:

Господа депутати!

(Не всички, разбира се!)

Приятели мутри! Елитни хитреци! Щедри лихвари!

(Моите почитания към вас!)

Личности, от които зависят наркотиците! Самоуки археолози! Телефонни измамници!

(Сърдечен привет!)

И вие, герои и инвалиди, със самодоволни физиономии, по чорапи дошли от другата страна на барикадата!

(Браво, юнаци такива, браво!)

Още:

Пирати!

Люде от неформалното братство на Моше!

Пропуснах ли някого? Дано да не съм. Много сте, не мога да ви изброя докрай!

На всички вас пожелавам да се случи най-хубавото:

В някой прекрасен, в някой много хубав Божи ден, ако потрябва, да ви защитава адвокат Хайдutow или друг такъв като него безпогрешен специалист...

УСМИХНАТИЯТ КРОКОДИЛ – ТРИПТИХ

УСМИХНАТИЯТ КРОКОДИЛ

Един усмихнат крокодил
до тебе се събужда.
Дали е див или пък мил –
от него имаш нужда,
догде в семейното легло
краката ти затопля.
Скрит под опашката-весло
и своите диоптри
се чудиш: „А къде си бил,
и пушка ли засече,
когато този крокодил
съдбата ти препречи?“.

ХИБРИД

„Ти си някакъв хибрид –
крокодил с пера,
барутлия и кибрит –
пламваш от искра...”
Каза ми го моят мъж,
през глава завит.
И ми светна отведнъж:
все пак съм хибрид –
и красив, и талантлив,
с мисъл и с акъл.
Нищо, че съм малко див,
нищо, че с чакъл
пълня мозъка му. Вид
непознат сега.

Аз оставам си хибрид,
а пък той – с рога!

УСМИХНАТИЯТ КРОКОДИЛ – II ЧАСТ

Ей, Усмехнат крокодиле,
само ми намигаш!
Реч като омайно биле
до слуха ми стига.

Гледа умно и не крие
рога благороден
моят мил. Не е от тия,
дето е прободен

от стрелите на Амура –
строги и ревниви.
Много са му преко к_ра
мислите горчиви.

НАЯВЕ С МЕЧТИТЕ

Рече Райчо да ме вози
на разбита моторетка –
чудя се какъв е този
и каква ще бъдем гледка.

Ще подритне той педала,
луд мотор ще закъркори,
ще се хвърли като хала
върху него той отгоре.

Аз отзад пък ще се лепна,
здроаво стиснала за кръста,
и лудешки ще заклепа
моето сърце чевръсто.

Ще се втурнем по шосето –
двама шури луди-млади –
вятър ще ни вей в лицето
и косите ще ни глади.

Който иска, да ни гледа –
бързо в пътя ще отпрашим,
полетели с мотопеда
към мечтите сладки наши.

ПЪРВОАПРИЛСКА ОПАШАТА

Чух го – ясно каза вчера
на площада премиера:
още утре без да чака,
ще се качи той на влака –
в Габрово да дойде лично
на събитие епично
в „Дом на хумор и забава“
щял награди да раздава
на лъжците най-отбрани –
днешни, вчерашни, от лани.
Ако вярно е, в момента
ще опразни парламента.

ПЕРИПЕТИИ

Двама сбабени старчока
днес край огъня седим,
всекиму дъската хлопа –
няма пламък, има дим.

Думи топли студенеят –
по гласа ми си личи,
друго гледат къмто нея
старческите ми очи.

Нещо правя не доправя –
ще го свърша други път,
не тъй са ръцете здрави
и краката не държат.

Тя се кара и се мръщи,
аз съм станал саможив –
нещо случи ли се вкъщи,
другият му все е крив.

Често случва се, не крия,
уж започне на шега,
па се вдигне тупурдия
и се стигне до кавга.

Ура-тута, джаста-праста –
всичко свършва начаса
и от нищото израстват
пак семейни чудеса.

БАЙ ГАНЬО В СКЛАДА

Веднъж бай Ганьо пристигна и в нашия склад. Беше вече доставил някакви лагери за фирмата и сега искаше само да оформи документацията, за да си получи парите. Това, другото, разбрахме по-късно.

Слезе той от мерцедеса и тръгна към нас. Между разкопчаното сако, вратовръзката се мятеше насам-натам, сякаш проправяше и тя път на туловището му. Нямахме много време да се занимаваме с всички подробности в неговото облекло, защото той приближи чевръсто въпреки килограмите. И поздрави свойски:

— Здравсти, момчета.

— Здравейте, гсподине! – Бях най-близо, отвърнах и попитах учтиво. – Какво ще обичате?

— Търся началник-склада – обясни той без да обръща лице към особата ми. Рационално, нали искаше да види друг. – Да оправим тукинка едни бумажки.

Търсеният Петров изглежда вече беше забелязал важния доставчик и цъфна само на няколко метра от нас. Здрависаха се поривисто като стари и близки познати, а нашият с жест го покани да отидат до масата чак в обратния край на дългото помещение.

Това очевидно се изтълкува от двамата по различен начин.

— Какво трябва още да се оправя? – попита озадачено и пъргаво бай Ганьо. – Да отиваме до администрацията за парите, че бързам за още няколко места.

— Само да ни пуснете една данъчна фактура, а другото оставете на мен.

— Данъчна ли! – сепна се бай Ганьо, сякаш бе сънувал кошмари. – За какво ви е тая глупост.

— Такъв е редът при нас – държеше на своето началникът на склада Петров, а по интонацията на гласа му

личеше ясно, че промяна няма да има.

— Ред било това. Какъв ред – не прикри яда си бай Ганьо, а движенията му станаха такива, сякаш се кани да удари някого. – Ама и тия от НАП са едни принципиални, дете не си гледат работата, а ни занимават с някакви техни данъци.

Но началник-складът остана невъзмутим като гвардеец пред президентството и доставчикът се примири донякъде с положението. Остави куфарчето си на масата, а то самото трябва да струваше повече отколкото предположих. Отвори го малко рязко и от него веднага изподаха разни джунджурии. Някои отидоха чак на пода. Сред тях имаше какво ли не. Разгъната носна кърпа, смачкана набързо и на едро топка от салфетка. Папка с документи, явно незакопчани всичките, щом се заподаваха краищата им. Калъфка за очила. Дали беше празна, не ми стигна интуицията да отгатна, защото моят поглед се разбърза да обхване всичко наведнъж. Собственикът им ги разбуhta машинално и след упорито търсене изглежда намери онова, което му трябваше. Писалката.

Размърда я съвсем близо до показалеца на Петров, но едва ли написа нещо, а за всеки случай попита:

— Това ли е?

— Да – потвърди началството Петров.

— Я, виж там. Напиши каквото трябва още по графите, защото съм забравил цъклата си. Моята пикла уж ѝ плащам за секретарка, но точно днес намерила да си определи час при фризьорката.

Нашият се зае да попълва документа, но когато изглежда стигна до графите с цифри, бай Ганьо почти издърпа кочана от ръцете му.

— Я дай на мене по-тънката работа. Ще оплескаш нещо и после колко зор ще има в счетоводството. За всеки случай, да ги пипнем и с машинката за по-сигурно, че виж колко нули и проценти са вътре. И нещо много ми изглеждат.

Извади нашият доставчик от вълшебното си куфарче електронен калкулатор. Натисна тук-там, но вероятно по дисплея не изскочиха цифри, въпреки пуленето на при-

тежателя му.

— Вероятно е изтощена батерията – подхвърлих.

Нали работех в склада, трябваше да помогна и аз с нещо на ситуацията.

— Каква батерийка бе, момче – изгледа ме недоверчиво тузарят. – Това да не ти е фенерче, че да му трябва и ток.

Петров съобразително измъкна отнякъде своя и го сложи на масата. Бай Ганьо провери неколkokратно и търпеливо всички цифри из фактурата. Натискаше копчетата на калкулатора, сетне върху страниците на малко джобно тефтерче изписваше отново същото с някаква евтина химикалка. И продължи, докато се увери навсякъде за откровеността. Тогава извади от джоба на самото един скъп „Паркер“ със златен писец и тури сложния си подпис върху отделните екземпляри.

След което най-старателно обра всичко от масата и натъпка в куфарчето си със секретна закопчалка. Измърмори пренебрежително „Чао“, дали само на Петров, това остана загадка за мен и затръска едрото си туловище към черния мерцедес.

Моята среща с бай Ганьо приключи както и беше започнала.

ГЛЕДНИТЕ ТОЧКИ

Прякорите и етикетите си приличат и много трудно може да проверите колко в тях е истина. Остава ни тогава един що-годе по-свестен изход, да им вярваме.

В нашето село за баш-колач имаме бай Сандо Клеката. Така може и да е било, защото по къщите имаше добитък. Поддържал с него човекът име и формата си в занаята, но сега това нямаше как да бъде така. Нали преди хората, стопиха се ония с рогата. Вече из дворовете все по-рядко се мярката и едните и другите, само тук-там ще изквичи за коледните празници някое прасе, изразило несъгласие с ножа и постъпката на бай Сандо. Повечко ни са кокошките, но бабите въпреки изнемошелите си ръце, се справят около тях и без майсторлъка на Клеката. Затова щом плъзна слухът, че баш-колачът ще си има работа с едно биче от друго село, новината измести дори приказките на политиците от телевизорите ни. Заслужаваше си да гледаме по-интересното. Как измършавелият и на години вече бай Сандо ще трябва само с един удар да повали животно, което на кила и сила го превишаваше многократно. И от реклама не се нуждаехме, за да отидем на мястото и в часа на събитието. Знаехме къде точно е забит в земята якият кол с отдавна ръждясалата халка, на която връзваха добичето, преди да му отброят миговете. Отдавна беше правено това за последно и никого не учуди постъпката на топ-сеирджиите. Да проверят отишли, всичко ли е както трябва и видели, че старата халка е подменена с нова и лъскава. Трябва бай Сандо да го беше направил. За имидж, както го приказват модерните, а имаше и право колачът. Желязото щеше да увери за последно другоселеца, че тук работите стават често и всичко ще бъде изпипано както му е редът. Защото ония, дето виждат за пръв път месото в чиния, няма как да знаят и подозират, че има още цял куп, все важни неща, преди да му посегнат те с вилицата и ножа.

Най-сетне камионът от другото село пристигна. Бичето може и да не разбираше ясно хорските намерения, но ги усети безпогрешно. Щом са толкова много събрани, хич не е на добро. Затова отвори широко ноздри и очи.

Стегна по-здраво якото си едро тяло и подсказа недвусмислено, че вашата работа няма да стане толкова лесно. Наложил се употреба и на средства, за които от защита на животните и Бриджит Бардо, ако присъстваха тук, здравата щяха да си развържат езиките. Кога слезе от каросерията, къде се строполи върху земята, но бичето вече беше долу и трябваше да извърви своите последни крачки. И други от присъстващите мъже се включихме, за да успеем да го привържем към халката и кола. Едрите и кръвясали очи на животното се въртяха до полуда насам-натам, готови на борба и самозащита, без да се интересуват какъв ще е изхода, но бяха по-честни и открити от нашите.

Дотук главният участник в събитията не се налагаше в нищо, само изричаше от време на време по някоя реплика за уточнение. Колко да бъде дължината на превръзката до халката, кой от предните крака да стегнем в клюпа и толкова. Вероятно и опитваше да си припомни от бичето и загледа нас, да ни прикани демек за повече внимание. „Гледайте как става тая работа“ – рече погледът на колачът преди да е замахнал с голямо шило дето стискаше в дланта. Сетне бавно ни обърна гръб и подострената стомана блесна като светкавица. Трябва да успя в смъртоносното си желание, щом бичето веднага подгъна предните колена. Поколеба се малко преди да направи това и със задните. Сетне полегна бавно и отпуснато върху земята.

Бай Сандо не беше забравил, че освен работата, наоколо има публика, която чака своето. Обърна се той към нея, а изражението му говореше повече от ясно – „Видяхте ли?“.

Нашенци са добродушни хора. В клането на добитъка си не влагаме нищо подобно на онова, дето става на коридата. И колачът не биваше да очаква от нас овации за стореното, а само благодарност и уважение. Бяхме пред очите му не само хора, дето обичат да похапват месо, но и такива, които знаехме цената на труда и грижите докато се стигне до удоволствието. Един глас взе, че наруши тишината. Жената на другоселеца изпищя „Олеле-е-е! Кръвта му изтича!“. С това не привлече особено вниманието ни, защото в тоя вик имаше и от престореното. Едва ли е

пристъпяла тя до яслите на добичето, освен когато е било току-що родено теленце.

Явно усети, че няма да намери подръжници, щом снижи тона и премина в самотно хълцане. Вместо нея друг реши, че тишината пречи на зрелището. Бай Сандо пусна цяло гърло, сякаш не той, а друг току-що е забил шило в неговото. „Олеле-е-е! Гащите ми-и!“ – извика баш-колачът и притиснал едната си длан към задника, побягна за някъде. Доченият му панталон беше цъфнал отзад повече от цяла педя, а голотата отдолу плашеше. Цялата бе нацапана с човешка кръв.

Докато сме раздвоявали вниманието си между касапския майсторлък на Клеката и рева на жената, бичето се беше съвзело от нескопосано забитото шило. Изправило на крака и макар с кръв по главата и очите, успяло да избере кой пръв да си получи заслуженото. И сега най-важно за нас стана не гледката, а как да бъдем колкото е възможно по-далеч от разяреното и в несвяст от болката животно. Хукнахме с всички сили и на всички посоки без команда и всякакви призови. С надежда и вяра, че сме по-бързи от онова, дето настигнаше ли ни, гащите ще са най-евтиния откуп. Двама от нас излязоха съобразителни. Мушнаха се под каросерията на камиона първи и това направо ги спаси. Защото побеснялото животно налетя именно на тях и сега в безопасност, пак умираха от страх, но викът дойде от шофьора на другоселския камион. „Мамка му! Отиде ми бензина!“ – крещеше изпаднал в безпомощност и паника човекът, сякаш рогата на добичето се бяха забили между ребрата му, а не в ламарината на резервоара. От там шуртеше не кръв, а гориво. Обливаше челото на бичето, влизахе в очите и ноздрите му и това превръщаше голямата болка в предсмъртно отчаяние.

Всички имахме гледни точки по ставащото, но само добичето на другоселеца беше забравило своята някъде. Докато бе въртяло глава за да измъкне рога си от хватката на резервоара, шилото бе продължило своя път навътре и бе довършило онова, което не успя ръката на баш-колачът ни бай Сандо Клеката.

ХУМОРИСТИЧЕН КОНКУРС

ВАТЪРНИЧАВИ
ИСТОРИИ

РАЗДЕЛ „ПОЕЗИЯ“

КЛАСАЦИЯ НА ЖУРИТО

Жури:

Нели Господинова - председател

Александър Калчев

Любка Славова

МЪЖЕТЕ ЗНАЯТ ЗАЩО

Да пиеш по бира с мене не искаш,
била съм жена за дома...
Да чистя... Да готвя... Да гладя... Да лъскам,
да бъда грижовна... Добра...

Когато се връщаш, да чакам във къщи –
с мезе и салата в ръка...
И бира студена с финес да отварям,
щом стъпиш пред нашата врата.

И сам си я пиеш. На мене не даваш.
Стоя кат' сираче до теб...
Очите са пълни. Ръцете са празни.
Пред мене – студен сладолед...

Поглеждаш ме мило и казваш: Хапни си.
Не искам! Нима не разбра?
Аз искам да пия от мъжката бира,
дори да умра от глава...

И искам бутилка зелена, студена,
с която и аз да узная...
Какво и защо пак знаят мъжете?
Което до днеска не зная...

ГРАФ ЛЬО МАН

Съдбата често е жестока,
но беше благосклонна с мен:
Бездетна двойка синеока.
От Франция. Осиновен.

Растях и учих. Имах данни.
Обичан. Даже и ценен.
Но всички пътища са странни
с фамилията Chretien.

И ето – с дипломи в ръцете,
със френско „R“ и с наша кръв
мен все ме теглеше сърцето,
към спомен роден, скъп и пръв.

Пристигнах и смених паспорта.
И цветен беше този ден.
Години. Номер. Снимка. Торта.
И името ми Жак Кретен.

Ех, детска тайна зад завоя,
посрещай пътник уморен!
Дали ме чакаш, мила моя,
тъй както каза в оня ден?

Почуках. Станка ми отвори.
Представих се. Цветя. Паспорт.
Но Станка мисли. Не говори.
Накрая пита: „Ти... Защо?“

— Нали си спомняш, Станке, скъпа?
При теб ме води любовта!
Години тази болка тъпа
отляво нося на гръдта.

За тебе пръстен. Позволи ми
да искам твоята ръка!
Сърце и обич с мойто име
и от душа да ти даря!

Ще си родиме три дечица.
Животът – песен с теб и мен!
Ти тук си първа хубавица!
А аз съм Граф Льо Ман Кретен!

Но Станка чупи вити вежди
и чувам изумен, сломен:
— С мен нямай никакви надежди!
Разбра ли, Графоман Кретен?

Какво си мислиш?! Че съм сляпа?
Или не мога да чета?
Кретен се готви за баща, та
Кретенчета да му родя!

Какъв нахалник, Боже мили!
И не помисляй си за мен!
Французите го оценили.
И връщат шкартото. Кретен!

ОФШОРНА (МА)ЗОНА

Ех, друго си е на Сейшелите
или на Палма де Майорка,
но аз съм свикнал сред панелите.
Затуй си спретнах тук офшорка.

И вместо остров екзотичен
да търся нейде сред морето,
базирах инвентар наличен
на тъмно – долу у мазето.

С ракия, винце и туршия,
освободени от акцизи,
захванах яка търговия.
Така се действа, брат, при кризи!

И позакърпих дереджето.
На тъмно бизнес не умира.
Без гюрултия, от мазето,
офшорката запросперира.

Едничко днеска ме тревожи:
ех, като някои конкуренти,
дано не ме издигнат, Боже,
я депутат, я президентин!

ПОБЪЛГАРЯВАНЕТО НА ЕВРОПА

Нижат се година след година
на промени мощни, няма геле –
и в Париж проядоха сланина,
в Рим си слагат на балкона зеле.

Дойчовецът не работи мъжки,
покрай него фасове, боклуци,
в Копенхаген падат си по пръжки,
в Лисабон – по бахур и суджуци.

Във Виена им дойде до гуша,
новото и тях не ги подмина –
вече никой валсове не слуша,
падат си по Нина Николина.

Гледам в Брюксел, не че ми се струва,
като в нас е, дявол да го вземе –
мало и голямо пазарува,
то се знае, през работно време.

Може да сме голи като пушки,
но сме дестинация позната.
И в Европа вече не наужким
силно любят шопската салата.

ПОЛОВИНВЕКОВЕН ХЛАПАК

Мъжът на петдесет (о, толкоз много!),
за някои дами, странен може би,
особено за тези с поглед влогов,
най-влюбени във себе си, уви!

Дори и да звучи половинвековно,
това е възрастта на любовта,
в която „полът силен“ безусловно
желае да обязди младостта.

Не се приема той за „бита карта“,
че стигнал е до „края на света“.
Животът му, макар не залъгалка,
току го сюрпризира със мечта.

Мъжът на петдесет е дъб със корен,
чрез клоните си дирещ светлина,
но някога... по вятъра си гони,
ту слава, ту Михаля, за беда.

Уж стъпил си е здраво на нозете,
но често му порастват и крилца.
Мъжът, половинвековен, разберете,
хлапак си е... с тийнейджърска душа.

КЛАСАЦИЯ НА ЧИТАТЕЛИТЕ

Малинка Цветкова

СЪДБОВНО ПРИКЛЮЧЕНИЕ

Запъти се към морето Пешко –
през юли, когато са доста горещи –
пясъкът, жените,
страстите, цените...
Бе спестявал цялата година.
С пълен куфар надежди замина...
Първия ден не бе отминал –
срещна той една бамбина.
С чудесни телесни извивки,
с красиви очи и плитки...
Тя търсеше своя роднина –
той не можеше да я подмине...
Да ѝ помогне поиска с готовност.
Впусна се в приключение съдбовно...
И докато се усети –
беше без гащета,
с любимата бамбина
в плажна кабина...
От морето се върнаха двамата,
а навръх Нова година
станаха трима...

ДОБРУДЖАНКА НА ПОЛЯНКА

Таз красива добруджанка
е съседката Румянка.
С зачервени бузи ходи
и хорото смело води.

Беше тънка кат фиданка
тази готина Румянка,
но отпусна тя колана
и като бъчонка стана.

С апетит си хапва пръжки,
и кюфтенца върху боб...
И загърбва тя задръжки –
ами налага се... Хоп-хоп!

Тръгва нашта героиня
на поле да сей картоф,
но вървейки ритва диня...
Ех, че хубав благослов!

Ей я, веч къдей Румянка –
тя поседнала е на сянка.
И ушите ѝ плющят...
а след малко... Шшшъът!

Изведнъж ѝ нещо светва,
мисълта ѝ в миг просветва.
В челото с ръка се плясва,
чудна мисъл ѝ проблясва:

„Бързак съм аз голям!
Преди месец трябваше да бъда там...
Но стига вече, по-полечка –
излезли са и картофените буболечки.

Ще трябва темпото да намаля,
иначе сланинка ще стопя,
затуй да се търкулна вече
удобно върху мекото елече! ”

Тука наш'та добруджанка
се протегна на полянка
и започна да сънува
как мъжа ѝ ѝ слугува.

Нещо в храстите тъдява изшумулка, вдигна врява...
скочи нашта героиня,
па се лекичко прозина...
О, не дъжд се май задава!

Е, ще трябва да си ходи,
а картофа ще почака –
догодина пак ще доди
за сеитбена атака.

ВИНОВЕН

И пак е юли –
със слънчеви лъчи ни гали.
И пак е юли –
и страсти огнени в нас пали.
И раждат се пламенни чувства
и музи в различни изкуства
по гори, поля и морета
раждат се даже и в Нета.
И на мене (как точно се случи),
виртуална стрела ме улучи.
Появи се Той случайно,
и се влюби в мен потайно.
И отправи ми покана,
на мен, като на дама,
за влудяваща любов голяма –
във виртуалната вана.
А аз нали съм си скромна
и към семейство отговорна,
засрахих се, а и не ми се иска
да поемам върху себе си риска.
Но както си готвех изведнъж
досетих се за виртуалния мъж.
Поканих го да бъдем двама
в измислената от нас вана.
Нагласих се, запалих свещи,
ароматни за любовната среща.
И тъкмо налях шампанско,
идва той за любовно фиаско.
Какви възгласи, какъв стон,
аз – Жулиета, а той – Сталоун!

То целувки, то въздишки,
като по филми и по книжки.
Под звуците на Клайдермана,
цялата вана стана във пяна!
И тъкмо унесена в тази игра,
от ужас сърцето ми спря.
Завърнал се вече във къщи,
съпругът ми веждите смръщи:
— Къде си ма? Пак ли във Нета?
Манджата изгоря. А кой ще шета?..
— Идвам мили след минутка! –
изгуквам сладко като гугутка.
Яденето хей сега ще объркам,
а теб... от любов ще побъркам!

За всичко виновен е само Юли!
Той страстите пали! Чу ли!

SMART ИЛИ НА НЕВЕЖЕСТВОТО START?

Ех, странно колко се е днес светът променил!
Станал по-необясним, а с него и човешкото поведение.
Всеки зад новия си смартфон се е скрил
и води диалог съдбоносен в чата, потънал в друго измерение.

По улицата пресичащите със слушалки в ушите
нервния клаксон не чуват от подминалия ги автомобил.
Защото изобщо на кафе сте отишли, като мълчите?
И ви е по-любопитно кой снимката на профила си е сменил.

Тъкмо качите и вие, модерна, с муцунка, но друго се появява –
защо толкова малобройни лайкове е събрала?
Че и вашите спътнички са качили снимка окото узнава
и за брой харесвания започва яростна надпревара.

Старомодно е да се отваря вече учебник,
забрави това занимание досадно, какво ти дреме?!
Далеч по-интересно е какво бившият публикувал е в своя дневник
и нечий друг фейсбук, а до матурите има още време.

В автобуса пътуваш и чуваш познат звук ежедневно.
И днес някой иска да се изфука с таблета нов.
Момиче бързи съобщения на гаджето си пише гневно,
затова че я зарязал пустият му сноб!

На гости на старата баба отива родата.
Тя вкусна софра е приготвила и с нетърпение чака.
Но се оказва, че монолог води си, горката,
докато всеки из месинджъра си щрака.

Любовните чувства изказани онлайн са вече на мода,
придружени от емотикони и сърца чувствени.
Това е днешната нова порода хора,
по-смайт, но с емоции и ценности изкуствени!

ХУМОРИСТИЧНО НЯКАК СИ

— Къде си?
— Тука на полето! –
Две-три овци ме зяпат отдалеко.
Една любезна знойна крава
до мене секси се прозява.

Лежа си –
ей ме на –
изтегнат
на зелената
трева.

На сенчица почивам си,
щуми ми близкият поток,
не ми хич дреме,
че дѝма нема ток,
че немам в джоба
къорав грош
и видиш ли живота
бил ми лош.

Де бре! Айде стига вече –
тука съм се тагнал –
не ставам бре, човече –
Да бачка, който ще –
балъци бол!
Я глей ме къв съм як –
до кръста гол!

Повярвай батка,
тука си е рай –
Ще постна пак у фейса
„Аре – бай!“

РАЗДЕЛ „ПРОЗА“

КЛАСАЦИЯ НА ЖУРИТО

Жури:

Иван Богданов - председател

Стефан Кръстев

Илияна Каракочева /Ина Крейн/

БАБИ ИЗВЪН ЗАКОНА

— Ористe, кирия, диекоса еуро – разстилаше снежно-бяла колосана покривка, изкусно оплетена на една кука, баба Тинка. Бе понаучила гръцките числа, за да може да продава изделията си и да купува сама лекарствата. В този безрадостен за пенсионерите свят тя бе намерила великолепната формула на малък собствен бизнес, за който държавата си затваряше леко очите, за да могат родните старци все пак да не тежат на бюджета ѝ. А и скоро всичките щяха да се споминат, а бъдещи пенсионери можеше и да няма, благодарение на здравната каса и уникалната подправка натриев глутамат, която превръщаше дори и камъните в нещо изключително апетитно.

На КПП Кулата – Промахон бизнесът вървеше с пълна сила и стари български жени, помъкнали внуците си за кураж, предлагаха стоката си пред заможни европейци. Възрастните госпожи не можеха да разчитат нито на децата си да ги хранят, нито на държавата, и затова се спасяваха коя как може, гледайки хем да съберат някой лев за внуците, хем да спастрят някоя пара, за да не тежат предстоящите им погребения на семейния бюджет. В провинцията изпращането на покойните си беше епохално събитие и на никой не му се искаше да се изложи. Така милата ми баба покрай плетенето и бродирането успя да си купи телевизор с дистанционно и хладилник с фризер, че и гробно местенце за разкош. Помогнаха и продажбите на разни стоки в Македония, но дребната близо 90-годишна старика, с изкривени от рахит крачета, не успя да избяга от полицейска хайка и получи черен печат за страната в поовехтялото си зелено паспортче. Тя много се срамуваше от тази подробност, защото цял живот се бе изкривила от работа и честни постъпки, докато някъде там министри теглеха милиони, от които ние нищо не

намазвахме, а изпадналите в криза гръцки пенсионери се къпеха безгрижно в Бяло море, идваха на шопинг в пограничните райони през уикендите, защото техния пич беше казал „Охи“, без да го е еня много-много за кръвното на дебелогъзата германка.

Аз пък тайничко се гордеех с черния печат в паспорта на баба, това я превръщаше в герой в моите очи, а и имах забавна история за разказване.

— Бела, цял живот да си я караш колата, ето ти някое левче, баба, да си купиш нови стелки, че тия вехтички ми се виждат – нареждаше баба Тинка, когато бях дошла да я закарам до Кулата с новия си автомобил, едно над 20-годишно Fiat Tiro на 20 000 км, карано, видите ли, само през уикендите от наперено италианско бабе. Как глупаво се хванах само.

— Бабенце, това как да ти кажа – не е благословия, а проклятие – искам да си купя по-голяма и по-хубава – опитях се да я светна аз, но уви не ми се получи.

— Аз, баба, и тоя телевизор и фризера съм ги купила, като умра да ги ползвате, щото парите днес са само шума, утре нищо няма да можете да си купите с тях – разцъкваше ми икономиката баба и реално беше права, но уви, все още не беше разбрала, че съвременната техника дейни, докато ѝ издържи гаранцията, после я хвърляш и си купуваш нова. Нали и горките китайци трябваше да се издържат от нещо, а и производителите отдавна бяха разбрали, че е безсмислено да произвеждат вечни продукти, затова ни заливаха с боклуци и бълваха нови технологии.

Само след няколко дни мама потърси връзка в скайп с мен. Бяха заедно с баба и плачеха.

— Баба, много ме уплаши, обади ми се по телефона и поиска 4000 лв., за да ти платя кръвнина, че беше прегазила детенце с колата си. Трябвали, за да те пуснат от затвора. Не ми беше жал за парите, жал ми беше, че си отнела живот и се питах, как ли се чувстваш. Каза ми да не притеснявам майка ти и че ще изпратиш едно момче да ги вземе и аз, баба, му ги дадох. Рекох му – момче, нали не ме лъжеш, че са ми за гробнина, и той ги взе.

Притъмня ми пред очите и стиснах юмруци, някой се беше възползвал от обичта на баба към мен и беше ограбил тази трудолюбива мравчица. В скайпа се появи и баща ми, който се опита да разреши напрежението с типичното си чувство за черен хумор:

— Спокойно, бабо, погребението се отлага, докато не събереш нови пари! – рече той и я потупа дружески по рамото, за да повдигне духа ѝ, ала това никак не помогна и баба се разхлипа още повече.

— Не знам дали ще живея толкова години, исках да ви помогна – приела сериозно новото предизвикателство, нареждаше тя, ала после избърса сълзите си и кротко додаде – важното е, че Бела не е убила детенце и няма да носи този грях, пари се изкарват!

Ето такава беше баба Тинка – широко скроен философ, работлива като мравчица и престъпник в очите на държавата с черния си печат във вехтото си зелено паспортче.

Другата ми баба бе омесена от по-различно тесто, но също бе отсвирена от властите – бяха я арестували в Сърбия, докато се опитвала да продава моливи и тетрадки, но тя такъв рев му беше опънала в полицията там, че те бяха вдигнали ръце от нея и даже беше успяла да ги накара да я изпроводят до автобуса с патрулката. Нея също се опитаха да измамат по телефона:

— На майка ти в п.....та, сине майчин, ти кого ще лъжеш, бе сополонко, стара ли, аз ще ти кажа кой е стара – неистово ругаеше 82-годишната Славка, придържайки телефонната слушалка с лявото си рамо, защото ръцете ѝ бяха заети с безбандеролна цигара и силно еспreso. – Ей сега ще ти слеза долу и ще видиш едни четири бона, да пукнеш дано, кучета червата ти да влачат и кокалите ти да ръфат, без гроб да останеш и да няма кой да те оплаче – продължаваше в бясно кресчендо тя. Явно за пенсионерите най-голямата злина бе да си нямаш гробно място. Баба Аца, както галено я наричахме, беше професионалист от висшата лига в скандалите.

Старата жена трясна слушалката, бръкна в джоба на пеньоара си и извади мобилен телефон.

— Сийке ма, ти посади ли ми от оная билка, дето си вариш чай и дето помагала против рак? – обади се тя на приятелката от село Скрът. Баба беше маниак на тема хранителни добавки и билкарство.

— Имам, Славе, имам, даже в глинена саксия съм ти я сложила, индийски коноп се казва – отговори възрастната дама от другата страна на линията. Внук ми махна тютюна, който гледахме като грешни гяволи, та лев не изкарвахме, и разправя, че някъде в Австрия в някаква болница зареждал от билето.

При следващото ми посещение при баба Аца се изцъквих, когато видях познатото на всички тревомани растение да наднича весело измежду приказните мушката, сакъзчета и карамфилчета на бабината тераса. Котките ѝ щастливо се въртяха в краката ѝ, докато баба се тътреше към хладилника, за да извади по едно студено „Пиринско“ оттам за нас и парче салам за писаните.

— Бабе, ма, какво е това? – посочих аз новата глинена саксия.

— А, баба ти Сийка от Скрът ми го присади, много полезно било, гледах по телевизията, австрийските учени го препоръчвали против рак, тоз коноп ли беше, какво ли беше. Пък и тя си варяла чай, много я успокоявало – обясни компетентно дъртата разбойничка.

Позасмях се, вдигнах рамене и се отказах да ѝ давам от зелените водорасли, които носех на таблетки, за да я подсилвам. Току-виж пустите му австрийци се окажали прави... Но виж, крема против бръчки баба не отказа. Обичаше тя да си се понамаже с туй-онуй, нищо че навремето бе страшилището на квартала, спечелило си прозвището „бялата нинджа“. Дори и местните мафиоти трепереха от нея.

Веднъж баба Аца постави на място един от тях, нахлул в кухнята да раздава правосъдие сред персонала на ресторанта, в който тя работеше.

— Ами, Вальо Газдата си бил, я се виж към' си пикльо, изчезвай оттук, че сега съм ти зашила два шамара! – беше го натирила баба. – Я се виж, момче, какво си дребничко, ела баба да ти сипе една каша! – И това естествено се присъедини към златния фонд на родовите легенди в нашето богато разклонено дърво.

Една дребна старица нямаше от какво да се страхува, защото нямаше какво да губи, тя бе над живота и смъртта. Тя бе просто баба Аца. Сутрин закусваше кафенце и цигара, по обед вдигаше по някой скандал просто за спорта, а вечер пийваше по чашка люта ракийца вместо приспивателно, това бе нейният режим. Все още гледа котки и цветя и комай е по-здрава от мен (пу, да не ѝ е уроки). После ходи ставай веган и спирай цигарите.

ГРОБНИЦАТА НА УМРЕЛИТЕ ЖИВОТНИ

В почти всяко село в Северозападна България има такава постройка. Обикновено тя се намира далеч извън селото и хората я използват да изхвърлят мъртвите си домашни животни – коне, магарета, кучета, заразени от лоша болест крави. Сградата е малка и прилича на изоставена градска тоалетна. Вътре има само едно помещение, в което лежат захвърлените мъртви животни в различна степен на разлагане. Тази отдалечена постройка ние децата наричаме „гробницата на умрелите животни“, а възрастните в селото – просто „гробницата“. И разбира се с нея са свързани множество легенди за духове, върколаци, ходещи трупове. Постройката, за която ще разкажа, се намира на около два километра от селото, на едно огромно, засадено с пшеница поле, полускрита от някакви високи храсти. Недалеч се разстила гъста дъбова гора, която рязко контрастира на ширналата се кехлибарена равнина.

На двадесет и първи август старото сивкаво магаре Лони, отгледано грижливо и всеотдайно от дядото на Венци Шута, умря внезапно. „Опечаленият“ старец накара внука си да закара мъртвото животно в гробницата, а той пък ни помоли да дойдем с него. Тръгнахме цялата банда – аз, Венци Шута, Слави, Васко и Рони, като всички заедно повлякохме трупа по прашната пътечка. Използвахме въжета, които вързахме за краката и главата на Лони и тегленето беше относително лесно. И петимата бяхме в особено настроение – това щеше да бъде първото ни докосване до това място. Всеки от нас бе минавал наблизко, но никой не беше влизал вътре.

Заради голямата жега, тежкия товар който мъкнехме и дългия път, по който трябваше да вървим, тениските ни станаха мокри. Наближавайки постройката, започнахме да улавяме острата кисела миризма на мърша. А когато

вече бяхме до входа, смрадта стана непоносима. Влязохме вътре и изведнъж почувствах някакъв безграничен ужас, някакво силно отвращение от това място. Трупите на животните лежаха неподвижни, а множество мухи жужаха наоколо. Червеи пълзяха победоносно по проядените вътрешности на някои от тях, а на други черепите белееха като бутнати надгробни паметници. Цялата картина беше гадна, скверна, зловеща. Видях че и другите чувстваха същото като мен – изразженията им показваха погнуса, ужас. Оставихме трупа на Лони точно до входа и побързахме да се отдалечим от мястото.

Но настроението и жаждата ни за приключения се събудиха малко по-късно, по пътя към селото.

— Знаете ли, че нощно време духовете на умрелите животни бродят наоколо – започна пръв Васко.

— И аз съм чувал такива истории, но майка казва, че са измислица – отговори Слави.

— Всяка майка ще ти каже така – намеси се Шута – никоя няма да каже, че има духове, братле. А ще те пусне ли да отидеш самичък на това място?

— Не. Тя не иска да гледам умрели същества.

— Охоо, майчето не иска духовете да изпапкат детенцето ѝ – заядливо отвърна Венци Шута.

— Някои легенди понякога се оказват истина – намесих се аз.

Слави ме погледна изпитателно.

— Момци, аре вечерта да дойдеме пак тук – взе отново думата Шута.

— Луд ли си бе, к'во ще пра'им тук по тъмницата? – попита го Васко

— Страх ли те е? – подкара го Шута – Сигурно, братле, още не си се отърсил от „човека с резачката“. Ха-ха-ха!

— Копеле – сърдито му отговори Слави.

Точно в този миг в ума ми се прокрадна една страшотна идея!

— Никой не го е страх! – гръмко казах аз, озарен от току-що хрумналите ми мисли – Нали така, момчета?

— Да! – отвърнаха почти в един глас Васко и Слави.

Имахме магаре – Чавдар, което много приличаше на Лони. Вярно, имаше малко разлика в корема – на Лони беше побелял на места, може би от старостта – но и двете магарета бяха сиви и горе-долу на една и съща височина. Накратко – Чавдар и Лони бяха почти близнаци.

И така, когато изпратихме Шута и Рони до техните къщи, ние се разбрахме с тях да се чакаме на мегдана в осем и половина вечерта. След това останах с Васко и Слави и им споделих намерението си. Те го приеха с огромен възторг.

Когато се прибрах, беше станало пет часа. Трябваше да действам скоростно, защото няха много време. Хапнах набързо няколко филии направени от баба, след което тайно отидох до ливадата в задния двор, където кротко пасеше магарето. Оглеждайки се предпазливо, аз го отвързах и го поведох към гробницата. Слънцето все още печеше коварно на небосвода и сякаш не искаше да се спуска към хоризонта.

След като пристигнах на злокобното място, отново ме удари непоносимата воня на мърша. Хубавото беше, че положихме Лони на входа и затова нямаше да се налага да влизам вътре и да гледам разлагащите се трупове, както и множеството червеи и кръжащи насекоми. Завързах Чавдар за едно дърво зад постройката, после откъснах няколко листа, тъй като не исках да докосвам директно мъртвото магаре, със сетни усилия го преместих от мръсния циментов под и го повлякох към поляната. Трупът оставяше тъмнокафява пътека след себе си, навярно заради бързото разлагане от горещините.

Стъпвайки на сухата земя, аз спрях задъхан. Пуснах Лони и се отдалечих от бараката, за да подишам чист въздух. Горещината все още бе непоносима и струйки мръсна пот се стичаха по главата ми. След две-три минути отново се върнах при умрялото добиче и продължих с мисията си.

Скрих го много добре в близките храсти, след това с пръст маскирах следите от влаченето по цимента. Видях, че Чавдар пасеше спокойно зелената тревица около него. Тръгнах си горд и доволен, и представяйки си Венци

Шута с ококорени от страх очи върху комичното си изражение, се засмях гръмогласно.

Към осем и нещо се бяхме събрали – аз, Васко, Слави, Венци и Рони. Дадох знак на двете момчета, че всичко върви по план. Когато решихме да тръгваме, Рони се отказа в последния момент.

— Айде бе брат'чед, кво ти стана? – викна по него Венци.

— Не мога, брат. Нали знаеш баба к'ва е, все се притеснява. А и почва оная страшния сериал, искам да го гледам.

— Да не те е страх, бе? – попита го Васил.

— Луд ли си? Не ме е страх, ама не ми се ходи.

— К'вото искаш брат, проблемът си е твой – отговори Венци и ни даде знак да тръгваме.

По пътя си говорехме страхотии, аз измислих няколко „легенди“ за Гробницата на умрелите животни. Шута не остана по-назад и също ни разказа потресаващи истории за мястото.

Беше станало по-хладно и когато пристигнахме забелязах, че лошата миризма на гнило месо не бе така силна, както през деня. Луната се намираше в пълната си фаза и обливаше цялата местност със сребрист нюанс, а на фона на тази светлина гробницата изглеждаше призрачна.

— Айде да нахълтваме, момци! – подкани Венци – Айде идвайте!

Влязохме вътре и нашият приятел спря рязко. На лицето му се изписа изненада.

— Лони го няма, мамка му! Ей братоци, нали го бяхме оставили тука?! – говореше Венци превъзбуден.

— Да! Ауууу няма го! Дали не го е взел някой?

— Или Лони е възкръснал и сега дебне да ни убие! – с нотка на уплах каза Венци.

— Невъзможно е. Мъртвите не се събуждат. Поне аз не съм виждал – изрече Слави.

— Това място е прокълнато, моето момче.

В това време аз излязох незабелязано и тръгнах към Чавдар. Той лежеше до дървото и когато ме видя, пръхна с устни.

— Чухте ли това? – извиси се стреснатият глас на Вен-

ци Шута.

Тъкмо отвързах магарето и някъде откъм храстите чух странен шум. Стори ми се, че идва от мястото, където бях положил Лони. Чавдар се подплаши и хукна напред. Аз се обърнах и съзрях в храстите... черно създание, което се движеше с дебнеща походка! В началото го помислих за някое изгубено диво животно, но когато го огледах по-добре, видях, че главата му наподобяваше човешка, но беше много по-тъмна и по-грозна. Беше обвито в някаква груба козина, част от която се влачеше по пръстта.

В един момент съществото издаде силен звук и тръгна към мен! Аз наддадох вик и побягнах!

Чух стреснатия глас на Шута:

— Неее! Това е Лониии! О, Господи! – и хукна напред. Чавдар побягна след него!

Слави и Васко се бяха приготвили за шоуто, но когато видяха, че идвам задъхан и подир мен се движи някакъв човекоподобен звяр, застинаха недоумяващо:

— К'во е това ? – попита плахо Слави.

— Не знам! – извиках аз и се затичах напред.

— Леле майко, ама това наистина е...

— Бягаййй!

Чувах тези гласове зад мен, а някъде отпред Венци тичаше пред уплашеното магаре. Чувах да крещи „Мамо-ооо, къде сиии...“. Би трябвало да се тръшкам от смях при тази гледка, ако не беше онова същество, което бе тръгнало след нас и което не исках да поглеждам. Отзад Слави и Васко също виеха като подивели.

И така, ситуацията в която се бяхме озовали, бе повече от трагикомична – най-отпред търчеше Венци Шута, разперил ръце и крещящ като истерик в последната фаза на умопомрачение. По него със същото темпо се движеше магарето Чавдар, подплашено може би от човекоподобния звяр от храстите и бягащо, за да не се отдели на голямо разстояние от обекта пред него – типичен навик на чифтокопитните животни. В средата бях аз, едновременно радостен, гледайки зрелището с Венци пред мен,

и зверски уплашен от неведомото чудовище от храстите. Зад гърба ми тичаха Васко и Слави, преплитайки се един в друг като закоравели пияници.

В един момент заради умората Венци Шута спря да бръщолеви, олюля се и падна глухо на земята. Магарето също спря, застана над него и започна да го души по главата. Венци отново изрева, но вече със слаб, дрезгав, измъчен глас, като започна да мърда безпомощно с ръце, подобно на агонизираща твар.

Аз изтичах до тях. Когато докоснах Венци, той замърда яростно и извика нещо неразбираемо. После хванах магарето за поморката и го отдалечих от уплашения самохвалко.

— К'во става тука, бе! — чух идващите Васко и Слави.

— Какво е онова зад нас? — попита ме Слави. Аз вдигнах рамене.

— Ето го, идва! — Васко посочи зад нас и аз отдалеч видях страховитите очертания на съществото. Сега то се бе изправило на два крака и тичаше към нас.

— Чакайте бре! Къде сте се разбързали? — познах отдалеч гласа на Рони.

Когато Рони се доближи до нас, ние го изгледахме изумено. Беше намазал лицето си с кал и се бе покрил с някаква шуба така, че да изглежда като звяр. В този миг тримата избухнахме в силен смях. Само Венци лежеше на земята и издаваше слаби гърлени звуци.

— К'во му стана на брат'чеда? — попита Рони, сетне се обърна към Чавдар — И к'ви са тия магарета, мама му стара?

— Ще ти обясним след малко, нека първо да оправим Шута — отвърнах превъзбудено аз.

Свестяването на Венци ни отне няколко минути. Когато опитахме да го вдигнем от земята, той започна да се съпротивлява агресивно с думите:

— Оставете ме!

— Ей, Шут, стани! Ние сме! Споко приятел, няма нищо страшно! — успокоявахме го.

Най-накрая Шута се изправи и ни загледа с учуден поглед, все едно сме го събудили от дълбок сън.

— Вие ли сте бе? К'во става тука? – попита той, но след това очите му се съсредоточиха върху магарето зад нас:

— Ето го бе! Това е Лони!

— Това е Чавдар – казах му аз, – нашето магаре, нали го знаеш?

— Чавдар – повтори той и се вторачи в животното. – О, Боже, Чавдар. Леле майко, как не се сетих.

Накрая се обърна към мен:

— Ей, копеле, пак ли ме изигра, майка ти мръсна?

— Не зная дали съм те изиграл, ама Рони ни уплаши всичките.

Всички погледнахме към Рони Пистата, който ронеше калта от лицето си. Той извика:

— А що си мислите, че аз не се уплаших от умрялото магаре в храстите?

Още когато споделях идеята с Васко и Слави, Венци Шута е кандърдисвал Рони да ни направят номер. За целта Рони е трябвало да се „прибере“ по-рано, след това да вземе шубата, да намаже лицето си с кал и да се запъти към Гробницата. Той се движел успоредно с нас, но вътре в гората, за да не го забележим. Дотичал при постройката малко преди нас, приклеknал и зачакал удобен момент, когато да се появи. По едно време аз скришом съм минал отзад, за да отвържа някакво магаре, което му се сторило странно, въпреки това и за миг не помислил, че и аз готвя номер. Рони започнал да доближава гробницата с леки стъпки, ала се спънал в нещо. Когато съзрял трупа на Лони, издал уплашен стон. В този момент магарето, което съм отвързал, побягнало, аз също съм се обърнал и съм хукнал след него. Рони, въпреки уплахата си, следвал плана – тръгнал към останалите на четири крака. За негова изненада Венци, който след появата му трябвало да дойде при него и да се посмеят, избягал пръв, подплашен от отвързаното магаре.

След като Венци и Рони чуха и нашата история, избухнаха в силен кикот. Ние също се присъединихме към хилещите се. Смехът ни беше толкова силен, че може би се чуваше чак в селото.

ПЕТЕЛЪТ

Викат ми Ники Петела! Аз съм беден художник. Рисувам татуировки и портрети по поръчка. Плащат ми всякак – кой както може. Един с пари, друг в натура. Мацките, по специална тарифа!

Нарисувах портрет на един селски бакалин. Обеща да плати с левчета. Повярвах му, но когато портретът беше готов, човекът започна да усуква думи и да кърши пръсти. Купувал стока, продавал на вересия ...и ми подари един петел. Каза, че бил особено едър. Аз петел съм виждал на картинка в детските си книжки, но да прибера в апартамента си жив петел – да си призная чак ме беше страх. Къде, къде? Сложих го на балкона. Започнах да питам познатите си кой може да го заколи. Те, приятелите ми като мен, виждали са го само на картинка или във филм. Някой ме светна да отида до пазара да му купя храна, защото докато намеря коляч, добичето ще вземе да измършавее.

Купих аз пет килограма жито, такива бяха най-малките опаковки. Сипах му една купчинка. Помете я за секунди! Започна да чатка с клюн по стъклото на вратата към балкона. Едва се трае! Открехнах леко вратата и му хвърлих още зърна. И тях като изяде започна да кълве дървената рамка на вратата. Вадеше с яката си човка треска след треска и аха да издълбае дупка, през която да влезе при мен в стаята. Боже! Как ще се спи тази нощ? Ами така-цяла нощ хвърлях храна на проклетата птица, докато петте килограма не свършиха. На разсъмване каталясали и двамата заспахме. На сутринта като поглеждам балкона – минно поле, курешка до курешка! Въроръжен с лопатка, метла, леген с вода, трябваше да изляза на балкона, за да го почистя. Тъй като ме беше страх от петела, го вкарах в стаята. Докато чистех навън, той разчистваше вътре. Про-

вери какво има и в шкафа, и в гардероба. Оказа се много любопитна животинка. Когато си разменихме местата установих, че има поражения – зеленият ми мокетен килим беше оскубан старателно, а по ламината имаше дупки от клюн. Оставих го да кълве стъклото и дървото на вратата към балкона и отидох да купя още жито.

Донесох две торби по пет килограма, белким се засити и заспи! От циментовата заливка на балкона се бяха отронили малки парченца, които петелът гълташе ли гълташе. Сипах му житото в една цинкова кофа. След пет минути тя беше изпразнена и дъното ѝ направено на решето! Продължих да хвърлям храната по балкона, с ясното съзнание, че ако това мое съжителство с този звяр продължи, аз вече няма да имам балкон, врата към него, мокет, ламинат, дрехи, картини, бои...

Ускорих търсенето на човек, който да го заколи. С моя проблем се бяха заели и съседите, защото петелът ми им създаваше ред неудобства и на тях... Намериха ми човек – един дребничък дядка от съседния вход. Като го видях нещо не ми се вярваше да може да се справи с този огромен мой петел.

Пуснах дядото при петела на балкона и седнах в стаята да гледам представлението. В ръцете си стисках тенджерата, в която евентуално да сложим заклания петел. Петелът изглежда усети ситуацията и връхлетя върху стареца, който пък подскочи на заден ход, залепи гръбнак на парапета, наведе силно назад гръб и глава, за да не го клъвне петела. Аха, да се преметне през балкона на улицата! Добре, че ги наблюдавах, скочих и хванах за яката дребното човече.

През това време петелът, подивял, нахълта в стаята. Там нещо се препъна, стъпи на ръба на тенджерата за секунди и за наша радост сам се захлюпи с нея. Дядото сръчно му настъпи врата и с победоносен вик размаха ножа. Уплаших се, че ще го коли в стаята, но не – трето действие от драмата-екшън се пренесе в банята.

Съседът каза аз да настъпя петела, а той ще му реже

врата. Страх не страх настъпих го и обърнах глава в противоположна посока. Спомних си как, когато станах на шестнадесет години намерих в гората огромна костенурка. Дядо искаше да я върна там, откъдето съм я взел, но майка реши, че сега имаме шанс да опитаме костенурско месо. Добре, но трябваше аз да я заколя, защото съм бил вече мъж. Никога няма да забравя колко време майка държа костенурката с краката нагоре, а аз търках врата и с един нож. Кожата и е много дебела и не се поддаваше. Тогава майка каза да я бодна по сънната артерия с върха на ножа, за да умре от кръвозагуба. Ужасно възпитателен урок по кръвожадие! Докато бях потънал в тези неприятни спомени, дребното старче търкаше и търкаше шията на дебелия петел и не успяваше да го заколи. Каза, че на село сечали главите на петлите с брадва, а не ги режели с нож. Препоръчах му моят изпитан метод, но той тъкмо вече беше успял да обезглави звяра. От изтощение дребното старче изпусна изпод крака си тялото на петела и познайте какво последва! На една страна се премяташе главата с отваряща се човка, а на друга перпелеше, размахвайки крила, едрото пъстроцветно тяло на полумъртвия петел. Извадих фотоапарата и направих няколко снимки, за да увековеча събитието. Изобщо нямах никакво желание да се занимавам повече с тази гад. Подарих го на коляча да си го щави с вряла вода и да си го готви.

Взе го човека и много се зарадва. После ме покани на петлюова чорбица, но той пък обикалял съседите, докато намери толкова голяма тенджерка, като за моя прословут петел. Краката му все стърчали навън от съда, но за всяко нещо се намира майстор, нали? Ако на някого не му се вярва, да заповяда на моята първа изложба. Там място намериха и картини, увековечаващи тази невероятна история.

ПИЯНСТВОТО НА ЕДНО СЕЛО

Два дена преди Коледа село Чудомирово осъмна с новината, че баба Неделя от долната махала спечелила от лотарията „Алтън могили“ 50 хиляди лева. И сега щели да идват от телевизията да снимат как ѝ дават парите и да я питат какъв бизнес ще завърти с тях. Пък тя ще разкаже кога е станало събитието. Как съвсем случайно, когато прибирала патките от селския гьол, стигнала до Лафка-та и си рекла:

— Чакай да си купя аз един лотариен билет. Нали по Коледа стават чудеса. Ще дам 2 лева от пенсията си дето е 130 лева с увеличението. Ще ми останат 128 лева и те ми стигат за един комбинезон и едни нови галоши, че старите се пробиха още миналата година.

Поп Михал подтичваше към малката немощна църквица, набор на дядо Вазов, килната на едната си страна и плачеща за ремонт още от 1950 година. Той въодушевено се кръстеше в трескава подготовка за благодарствената литургия.

— Коледното чудо дойде и при нас. Благодарим ти, Господи. Славим името ти.

Чудото като всяко чудо огря цялото село. Салкъмите цъфнаха. Дренките вързаха. Кучетата вирнаха опашки и с жар се впуснаха да създават поколение. Кокошките от радост по-цял ден снасяха яйца, където заварят. А кравата на баба Параскева така я хвана амока, че млякото ѝ потече като река с вкус на млечен шоколад с трюфели. Селяните широко и топло се усмихваха и цъкаха – глей, глей, бре да му се не види. Мъжете сложиха новите си ризи. Извадиха изпраното и позакърпено тук-там знаме и го вдигнаха пред общината като на избори. И хукнаха към кръчмата на бай Андрешко да пият по една пърцуца със сланинка на вересия. Жените запремитаха боклука пред къщите си право в дерето. Закичиха портите с китки и клонки като по Гергьовден. После вързаха престилките и сложиха тенджерите на печките. Боже мили,

Чудотворче, такъв възрожденски подем селото не помнеше от Априлското въстание. Чак от телевизията ще дойдат тъкмо в тяхното село, дето чиновниците от кадастъра по грешка го бяха закадастрили от българската територия и оставили някъде между гръцката и турската. Те и братята македонци го искаха и не спряха да говорят на развален български език, само и само да докажат, че селото е тяхно още от времето на Александър Македонски. Но не ги огря. Грешката навреме се оправи благодарение на депутата, дето им го избраха от София, дошъл с мерцедеса да направи инспекция на фирмата си за дърводобив, че тя „хубава си моя горо“ съвсем олия напоследък. И тъй между две туби ракия и една дамаджана с вино за добре дошъл, депутатът се похвали с новата си пушка – като гръмна два глигана и едно сърне – армаган за вкъщи. Та всичко си дойде на мястото.

В разгара на приготовленията решиха колективно да отидат и честитят на баба Неделя печалбата. А тя да почерпи с мушмули, докато вземе големите пари, де. Набраха здравец. Даже оплетоха венец от бръшлян. И цялото село потегли под строй през „кара сокак“ към долната махала. По пътя взеха от общината и кмета бай Първан, подготвил специална поздравителна грамота за късметлийката.

Завариха баба Неделя по чорапи с разрошени бели коси да гони по двора с нож в ръка, голям черен петел с остър клюн, сипейки убийствени заклинания. Наоколо като златен дъжд се сипеха изкълваните алтъни от Могилите на лотарията. Картина достойна за закачливата четка на бай Стоян Венев и сатиричното перо на Чудомир.

Всички се спуснаха и сложиха баба Неделя да поседне на столче. Дадох ѝ да пийне една студена водичка успокоявайки я. Е, станалото станало. Голяма работа. Някакви си 50 хиляди лева. Отдето дошли, там и отишли. Жените се разтърчаха. Грабнаха тенджерите и сложиха софра в градинката на старата жена, под асмата, между чемширите. Все пак имаше и коледно чудо. Купиха ѝ една кутия локум от цветния, с картинката на момата, дето бере гюл с два реда алтъни на шията.

ИЗЦЕЛЕНИЕ

Макар и прехвърлил осемдесетте, дядо Гърдьо си оставаше жилаво и подвижно старче, а очичките му хитро блещукаха под сърдито свъсените рунтави вежди. Според неколцината му останали живи приятели, чудесно си живееше Гърдьо, нямаше от какво да се оплаче – синът и снахата го гледаха като писано яйце, каквото кажеше – това ставаше. Колко ли старци на днешно време можеха да се похвалят с такова гледане! Което си беше вярно, беше си, ала чуждите хора не знаеха какъв голям проблем създаваше на близките си иначе кроткият човечец.

Дядо Гърдьо беше решил, че е болен. Ей, тъй, без видима причина току го пробождаше нещо в гърдите, сутрин го боляха ставите, виеше му се свят и губеше сила, а напоследък взе да не усеща и сладостта на ракийката. Това последното, според него, се явяваше най-сигурното доказателство, че дните му са вече преброени и дядо Господ е решил да го прибере при себе си.

Отначало синът и снахата се разтревожиха, разтичаха се, водиха го при всякакви доктори, но все се оказваше, че старецът е здрав като пън и нищо му няма. И Гърдьо усещаше, че май е рано още да мре, но беше хубаво домашните му да се грижат за него, да се притесняват и да обръщат внимание на всяко негово „ох“. И той продължаваше да ги засипва с безбройните си оплаквания кои от кои по изобретателни. Стягаше го сърцето, бучаха му ушите, не можеше да ходи редовно по голяма нужда, отичаха му краката. Сутрин, като се надигне от леглото, се запъхтяваше, не можеше да си разгъне кръста, обаждаше се ту ишиас, ту лумбаго, а пък и главата нещо все го наболяваше... И пак го поведоха по доктори. Синът и снахата се редуваха да си взимат отпуски, защото всяко ходене в града беше свързано с губене на време – висяха

с часове пред кабинетите на най-различни специалисти в местната болница, а после още толкова чакаха, за да получат резултатите от напълно безполезни изследвания. Обаче бай Гърдьо обожаваше ходенето по доктори. Пред лекаря можеше да разкаже всичките си болки, с него можеше да сподели всичките си опасения, а докторът го слушаше внимателно и кимаше с глава към сестрата – ето, виждате ли колко сериозно е болен този човек! После му изписваше рецепта и той, благоговейно поемайки я в ръцете си, моментално я предаваше на близките си, за да му купят новите лекарства. Бай Гърдьо пари за илачи нямаше. По силата на синовния дълг децата му го гледаха и бяха длъжни да се грижат за него. Както трябваше да го водят на доктор, така трябваше и да купуват лекарствата. Иначе пенсийката му не беше много малка, но нея Гърдьо си кѳташе – бели пари за черни дни, не се знае кога какво ще му потрябва на човек!

Ей, тъй разнообразно и съвсем не скучно живееха семейство Гърдеви!...

Освен „болен“ баща обаче си имаха и голям син – Ангел. Всички му викаха Габѳра. За разлика от дядото, внукът растеше здрав като бик. Огромен мускулист мъж, Ачо Габѳра се славеше в селото като добѳр и услужлив човек. Работеше в авторемонтната работилница на земеделската кооперация, беше отличен механизатор и често го награждаваха за постигнати успехи. И с друго беше известен Габѳра – с невероятните си способности да поглѳща храна. На един банкет по Гергѳвден по-миналата година Габѳра беше изял половин печено агне и изпил две каси бира. Този подвиг го бе прославил не само в селото, но и в околността, а от няколко месеца за това вече се говореше и в окръжния град. Никой не смееше да се улови на бас за ядене и пиене с него. Даже излезе и такава приказка сред хората: „яде като Габѳра!“.

Но колкото беше грамаден на вид, толкова беше кроѳък и незлоблив по характер. Не се дразнеше от хорската простотия, но не се и оставяше лесно да бѳде праметнат – на всекиго отсипваше каквото е нужно и всички знаеха, че не може да бѳде лесно надхитрен. Хората търсеха ком-

панията му – всякога беше зареден с вицове и майтапи, не робуваше на авторитети, а малкото сполетели го неслугоди в живота посрещаше с шега и усмивка. Изобщо, цял се беше метнал на дядо си – чешит и половина!

В началото на май дядо Гърдьо реши, че не вижда. Понеже синът вече не му обръщаше внимание, се оплака няколко пъти на снахата: с туй, лявото око, хич не види, пък и другото нещо взело да отслабва – отблизо и човек не може да различи. Поиска да го заведат на очен лекар, че май почва да ослепява. Беше точно в разгара на земеделската работа – прибирайки се в къщи, снахата и синът продължаваха да сеят, копаят и плевят до тъмно в грамадния двор, после оправяха животните, трябваше да се намира време и за частното ползване на полето... А зрението на стареца все повече отслабваше! След няколко дни положението стана нетърпимо: дядо Гърдьо остана да лежи в стаята си, мърморейки че по-добре да не излиза, за да не се блъсне и пребие някъде. Когато го канеха да става и да не се вдетинява, той отговаряше, че по-добре да си чака края, защото вече никой не го иска в тази къща. А после с гробовен глас заявяваше, че не бива да се притесняват – той нямало да им бъде в тежест, защото си има спестени пари за ковчег.

Тия приказки направо подлудяваха кротката женица и една вечер, след като размениха с мъжа си остри думи от рода на „аз не мога да живея повече в тая къща“ или „ей с тия ръце ще го удуша тоя дъртак“, седнаха да решават какво да правят с развилнелия се старец. Върна се и Ачо. Като му разказаха за премеждията си, той помисли малко, и после рече:

— Я ми го оставете на мене дядката! Аз ще го изцеря – и се подсмихна лукаво.

На следващия ден Габъра имаше почивка и замина с дядо си за окръжния град. Там щеше да заведе стареца на най-добрия специалист – очен лекар – „в Окръжната болница, дядо, там са все светили, за нула време ще те оправят, все едно, че нищо не ти е имало!“. Дядо Гърдьо преливаше от гордост и щастие – идеше му да се похвали

на всички с внука си, колко е добър и какво голямо сърце има и как само той единствен го има него – Гърдьо – за човек в тази къща! Рипна старецът, премени се с нова, хубава риза, зави перчем – не можеш каза, че е оня, примирен с близкия си край, измъчен човечец! От село в автобуса се качиха още няколко души и на въпроса къде е тръгнал, Гърдьо гордо отговаряше: „Внукът ще ме води на доктор в града“.

Окръжният град ги посрещна с шума на множеството хора и автомобили, беше и пазарен ден, навсякъде имаше народ, но Ачо уверено водеше – познаваше града добре, тук изкара втората година от казармата, имаше и много приятели и често ги навестяваше. Старецът вървеше покорно след него, оглеждаше се учудено наоколо и все повтаряше колко голям и оживен е станал тоя град за последните комай двадесетина години, откакто не беше стъпвал в него.

Болницата се намираше в голям парк с огромни, разлистени дървета, ухаеше на липи и пролет, навсякъде кипеше живот и гърдите на стареца се пълнеха със задоволство. Досега не го бяха водили тук. Снахата и синът го влачеха все в тяхната районна поликлиника, и един-два пъти го бяха карали с кола в някаква лаборатория, но май беше в друга болница. В тази идваше за пръв път и всичко наоколо много му харесваше.

Ачо го остави на чака на една пейка до входа и отиде да потърси доктора. Намери кой кабинет обслужваше селските райони, почука и се вмъкна вътре. Поговори нещо с младата лекарка, двамата се усмихнаха съзаклятнически и тя му каза „Водете пациента!“. Чуден човек беше този Ачо, от половин дума се разбираше с хората! Пък и левент, хубавец – дълго гледа след него докторката, докато той се измъкваше през вратата...

Ангел доведе стареца, почука и след като чу отривистото „Влез!“, отвори, пропускайки дядо си да мине напред. Докато го преглеждаха, той остана прав, малко встрани от стареца, но така, че докторът да го вижда добре. Бай Гърдьо разказа на младата хубава лекарка всичко за страданието си, тя му показваше с показалката едни засукани

малки фигурки, като го караше да затваря ту едното, ту другото око, а той троснато и с досада заявяваше, че не ги вижда добре. Почна да му слага увеличителни стъкла, но той все не беше доволен – оставаше все някак размазано! Лекарката ту увеличаваше, ту намаляваше диоптрите, коригираше и най-малките разлики, но дядо Гърдьо все се мръщеше – нищо не можеше да се нагоди към проклетото му зрение! Прегледът продължаваше вече 15 минути. Накрая докторката се усмихна и вдигна очи към Габъра, а той леко ѝ намигна – „аз нали ти казах, направи, каквото сме се разбрали“. Тогава тя рече: „За тебе, бай Гърдьо, явно най-добро ще бъде това!“, пресегна се встрани, взе обикновеното стъкло, без диоптър, и го постави с уред на лицето му, като скри с палката дясното око. „Я виж сега?“ Старецът се взря в буквите, погледна докторката, погледна и Габъра и отсече: „Ей с това вида като младеж!“. Габъра се засмя, засмя се и младата жена, сестрата също се ухили, усетила каква е работата. Лекарката написа рецепта за едни очила, почти без диоптър, даде съвети на стареца как да се грижи за своето зрение, после всички вкупом си благодариха и се сбогуваха.

Най-доволен от всичко остана дядо Гърдьо. И реши да направи нещо, което не бе правил много отдавна в живота си – предложи на Ачко да отидат в някоя гостилница, където да почерпи момчето един обяд заради хубаво свършената работа. Мислеше си човекът – ще хапнат по една чорбича и – хайде на автобуса. Ако знаеше само какво го чака!...

За да не троши хатъра на дядо си, Габъра го заведе в един малък ресторант до пазара. Минаваше един часа и в заведението вече нямаше никой. Седнаха на двойка маса до прозореца и само след минута при тях дойде сервитьорка. Имаше уморен вид – данъчните снощи бяха правили банкет, който продължи до рано сутринта, а ѝ оставаше още половин час до края на смяната и всичко в нея жадуваше за почивка. Другата колежка се беше зашурала нанякъде, и на Цурето се падна да види какво искат тия двамата. Очевидно бяха от село – възрастен сух

старец и грамаден като комбайн млад бабанка. От опит знаеше, че такива поръчваха по една чорба и най-много по една бира, и само губеха времето на персонала.

Така си и знаеше – докато старецът отвори уста да иска някакво си меню (какво ти меню в такива кръчми), големият директно попита има ли супа и дали работи скарата. Супа имаше – само топчета, а за скарата Цурето не беше сигурна, трябваше да провери. Тогава старецът поръча една супа топчета и хляб, а големият отсече „Донеси ми три чорби с една лъжица! И нарежи един хляб – да има“. Цура отнесе поръчката, и от шубера пред кухнята се загледа в големия мъж. Усети, че умората ѝ изчезва, а някаква професионална тръпка подсказваше, че тук ще стане интересно. Затова каза на готвача да пали скарата, и повика колежката си: „Ела да видиш, тук един си поръча три супи с една лъжица!“ Двете отнесоха супите на Габъра и Цура го уведоми, че скарата работи. Тъй като се оказа, че в ресторанта не е останало друго за ядене, младежът поръча да сложат на първо време двадесет кебапчета и попита за студена бира. По принцип такава нямаше, но Цура самоотвержено заяви, че ще изкара една каса от склада и ще я сложи в камерата. На шега попита дали ще е достатъчна, но Габъра със сериозен вид отговори, че понеже дядо му не пие много бира, вероятно ще стигне. После се обърна към стареца: „Ама, дядо, нали ще удариш поне една, за компания?“

А дядото се беше свил, ни жив, ни умрял, и не знаеше на кой свят се намира. Каква стана тя – от една супа – двайсет кебапчета за начало и една каса бира! Отидоха му всичките парици! Ама нямаше как, беше обещал да черпи. Така му се пада, като не може да си навие на проклетията!

Докато Габъра опустошаваше трите супи, до шубера вече се бе събрал целият наличен персонал на кухнята заедно с касиерката и чистачката. Беше представление, което не виждаха всеки ден. Тъй като нямаше други хора, се редуваха да носят чиниите с топли кебапчета, отсервираха празните бутилки бира, а големият мъж се хранеше без да спира, и то с такова видимо удоволствие и апе-

тит, все едно току-що сядаше на масата. Естествено, наложи се да опекат още кебапчета, накрая се намери дори и десерт – останали няколко купички крем карамел от снощния банкет, като бонус от заведението. Габъра покани Цурето и колежката ѝ на масата, момичетата пиха по една бира, разговориха се. Намериха си и общи познати и стана толкова задушевно и мило, че на никой не му се тръгваше. Накрая прежълтият старец геройски заяви, че той черпи и плахо поиска сметката. Най-малко сто болешки се обадиha в измъченото му тяло, докато броеше банкнотите върху бялата покривка – и сърце го заболя, и го задуши в гърдите, причерня му пред очите, обадиha се ставите, блъсна го глава, а зрението му съвсем се замъгли, но сега не смееше и дума да обели. Само се вайкаше наум: „Ачко, Ачко, що не каза, че толкова много ядеш и пиеш, бе, сине!“

В късния следобед дядо Гърдьо и внука му се прибраха в къщи. Старецът бе посърнал, смачкан, пребелял. На въпроса на снахата какво му е, само махна с ръка и се прибра в стаята си. От този ден насетне никой не го чу да се оплаква от нещо.

Беше като по чудо оздравял и напълно изцелен.

КОЙ СЕГА ЧЕТЕ ДЖЕЙМС КЪРУУД?

Съд в Северозападна България.

— Уважаеми господин председател! – завършва речта си Анакондата на съдебните зали, както шеговито наричат зад гърба ѝ неудържимата адвокат Канчелова.

— Моля да осъдите ответника „Топъл хляб“ да заплати на доверителя ми Васил Вълчинков тия триста лева, които претендира, както и разноските по делото!

Анакондата има и още един, резервен прякор – Боата-удушвач.

Разликата между двете прозвища е само тая, дали показва действие във водна среда или извън нея. Така е в джунглите на далечна Бразилия или някъде в Африка. Така е и у нас, макар в преносен смисъл! Но когато мощното тяло на змията омотае пръстените си около жертвата, може само да се очаква припукване и трошене на кости, до смърт, преди акта на поглъщането! И това все пак е за добро – не дай Боже, противникът да бъде погълнат още жив и да бъде подложен веднага на смилане от стомашните сокове.

Горе-долу такова е усещането, когато срещу теб е адвокат Канчелова!

Не случайно Вълчинков я взе по делото си срещу тия негодници.

— Вярно е, че имахме договор с господина! Но няма да му платим нито стотинка! – гледа с изпъкнали очи шефът на фирмата за топли хлебчета, гевреци и козунаци.

— Искам да отхвърлите всичко! – и се опитва да намигне на съдията с дясното си око.

Шефът е позастаряващ младеж с гола глава – повече обръсната, отколкото плешива. Постоянно усмихнат – лениво и пренебрежително. Ала сега, след речта на Анакондата, усмивката е изчезнала напълно от лицето му и е загубила гънките и очертанията на какъвто и да било смях. Поизгладяла се е и изглежда така, сякаш върху монета, оставена на

ж. п. релса, е преминал бързият влак от Видин за София.

Според договора Вълчинков трябваше да получи от „Топъл хляб“ възнаграждение по сто и петдесет лева за два месеца, през които с много труд и старание бе консултирал и обслужвал фирмата.

Обаче топлината на договореното възнаграждение, като мирис на прясно опечен хляб, напуснал горещата фурна, бе започнала да отлита полека-лека в небитието, чак до напълно изстиване на хляба, докато стане твърд като камък и почне да хваща мухъл. Негодниците отказаха да платят!

Затова, леко отчаян, потърси помощта на Маргарита Канчелова. Знаеше, че само тя може да му помогне със своя страшен юридически чар – без значение дали я наричаха Анаконда или Боа-удушвач, с явна колегиална и уж приятелска завист.

Знаеше Васил за нея и още много други неща:

Че веднъж се опитали някакви да я повозят в багажник на „Мерцедес“; че била член на ловната дружинка и имала чифте, заредено с едри сачми; че можела да играе почти професионално народни танци, облечена в шопска носия; че била по-рано прокурор; че вярвала в предсказанията на звездите и сама съставяла хороскопи; че понякога пишела оценки на свидетелите си, преди да бъдат разпитани от съда; че се появявала и по телевизията със свои лични становища като юрист; и че дори сега, в последните избори в родния град, смятала да се кандидатира в надпреварата за кмет, но навреме се отказала.

— Е, Васко, да си вървим! – съблече тогата си Канчелова и двамата излязоха навън.

— Какво носиш в тая чанта?

Васил Вълчинков наистина носеше нещо в една странна дълбока чанта, подобна на пазарска, с две поизтрити дръжки, отворена отгоре – такава, в каквато обикновено домакините купуват и носят от пазара чушки и домати.

В отговор той се усмихна хитро и добряшки:

— Нося, каквото трябва! Ето – исквата молба на клиент. Преписи от важни документи. Кочанът с хонорарите. И няма да повярваш, Марго, една книга от Джеймс Оливър Кърууд, „Честта на дълбоките снегове“!

— Не съм чела нищо от тоя автор... – предпазливо отбеляза Канчелова.

— И аз не бях чел, но се оказа, че е майстор! Живял е горе-долу по времето на Джек Лондон. Оставил е след себе си книги като „Гризли“, „Златотърсачи“, „Законът на Бялата пустош“ и още много такива, все интересни.

Разделиха се като добри колеги, уважаващи се взаимно. Васил се прибра в кантората си, където отвън имаше поставена табела:

Васил Вълчинков

Адвокат

Седна зад своето бюро от старо орехово дърво, бутна със замах настрана досадните и скучни правни книжа, бъкащи от доста правописни грешки и изкривявания на правото, а после отвори „Честта на дълбоките снегове“ и се зачете, забравил за всичко друго.

Пътуваше заедно със самия Кърууд на шейна с впрегнати кучета по прясно навалял сняг, в една от долините на Аляска. Въздухът бе мразовит. Слънчевият блясък заслепяваше очите.

Тук, при приятеля Джеймс, всичко бе чисто и оптимистично:

Нямаше ненаказани мошеници, нямаше нагла корупция, нямаше лансирани кариеристи...

Нямаше безправие, и...

В тоя миг на стъклото отвън някой ядосано и грубо почука. Посипа се прах от мазилка, падна твърдо парченце маджун.

— Хей, Василе, кога ще ми заведеш делото? Месеци те чакам! – дочу познат глас.

— Чакай малко бе, Драго! То не става така бързо...

— Върни си ми документите и повече с тебе работа нямам. Ще ида при Канчелова. И хонорара, дето ти го платих, ми върни.

— Ако искаш да знаеш, аз вече пуснах твоята искова молба в съда и чакаме насрочване. Позакъснял си малко – тържествено отвърна адвокат Вълчинков.

Освен във фамилното му име, нищо вълчо нямаше в него. Нито във вида му, нито в характера. Просто в тази професия бе попаднал, Бог знае как, за да си вади хляба някак си.

ТИТАНИ

Прокопи Александрийски живееше в голям и разнебитен отвсякъде град. Но това не му пречеше да се чувства истински титан на журналистическата мисъл. Още щом задника му потъна в редакционния стол на вестника, нещо мина през цялото му тяло и почувства титаничната струна, която трепна в младата му душа. Оттогава тази струна подрънкваше всеки ден, музиката ѝ премина в песен, после в разни кантати, симфонии и накрая задрънка оперно с основна ария „Прокопи – титанът на журналистическата мисъл“!

Точно по тази причина в главата на въпросният титан Прокопи Александрийски, който всъщност беше Александров, но не му звучеше достатъчно авторитетно и тежко, та го преобразува във вече споменатата фамилия, задрънкаха и първите акорди. Всеки божи ден, щом титанът Прокопи отвореше очи в кревата, онази струна почваше да му звъни. Какво ти звънене, направо го изритваше от кревата да мисли върху статията на живота си. Такова съществуване в мизерия повече не можеше да се трае. Разнебитен град, дупки по улиците, омърлушени жители... всичко това спаружваше моралното му съзнание, затова веднага го поливаше с двойна доза кафе.

И така, осеферил се, Прокопи се напрягаше над най-силните думи и фрази, които да събудят целокупното население, да се осъзнае, да вникне в титаничната му мисъл и да преобрази живота си по най-добър начин. Толкова нещо се изписа, мислеше той, а още никой не се бе сетил да напише нещо потресаващо, силно, въздействащо, епохално, да отвори очите и на умрелите и да преобразим живота си. Отиваше в редакцията, където много естествено, тази мисъл не го напускаше, но ще не ще, трябваше да пише дописки от всякакъв характер, много често далеч от

върховните идеали, завладели цялото му същество.

Прокопи мечтаеше. Не, Прокопи живееше с мисълта за тази статия и поради тази най-висша и благородна цел беше загърбил всичко. Дори личния си живот, в който нямаше и помен от някоя кръшна или не дотам кръшна девойка, защото годините минаваха и беше изпуснал влака за нещо по-така. Но за Прокопи това беше без значение. На него не му трябваше кръшна, а дейна, идеологически осъзната и морално извисена мома, без значение за кръшността на снагата и другите екстри на женското тяло.

Такива мисли владееха титана Прокопи и дори почна да мисли за друга статия, движение или не знам си що си, но засягащо глобално цялото човечество. И не друг, а лично той, Прокопи Александрийски, ще я измъдри! Само да му се избистри в главата! Хубавите работи не стават бързо, така се успокояваше и добавяше друга мъдрост „Бързата работа, срам за майстора“. Така де, ако не доизмисли всичко както трябва, може да обърка държавата или човечеството. Затова всичко трябва да звучи като Деветата симфония на Бетовен. Глух, глух, ама я измислил, що и аз да не го направя? Сядаше вечер над „Общочовешката статия за вечно благоденствие, щастие и възход“ (така я именуваше, а за краткост просто ОС-ВБЩВ), захапваше химикала и почваше да мисли. Понякога му идваше някоя титанична дума, друг път направо си задремваше на бюрото и когато се събудеше, виждаше накапалите си лиги върху белия лист. Това го тревожеше и вземаше нов. Поне хартия имам! Важните неща в живота си Прокопи винаги отбелязваше на хартия. Да не се загуби, защото компютъра, току-виж изгърмал от токов удар и – отиде та се не видя епохалната статия, която щеше да промени съдбите на милиони. Ще я напише, ама му трябва и организация, партия, клубове и разни други места, където народа да се запали от огнените му слова...

В друг, също така голям град и също толкова разнебитен, надупчен и прочие екстри, отличаващи родните ни градове, живееше подобна на Прокопи личност. От

женски род. Само дето не беше журналистка. Работеше като обикновен продавач-консултант (това го казваше за тежест) иначе разтегляше месо, салами, карантия и други продукти в кварталната месарница. Казваше се Анджела. Баща ѝ, виден профсъюзен деятел от онова време, много харесвал чернокожата смела американска революционерка от млади години. И когато семето му набъбнало в оня орган, па и намерил подходяща нива за него, веднага рекъл: „Анджела ще е, така ми харесва тая смела жена...“ . При тази реплика един боен сперматозоид се откъснал и с невиджана бързина се забил в мястото, където щяла да се развие нашата героиня.

Ще пропуснем онази част от ежедневното възпитание, когато баща ѝ не пропускаше да напомня, че нашата Анджела трябва да е за пример, да се бори за правдини и свобода, да закриля мало и голямо, но изпаднало в беда, да вдига юмрук, когато работата стане натопорчена и да свиква организирани съмишленици. Не че имало такива, ама знае ли се, тя трябвало да е подготвена. Анджела живеела, какво ти, направо била пропита от революционни мисли, мечтаела за организации по всички градове и села, по махали, стъгди и паланки. Да вдигне народа и да променят положението тотално. Стига робство и тиранство, пеела си на ум тя и свивала юмруци в борбен патос. Ще хукна аз по страната, ще организирам, комитети ще направя, кръжоци, клубове! Няма да пропусна нищо! По събори ще говоря, на седенки ще присъствам и ако трябва, ще плета и бродирам с населението, на селски тлаки ще присъствам, мамули ще чистя, боб ще вея, но няма да оставя ни човек не проагитиран за борба със световния и наш изеднически капитализъм! После се шмугвала в месарницата и режела мръвките толкова настървено, че я кръстили Анка месомелачката.

Щяла да тръгне Анджела или Анка месомелачката на агитация и пропаганда, обаче работата в месарницата ѝ досега с кебапчета и кюфтета, пълни с ГМО, направили така, че задника ѝ да увисне застрашително. Заприлича-

ли на две големи дисаги, метнати на двете ѝ бедра. Само да поотслабна, мислела си Анджеела и вдигам народа! Вдигам го като едното нищо! Снагата ѝ кипяла от енергия, от страсти и омраза към народните и всякакви изедници. Ще им дам да се разберат, ще видят те коя е Анджеела! Направо си вярвала, че е досущ като нея, макар че, както вече споменахме, задникът и висял, косата ѝ била руса и като разсаждана, а кожата бледа като козе сирене или каквото и да е. Обаче нали носела революционна име, как да се примири с бандитите! Е, позастаряла и нашата мома, само че когато човек се е врекъл на борбата за световно и национално добруване – какво тук значи някаква си младост!

Анджеела клатела заканително глава, в унисон със задниците-дисаги и пригладжала нервнo увисналия над пламенните ѝ очи бретон или нещо подобно. Баща ѝ, бившият профсъюзен деятел изгарял от радостни вълни, че щерката е толкова пламенно-революционно и всякак си възпитана за борец срещу народните и световни изедници. Кефел се, ала и червейчето на съмнението взело да го гложди. Ей я Анжелка, мислел си той в тъмните нощи, когато жена му Недялка тихо похърквала до него, наборите внуци дондуркат, а наща кълца месо и крои планове за осъзнаване на народния и световен пролетариат. Да не бях я възпитавал толкова революционно, осъзнато и борбено, да си беше намерила някой, белким и задника ѝ да не беше увиснал толкова. А сега? Плющи кюфтета и кебапчета, като че вече е станала депутатка, май сбърках, корял се той, после се обръщал на лявата си страна, че така по-малко чувал пухтенето на Недялка и се унасял.

Както вече се досещате, този разказ е безпредметен, ако не се случи нещо. Та и тука. Един ден, всъщност, в една отпуска, Прокопи Александрийски решил да даде малко отдих за титаничната си мисъл и да отмори снага на родното Черноморие. Докопал се до брега, който чуждестранните туристи упорито оповръщвали всяка вечер, Прокопи се настанил с погнуса до едни такива вечно пияни англичани. Момите им не отстъпвали по нищо в

лоченето на алкохол. Пиели, та чак най-върлият пияница, познат на Прокопи, бай Ненчо, който пиел по ока ракия всеки ден, бил като божа кравичка в сравнение с тия паламидести сюнгерии. Па къде го побират, бе, дивял се Прокопи, въпреки че в главата му виреел и титаничен мозък. Отправил се към плажа и видял нашата мома, която също по това време решила да отмори телесата, да ги топне в солената вода, тен да хване и ако е рекъл Господ, след това да се втурне по села, градове, махали и паланки. Да набере сили и... Само дето нямала добра теоретична мисъл. Да можеше да се изразява, ама от кълцане на месо не ѝ оставало време да чете съответната революционна литература, та като говори, народа да зяпне и да я гледа в захлас. Като споменахме Господ, точно той май решил да ги срещне, пък каквото сабя покаже.

Седял си Прокопи на плажа, гледал голите цици на женурия и девойки и мислел с погнуса за пошлите им намерения. Ококорчили се насреща ми като за продан, как да ги харесвам, редял мъдри слова и отново впивал поглед в голата плът. Тогава видял една снага, увенчана с две здрави задници на мощни диреци, служещи за крака. Дисагите се мятали застрашително към морския бряг и без да осъзнава, Прокопи станал да види отблизо като какво ще се случи, щом дисагите потънат във водата.

– Аууу – простенала собствениците на дисагите и зацвърчала от удоволствие – Малиии, к'ъв студ! – замахала кокетливо с ръце и Прокопи разбрал, че това е една от малцината нашенки, решили се да посетят споменатия курорт – рай за зажаднелите за алкохол чужденци.

– Аууу – отново писнала Анджеа, защото една вълна се плиснала в тялото ѝ, разбила се като в непоклатима скала, но Прокопи тутакси се притекъл на помощ. Не за да я спаси, а да завърже разговор.

Така нещата тръгнаха. Двамата млади и неженени титани, всеки в областта си, се срещнали и искрата тутакси пламнала помежду им – няма как – революция! Теорията и практиката все някога се срещат. Та и сега! Вечерта

се отправяли към един бар да критикуват пияниците от чужбина, през деня ходели на плаж, за да обсъждат теоритико-тактическите действия, предприемани в бъдеще от тях, които неминуемо щели да сринат държавната или световна неправда. А после певци и стихоплетци щели да ги възпяват. И дори легенди да се носят. Легенди, които нямало как да не започнат от този бетониран, оповръщан морски бряг, стаил из покрайнините и остатъци от някогашна зеленина, красота и романтика. След няколко дни двамата обсъждали планове си денонощно. Почти не спели. Прокопи Александрийски бързо почнал да пише споменатата вече епохална и титанична статия, а Анджела чертаела схеми на мрежи от революционни комитети...

Докато двамата се вглъбявали все повече в тънкости-те на световното добруване, в държавата се провели нови избори. Други едни хора, без да му мислят кой знае колко, защото Господ не бил благосклонен откъм този артикул към тях, обърнал палачинката. Те имали много пари. Ама много! А за това много често не се иска ни акъл, не схеми за организации, ни титанични статии, променящи държавния и световен ред. За това се искало просто да умееш да въртиш далаверата.

От цялата история останало само едно за нашите герои. Анджела се преместила при Прокопи. Хем да обсъждат с титаничните си мозъци бъдещата теоретична и практическа работа, хем да работят по сътворяването на нов човек – сбор от невероятните им титанични умове! Един истински Бетховен в световната революция!

ЧОВЕКЪТ С КОЛЕЛОТО

Беше горещ летен следобед и Спиридон беше приседнал на пейката под ореха в двора. Беше умислен и мрачно разглеждаше пожълтелите нокти на краката си. От време на време почесваше огромното си космато шкембе, изливащо се над панталона. Няколко кокошки ровичкаха в прахоляка около него, но той не ги забелязваше, дълбоко вгълбен в мислите си. Една от тях забеляза мърдащите пръсти и явно реши, че това е нещо за ядене, защото се спусна към него и стръвно клъвна палеца на левия му крак. Спиридон изрева и скочи.

— Аааааъъъъххххх..... мама ти дейба аз поганска...
— подгони той кокошката и я приклещи в мрежата. Хвана я за шията и я понесе към дръвника, за да ѝ клъцне главата, но стигайки там, той видя старото си колело, и намери отговор на проблема, който го измъчваше. Пусна кокошката, а тя се изтръска и побягна, благославяйки кокошия господ. Спиридон започна да разчиства боклуците, с които беше затрупано колелото. След десетминутно пуфтене най-накрая го извади и заразглежда. Даааам... бая работа си трябваше – гумите бяха спукани, веригата беше паднала и всички болтове трябваше да се затегнат. Подсвирквайки си, той нави ръкави и се захвана. След малко портичката се отвори и жена му Минка влезе в двора, нарамила мотика.

— Що правиш бре, Спиридоне? Нали трябваше да прекопаем бостана? Защо не дойде?

— Тихо ма! Имам работа!

Минка беше работна и умна жена, която беше свикнала да носи на гърба си мързеливия си и глуповат съпруг. С изумление гледаше мъжа си, който пъргаво подскачаше около колелото, та чак си подсвирваше.

До вечерта колелото беше стегнато. Спиридон с гор-

дост стоеше до него и го разглеждаше. Още довечера щеше да иде в града. За един час щеше да стигне с него и за още един да се прибере. Щеше да каже на Минка, че ще играе карти в кръчмата. Снощи чу разговора на едни момчурляци, които разправяха, че били в града („града“ всъщност беше малко, забравено от Бога и от Дявола градче, на свой ред забравило защо се нарича „град“) в една кръчма, където имало програма. Имало две бамбини, които се събличали и играели голи. При мисълта за това, той похотливо се подсмихна и попипа дъното на панталона си. Освен жена си и дебелият комшийка, която веднъж беше оставила лампата да свети, докато се преобличаше, той не беше виждал друга гола жена.

Минка с изумление наблюдаваше мъжа си, който старателно се избръсна и извади сватбения си костюм от скрина.

— Спиридоне, какви ги вършиш? Защо вадиш костюма?

— Жалко е да го дупчат молците. Ще си го нося.

— Къде ще ходиш?

— Отивам в кръчмата. Ще играем карти с Къро и Стоян. К'во се пулиш?

Минка млъкна и почна да вдига недоядената вечеря. Нещо му ставаше на Спиридон. Това с костюма беше едно на ръка, ама да си не дояде яденето... това беше наистина странно. Той омиташе чинията, още преди тя да е успяла да седне на масата. Ставаше нещо! Това беше ясно. От другата стая се чуваше пъшкане и псувни. Тя надникна и видя мъжа си да се мъчи да вкара шкембето си в тесния панталон.

След половин час Спиридон вече беше излязъл на шосето, което отиваше към града. Не караше, а летеше. След близо час здраво въртене на педалите, той пристигна в кръчмата запотен, но доволен...

Минка не можеше да заспи. Беше станало среднощ, а говедото още не се беше прибрало. След няколко часа трябваше да става и да ходи с комшийката Пенка в града на пазар. Съседката ѝ караше един стар Москвич, който тракаше и пушеше, но Минка беше доволна, защото не ѝ се налагаше да носи тежките торби с покупки по рейсове. Жената

заспа и не чу кога мъжът ѝ се прибра доволен и ухилен.

На другата сутрин, докато с комшийката се разхождаха из градския пазар, някой я дръпна за ръкава. Беше Надка – нейна братовчедка, женена там от години.

— Леле Минчeee, баш за тебе си мислех. Да не сте се преместили със Спиридон тука да живеете?

— Аaaa... не. На село сме си, Наде.

— Абе чудя се да ти казвам ли, или не. Ама ще ти кажа! Рода сме и е срамота. Снощи моя Радко видял твоя хубостник да влиза в оня бордей с парясниците, дето се събличат и се кълчотят по масите. Манушка-циганката и Цеца-спицата, на Гошо – Данковия дъщерата! Гошо, Бог да го прости, сигурно в гроба си се обръща... Срамота е ма, Минчeee! – Надка стегна забрадката си и педантично закопча последното копче на елека си. – На дърти години твоя Спироза резил стана, че и ти покрай него! А и ония, ма! Огин да ги изгори, ка ги не е срам по карантии пред мъжете да излазат и...

Без да дочака целия, очевидно предварително обмислен и подготвен репертоар на Надка, жената на дъртия пръч (Така го нарече Надка зад гърба ѝ! Беше си тръгнала от нея, ама я чу!) вече бързаше към Москвича. Някой все едно я беше полял с вряла вода. Такъв срам... Щеше да види той... Докато се прибере в село, тя беше измислила вече, какво да направи.

И тази вечер Спиридон почти не хапна, а дълго време зализваше остатъците от коса по темето си. Отново дълго се бори с тесния панталон и когато вечерта се спусна, яхна колелото и запраши към града. Когато той се скри от погледа ѝ, тя се втурна към комшийката, която вече форсираше Москвича...

Когато Спиридон влезе в задимената кръчма, претенциозно наречена „Нощен бар“, радостно забеляза свободна маса досами сцената. Бързо се насочи към нея и преди да седне, съблече демодираното си сако, с което още повече заприлича на стегнато вързан по средата ръжен сноп. Коланът му бе преполовил шкембето му на две.

„Веднъж да седна, ще го отпусна аз...” – измъчено си помисли Спиро, но и тази мъка и още триста като нея си струваха това, за което беше дошъл. Манушка... След втората изпита бира той изгаряше от нетърпение програмата да започне.

Два червени прожектора (купени на безценица при разпродажбата на реквизита на градския театър, отдавна несъществуващ) отправиха гневните си лъчи към импровизираната сцена, скована от дебелия талпи на разрушения краварник на текезесето и застлана с това, което пазеше в себе си спомена за театрална завеса.. Гръмна гласът на Галена – „Не тръгвайтеeeeeee... със женениеiiiiii...” и Спиро притаи дъх. От сумрака в дъното на „Нощния бар” изплува нечий силует и с грацията на пияна крава се отправя към застланото с плюш място, предназначено за Програмата! С ефекта на внезапна мълния, блесна и синия прожектор (пак от театъра) и силуетът вече не беше силует. От съседната маса някой хлъцна, или изхлипа. Чу се и звук от счупена чаша. Вляво от него някой бясно свиреше с пръсти, а компанията му нададе окуражителен вой и гръмна в овации. С игла да го бяха уболи, Спиро пак нямаше да подскочи така. Само по кълки (Боже опази!), с нещо, което само приличаше на сутиен и едва покриваше дори зърната (Майко Богородице вземи ме, по-добре сега Господу Богу душу предадийм...) и с шарени пера в главата (кога се е накъдрила, гръм да я удари дано!) – на сцената, като сладно се поклащаше в такт, с малкото си останали зъби, щедри усмивки раздаваше ... негова Минка!

БАЙ ДОНЧО И ТУТИ КВАНТИ

В панелния блок с фатален номер 13, намиращ се в квартал „Дружба“ на един от големите български градове, се възцари абсолютна хармония. И не че обитателите на този блок бяха вкупом починали, а по причина проста и обяснима.

Всичко започна малко преди Коледа, когато от Испания се прибра дъщерята на бай Дончо. Тя работеше там от години и не се бе връщала в родината вече цяла петилетка. Макар самотно и тъжно, старецът си живееше общо взето спокойно до завръщането ѝ. Тя се появи с две големи чанти и огромен кафез, в който се мъдреше пъстър папагал. Още докато изкачваше стълбището до петия етаж (асансьорът хронично не се движеше, поради неплатени сметки), папагалът на два пъти напсува на испански. Дъщерята му отвърна подobaващо и започна да звъни на вратата на бащиния апартамент. Бай Дончо си бе у дома, но не очакваше нейното посещение. Тя бе решила да го изненада с гостуването си за празниците. Старецът се притаи, защото допускаше, че инкасаторката за водата е тръгнала да притеснява нередовните платци, какъвто беше и той. Когато обаче на вратата започна силно да се чука и дъщеря му го извика по име, старецът изприпка и отключи на момента.

— „Put a tonta!“ – поздрави го папагалът първи. Бай Дончо не разбираше испански, но интуитивно усети вулгарното отношение на птицата. Влизайки, дъщеря му обясни, че е купила папагала от разпродажба и ѝ е излязъл изключително евтино. Това бе подаръкът на стареца за Коледа – да не стои все самичък в къщи. Бай Дончо се почеса по носа:

— Ха, така! Сега у дома станахме два папагала!

Половин час след влизането си, дъщерята започна да

пере, чисти и размества мебелите. За да не пречат, старецът и птицата излязоха на терасата. Двамата се гледаха с подозрение, докато папагалът не реши да общува по неговия си начин. Той се наकोшени, вдигна единият си крак и изкряска:

— Patan!

— Абе, аз що не ти... кожата пилешка! – не му остана дължен старецът. Отвътре дъщеря му се захили като луда. Предположи, че папагалът е част от инвентара на двата публични дома, участвали в разпродажбата. Сигурно оттам бе усвоил нецензурните изрази.

— И сега какво? – зачуди се бай Дончо – Ще стоим по цял ден с тоя невъзпитан папагал и ще си разменяме любезности като в някой бардак? Така ли?

— Е, тате! Погледни на нещата от веселата страна! – успокои го дъщеря му. – Така ще научиш някоя чужда дума, а папагалът може да научи български! Тая порода много бързо усвояват думи и цели изречения.

След десет дни дъщерята си тръгна обратно за Испания. Съжителството между стареца и папагала доби интересни измерения. От сутрин до вечер бай Дончо съблязняваше птицата с бучка сирене, повтаряйки едно и също:

— Пешев е идиот!

Папагалът упорито мълчеше, а когато отвореше кривата си човка, обикновено псуваше на испански. Това в крайна сметка ядоса и измори бай Дончо. На него много му се искаше, папагалът да се научи да обижда съседа от горния етаж, с когото имаха дълголетна вражда. Като видя, че образователната му метода не дава резултати, той изкара кафеза на балкона.

— Там ще стоиш, за наказание! – размаха пръст в закана старецът и хлопна вратата. В това време от горния етаж провисна мръсна черга. Съседът започна да я изтупва, а от нея хвърчаха фандъци косми и кълба прах.

— Пешев е идиот! – кресна възмутен папагалът.

— Дончо, ти си идиот и кретен! – не остана дължен старият му враг отгоре. Извънредно доволен, старецът надникна и спокойно запита:

— Ти кого обиждаш, бе ахмак такъв?

— Теб обиждам! Защо ме наричаш идиот, а?

— Кога съм те нарекъл, моля? – подаде бучката сирене на папалага бай Дончо. Птицата я лапна, облиза се и цели три пъти повтори, че Пешев е идиот.

Съседът отгоре за малко не падна от терасата. Той чу гласът на бай Дончо, но ясно видя, че той изобщо не си отвори устата. Що за дяволия ставаше?

— На магнетофон ли си се записал, дърто плашило такова? – възропта несигурно, а бай Дончо с пренебрежение му отвърна:

— Погледни се бе, бунак! Дори птиците разбраха колко голям идиот си!

От този ден папалагът получаваше в големи дози сирене, ябълки и моркови, за проявеното старание. За да отвърне на удара, Пешев си купи японски петел с две кокошки и ги настани на своята тераса. И се започна едно кукуригане посред нощ, рано сутрин и през деня, сякаш блокът се намираше не в града, а в някое затънтено село. Да не остане по-назад, вдовицата от долния етаж, която отглеждаше няколко котки, си купи коза. Заяви, че след като съседите са превърнали блока в менажерия, тя щяла да си гледа коза на терасата, щото имала нужда от прясно млекце. Последваха я нови съседи и така в началото на март, от блок № 13 над квартала се понесоха: блеене на коза, кряскане на папалаг, кудкудякане на кокошки, лаене на кучета, мяучене на котки, съскане на змия и дори цвилене на кон. Единственото циганско семейство на Хасан от първия етаж изби терасата към пътя и провеси няколко дъски, за да може да се качва в апартамента му коня, с който ходеше всеки ден да събира вторични суровини. Каруцата паркираха встрани под терасата и гледката бе, като от Бейрут.

Странно, но след зоологическото обзавеждане, съседите някак се укротиха. Дали животните им действаха благотворно или защото нямаше какви по-големи магазини да сторят, те дори започнаха да се поздравяват. Разменяха си по някоя приказка за променливото време, за некадърните и крадливи политици, но не се заяждаха и

караха както по-рано. Един ден Пешев предложи житце и просо, с които хранеше своите кокошки за папагала на бай Дончо. Когато невъзпитаният папагал му напомни за сетен път, че е идиот, той само се засмя:

— Не само аз, всички сме станали идиоти, съседе! Не да седнем, че да пием по една ракийка, да си похортуваме сладко и да ни стане по-леко общото тегло и немотия, а се дърлим като ония крастави кучета – политиците! Те поне знаят за какво го правят, а ние? Защо сме толкова глупави, бай Дончо?

Вместо да му отговори, старецът измъкна изпод леглото бутилка с двайсетина годишна ракия, почука на съседката от долния етаж и ѝ заръча да направи една салатка, а после да слезе при тях пред входа. Там, седнали на пейката, си наляха в пластмасови чашки ракия, чукнаха се и замезиха от салатката. Който влизаше и излизаше от блока, им правеше компания. Видя се, че съседите можели и да се усмихнат, да говорят човешки и бе нужно толкова малко усилие за това! А когато пролетта вече бе настъпила и небето синееше като детска мечта, една сутрин от терасата на бай Дончо, вместо да се чуе поредната ругатня, папагалът важно произнесе:

— Добър ден на всички!

И денят наистина стана по-добър!

НЕЙНАТА ГОЛЯМА ГРЪЦКА СВАДА

В ранното утро Путьо Маринкин, наричан така тайничко от подчинените си, но инак носещ тривиално гръцко име, се изтягаше блажено на леглото си, замечтано се чешеше по междукрачието и съставяше примерен план за бъдещия си прекрасен ден. Той бе завършил престижен европейски университет, но баща му го бе заточил да прави кариера в България и Маринкин успешно щъкаше на всевъзможни мениджърски позиции, като напускаше малко преди съответното предприятие да хлопне кепенците, не без неговата бодра намеса, озовавайки се бързо и ловко на още по-висок пост срещу още по-тлъста пачка. Беше нещо като терминатор на компаниите и умът ми не го побираше как го назначаваха. Даваше интервю след интервю пред измъчени икономически журналисти от престижни местни медии, решили да му се подмажат за реклама, и щедро обещавахе светло бъдеще за служителите си и за поверената му компания.

„Първо ще пийна кафенце, после фитнесче, после душче, а после – хайде в голямата ми бяла Q7 и право в офиса, да всея малко смут и да поръся доза чар, следобед един голф ще ми дойде добре, довечера сме на коктейл“, разсъждаваше си наум Путьо. Вече успешно бе отстранил от компанията служителката Мая, която видите ли така се беше изпуснала, че да хване рак на гърдата на 34-годишна възраст и се влачеше в безкрайни болнични – недопустим лукс в наши дни. Принуди я да напусне сама, за да няма драми, трябваше да му е благодарна тази некадърница, даже много я изтърпя. Пък и обезщетение получи. Путьо инак си беше джентълмен, нищо че не блестеше с ръст, но пък си имаше други достойнства. Сега в ползрението му бе попаднала Лорчето. Тя и без това му бодеше очичките още от началото. Маршируваше важно на високите си токчета из офиса, режеше с думи като със секира и намираше решения и в най-заплетените ситуации. Но пък работеше в предприятието от седем години, а той – от една

и половина. Не му се кланяше достатъчно, а и беше по-висока от него. Както и колежката ѝ Мариела. Тия български курви са големи кранти, мислеше си Путьо, нищо че бе женен за тиха и кротка нашенка. Беше си позволил да им го каже в очите, докато хвърляше някакъв стол в стената и трошеше принтера – нали трябваше да демонстрира елинския си произход и богатия си опит в таверните. Даже мъжът на Мариела бе идвал да се разправя с него, но той го натири. С нея ще се оправя после, но Лорчето, с хубавите крака и презрителната усмивка го подлудяваше. И сега я хвана в издънка – започна да отсъства веднъж седмично, за да води майка си на химиотерапия. Путьо набързо внуши на Лора колко е некадърна и как не се справя с работата си, а с вещия си мениджърски нюх надуши кои са враговете ѝ, и се сработи с тях. После се обгради с антураж от служители, достойни за званието „златна наколенка на годината“. „Крантата си заминава преди лятната отпускат с едномесечно предизвестие и, разбира се, обезщетение, а на нейно място пристига гаджето на шофьора ми“ – правеше се на господ Путьо. Малко тъпичко си падаше въпросното гадже, но на Маринкин такива хора му трябваха – тъпи, амбициозни и изпълнителни. Жените задължително трябваше да са дребни и трътлести, за да изпъква той на техния фон. А и за да му напомнят за родината.

Въодушевен от бодрите си идеи, той пръдна гръмко, за да посрещне деня с подобаващ за мениджър от неговия ранг залп и се затътри към тоалетната, та да се заеме с по-прозаични неща.

Няколко часа по-късно влезе с наперената крачка на победител в офиса и нареди на унилата секретарка да извика Лора в кабинета му. Нищо неподозиращата ми приятелка и боен другар връхлетя, след като уреди поредното недоразумение, възникнало поради яловите опити на Путьо да спести пари на фирмата и да ги прелее в собствения си джоб.

— Седни, Лора! – разпореди властно той и качи малките си къси крака на бюрото. От това те не станаха подълги. — Искам да говоря с теб, майка ти била болна. Сигурна ли си, че не ме лъжеш?

— Ако трябва, ще донеса някаква бележка от онкото, или ще си пускам неплатени отпуски – прехапа устни Лора и потисна издайническата сълза, която се мъчеше да изпълзи от лявото ѝ око. Беше горда и оправна българка, на

напоследък нервите ѝ бяха опънати до краен предел.

— Ами, Лорче, съжалявам да го чуя, но няма как – закриваме щата, разпореждане отгоре, криза, нали разбираш – продължи Путьо, без да я погледне в очите, както обикновено правят мерзавците. На работодателите им беше харесало да е криза, за да не вдигат заплатите и да продължат да намаляват броя на служителите. Така процесът се оптимизираше, нищо, че вече от седем години всички шефове на компании грачеха все един и същи рефрен.

— Другата седмица идва момице, което сте помага на Мариела, та такова де, трябва да го обуцис – гръцкото фъфлене се прокрадна в иначе почти безупречния му български.

— Това е чудесно, но как ще обучавам някого, след като съкращавате щата? Нали знаеш, че е подсъдимо да назначиш след това човек на моята длъжност – безстрастно отвърна Лора. Беше очаквала този момент и бе като претръпнал крак. Вече нищо не можеше да я нарани.

— Имас един месец, сте си намерис нова работа, няма как. Хайде заминавай да работис.

Вечерта имах тежък разговор с Лора. Но веднага ми хрумна идея:

— Защо не изпратиш благодарствен имейл до централата в Гърция, на собственика, нали той те нае преди години и беше много доволен от теб? Хем ще му поискаш и препоръка, хем ще натопиш Путьо? Дори и да не те задържат на работа, поне ще му създадеш неприятности и ще му поискат обяснения. Нищо не губиш от това, дори печелиш препоръка от самия собственик.

— Да, веднага се заемам, но то нищо няма да стане, те са гърци, подкрепят се един друг. А и Нестор няма да оспорва мнението на мениджъра си.

— Нищо, поне на Путьо ще му е гадно, че не го бръснеш за слива и си го прескочила в йерархията. А сега ще звънна на сестра ми, нали е ТРЗ, ще даде и тя някой акъл – заключих аз.

Милата ми сестра Жана също работеше в гръцка фирма и беше златен медалист с десетгодишен стаж там. Нейните пациенти поне я обичаха и ценяха почти като роднина, но това не им пречеше да ѝ причиняват нервни кризи с безкрайните си изисквания, които сестрицата ми изпълняваше

като сторъкия Шива срещу скромната сума от под 500 лв.

— По закон има право последния месец да си тръгва един час по-рано, за да си търси нова работа – отсече Жана. — И още нещо – последния ден, като се изнася и си е взела документите, нека му каже, че е попроскилос, може да додаде и едно „гамото“ – бяха безценните ѝ съвети. Гръцкият ѝ ставаше все по-добър.

— Това пък какво е? – изумих се от познанията ѝ аз.

— Едното е най-голямата обида за тях – означава कुческо лайно, а другото е просто „да го духаш“.

След няколко дни дядо Нестор пристигна в София и повика Лора на лична среща. Обясни ѝ топло, почти бащински, че не може да отмени решението на мениджъра си и предложи да помогне. Най-вече с безплатните си съвети, помисли си тя и пак се просълзи. Следващата ѝ среща не беше толкова кротка. Маринкин се тресеше от ярост и подскачаше като разкривено зло джудже. Направо беше комичен, но не ѝ беше до смях.

— Как смее! – започна от вратата той – Как смее да писес до по-виси инстанции, ти си никоя, коя си ти, ма?! Какво си позволявас? – съскаше безогледно Путьо.

— Ами представи си, не си ме ти назначавал, трябваше да си взема довиждане с човека, с който преди години подписах договор. Ако ти си дошъл вчера тук, аз съм доста отдавна – не му остана длъжна Лора.

— Засто го направи? Знаес ли, це имах разговор с него и се цудех какво да му обясня?

— За да ти е гадно, попроскилос!

Путьо беше неподготвен за това изявление и за такива дълбоки познания на гръцкия език и нямаше какво да каже. Затова пък Лора набра скорост:

— Ти знаеш ли, че си по-долен и от най-долните? Дошъл си тук и ни разиграваш, имаш много да учиш за мениджмънта. Гамото!!! – тя се оттегли с достойнство от този балкански форум на културата и трясна със сила вратата.

От този ден нататък Путьо я избягваше внимателно и минаваше като сянка по коридорите, а срещнеше ли я, гледаше с по-голямо уважение. С мерзавците винаги е така, когато някой им покаже къде им е мястото.

СЪДЪРЖАНИЕ

АЛЕКСАНДЪР КАЛЧЕВ

Златния кос	3
Снежанка.....	4
Панта рей.....	5
Приказка за жабата.....	6

АЛЕКСАНДЪР ПАВЛОВ

ХОРА И ХОРА	7
ЖИТЕЙСКИ НЕВОЛИ	8

АТАНАС ПЕТРОВ

Монолог на прасето	10
Необяснима любов.....	12
Люби левче.....	13
Горски хроники -1	14
Горски хроники-2	15

БОРИС БОРИСОВ

Вметнати изречения	16
--------------------------	----

БОРИС БОРИСОВ - САМОКОВА

„Алангле“ сонет	21
Радой и неговия герой	22
Следотърсачът.....	24
Конкур ипик.....	27
Мимикрия.....	28

ВЕЛИСЛАВА РАЙДОВСКА

Надникнете в бъдещето	29
Вирусът.....	32

ДИМИТЪР ТАШЕВ

Бай Уйчо	34
Лош човек	40
Вдъхнове... ..	46

ЖУЛИЕН РАЙНОВ

Заклучена врата	47
Мерена реч.....	48
Часовник на любовта	49
Римите.....	50
Влюбен-загубен.....	51
В очакване.....	52

ИВАН МЛАДЕНОВ

ДЕМОГРАФСКА.....	53
ИЛЮЗОРНА	53
ГЪСКА.....	54

ИНА КРЕЙН/ИЛИЯНА КАРАКОЧЕВА/

Специално лечение	56
Шампанското	59
Тортата	63

ИРЕНА БОЧЕВА

Писмо от Дядо Коледа	67
Снежанка без Дядо Коледа.....	69
Молба от Дядо Мраз.....	71

ИРЕНА ГЕОРГИЕВА

Риба за двама	73
В реда на нещата	75

КАТИНА ГЕОРГИЕВА

Хулиганката и караконджулът	78
-----------------------------------	----

КАТЯ ТАШЕВА

Те са моето семейство	92
Залепи я на стената.....	98

ЛАРИСА АНГЕЛОВА

В диалог с морето.....	102
Грешна посока	106

ЛИЛИ ЧОЛАКОВА

Вибраторът.....	111
Телефонният разговор	115

ЛЮБОВ АЛИПИЕВА

Да беше.....	117
След 35 години.....	118
Сбогом, Принце!.....	119
Румеу и Жулетка (побългарено)	120
Отпускарска идилия	121
Речено-сторено	122

ЛЮБЕН ДИМИТРОВ

Гарга	123
-------------	-----

МЛАДЕН ВАСИЛЕВ-МИСАНА

ВервАйте ми	127
Бат Гойко.....	128
Истината е някъде там.....	129
Червени метаморфози.....	130
Пред избори.....	131

НЕЛИ ГОСПОДИНОВА

Объркване по съседски.....	132
----------------------------	-----

НИКОЛА АПОСТОЛОВ

На модно ревю	137
---------------------	-----

Добрият съпруг	138
Сладко от смокини	139
Чист и непорочен	140
Сливата.....	141
Любовната водка	142

ПЕНКА СТАНЧЕВА

Татко Сталин.....	143
Операция Конска муха.....	147
Този път ни заробиха нашите.....	153
И само с ямб или дактил.....	154
Песента на клошаря	155
Котките.....	156
Бе Рождество	157
Да бих могла.....	158

РАДКА ВИДЬОВА /РАЯ ВИД/

Барбалита	159
Дупката.....	162
Ех, Гошо, Гошо!.....	163
Смешни капанчета	165
Дебела съм била	167
Нещо от спомените на една.....	169
Ех, че работа!.....	171
В защита на.....	173
Ода за хлебарките	175
Приказка от вятъра.....	178
Мерак.....	180
Иронично	181

РАДОСЛАВ ФИЛИПОВ

Благодаря ти, адвокат Хайдутув!.....	182
--------------------------------------	-----

РУМЯНА ПЕЛОВА

Усмихнатият крокодил –.....	191
триптих.....	191

Усмивнатият крокодил	191
Хибрид.....	192
Усмивнатият крокодил – II част.....	193

ХРИСТО МАНДЕВ - ХИЖАР

Наяве с мечтите	194
Първоаприлска опашата.....	195
Перипетии	196

ЦВЕТКО МАРИНОВ

Бай Ганьо в склада	197
Гледните точки.....	200

ХУМОРИСТИЧЕН КОНКУРС

Раздел „Поезия“ Класация на журито

ВЕСЕЛКА ВАСИЛЕВА

Мъжете знаят защо.....	207
------------------------	-----

ДИМИТЪР ТАШЕВ

Граф Льо Ман	208
--------------------	-----

БОРИСЛАВ ГАНЧЕВ

Офшорна (ма)зона	210
------------------------	-----

ВИХРЕН БАНКОВ

Побългаряването на Европа	211
---------------------------------	-----

ТАНЯ МЕЗЕВА

Половинвековен хлапак.....	212
----------------------------	-----

КЛАСАЦИЯ НА ЧИТАТЕЛИТЕ

МАЛИНКА ЦВЕТКОВА

Съдбовно приключение.....213

ЗИНАИДА ВАСИЛЕВА

Добруджанка на полянка214

ДОРА ЕФТИМОВА

Виновен216

ЗЛАТИНА КОЛЕВА

Smart или на невежеството start?218

ЕЛЕНА РАФАИЛОВА

Хумористично някак си219

РАЗДЕЛ „ПРОЗА“ КЛАСАЦИЯ НА ЖУРИТО

ДЕСИСЛАВА БАЦАНОВА

Баби извън закона.....223

ДОНКО НАЙДЕНОВ

Гробницата на умрелите животни228

ЕЛЕНА БОГДАНОВА

Петелът235

МАРГАРИТА ШИШКОВА

Пиянството на едно село238

ЦВЯТКО КАМБУРОВ

Изцеление240

КЛАСАЦИЯ НА ПУБЛИКАТА

РАДОСЛАВ ФИЛИПОВ

Кой сега чете Джеймс Кърруд?247

ЛАТИНКА МИНКОВА

Титани.....250

ТАНЯ ТОДОРОВА

Човекът с колелото.....256

КРАСИМИР БАЧКОВ

Бай Дончо и тути кванти260

ДЕСИСЛАВА БАЦАНОВА

Нейната голяма гръцка свада264

Алманаси „**Нова българска литература**“ са инициатива на Фондация „Буквите“ за представяне на съвременните български автори пред читателската аудитория.

За трета поредна година издаваме Алманах „**Нова българска литература Хумор и Сатира**“, който се явава едно реалистично представяне на съвременната българска литература.

Тази година в Алманаха са включени и наградените произведения от Хумористичния конкурс „Вятърничави истории“.

<http://www.bukvite.bg>